

SOČA SNIK

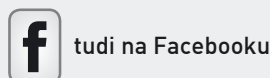
Publikacija Posoškega razvojnega centra

LETNIK XXI, ŠT. 1 /2020

BOVEC, KOBARID, TOLMIN
ISSN 2350-4420

- Združimo moči, da premagamo epidemijo
- Značilni angleški humor ob krožniku italijanske pašte
- Obletnice ustanov, ki skrbijo za kulturno dediščino
- Novice iz občinskih uprav

Posoški razvojni center

Številka vpisa v razvid medijev: 787
ISSN 2350-4420

Izdal in založil:
Posoški razvojni center
Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin

Zanj:
mag. Almira Pirih

Naslov:
Uredništvo SOČASnika
Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin

Telefon:
05/38-41-502 (glavna urednica)
05/38-41-510 (pomočnica urednice)

E-pošta:
socasnik@prc.si

Spletne strani:
www.prc.si/socasnik
(arhiv izdaj od leta 2003 dalje)

Glavna in odgovorna urednica:
Mateja Kutin

Izbor vsebin občinskih strani:
Nataša Hvala Ivančič (za Občino Kobarid), Milan Štulec (za Občino Bovec), Tanja Volarič Karlo (za Občino Tolmin)

Oglasno trženje:
05/38-41-510 (Tatjana Šalej Faletič)
Cenik oglasov najdete na spletni strani:
www.prc.si/socasnik/dodatno/cenik-oglasovanja

Lektoriranje:
Polona Hadalin Baša s.p.
Oglasi niso jezikovno pregledani.

Fotografija na naslovnici:
Mateja Kutin

Ilustracija:
Marko Podjavoršek

Oblikovanje, tehnična priprava in tisk:
Gaya d.o.o.

Naklada:
7.300 izvodov

Distribucija:
SOČASnik se brezplačno distribuira po vseh gospodinjstvih Zgornjega Posočja.

Publikacijo sofinancirajo:
Občina Bovec, Občina Kobarid in Občina Tolmin

Letnik XXI, št. 1, 2020

Tiskano na okolju prijaznem papirju.

Mati, učiteljica, gospodinja, zdravnica in urednica med štirimi stenami dóma

V času priprav na prvo letošnje izdajo *SOČASnika* sem na veliko razmišljala o tem, kaj bom zapisala v tokratnem uvodniku. Aprila bo namreč naš tiskani medij upihnil 20 svečk. Tiste pomladi leta 2000 je namreč luč sveta ugledala prva številka *EPIcentra*, ki je na skromnih osmih straneh Posočanom prinesla informacije o popotresni obnovi in dogajanju v občinskih upravah, pa tudi druge novice z našega območja. Časi niso bili lahki, saj so se naši ljudje počasi pobirali po velikonočnem potresu. »Sovražnik« se je skrival v nedrjih Zemlje.

V teh 20 letih so bili vzponi in padci, prizadel nas je še en potres in murasti tok, imeli smo žled in orkanske vetrove, gospodarsko recesijo ... Vsega je bilo. Pa smo se vedno znova nekako pobrali. Konec preteklega leta so nas opozarjali, da prihaja nova gospodarska kriza. A da se bo situacija tako obrnila in se bo zgodilo to, kar se je, o tem še v sanjah ni mislil nihče. Konec leta smo bili v veselem pričakovanju novega leta, ko je Kitajska obvestila *Svetovno zdravstveno organizacijo* (WHO) o več primerih pljučnice, ki jo je povzročil novi virus. Vsi smo mislili, da je to tam daleč, da na nas nikakor ne bo imelo vpliva. Pa smo se pošteno motili. Kmalu so mediji poročali o prvih smrtnih žrtvah in prvih primerih okužbe s koronavirusom v Evropi. Konec januarja je WHO razglasila izredne razmere po svetu. Tudi ko so v sosednji Italiji zabeležili prvo okužbo, smo živeli naprej in delali vse tako kot prej. Bližale so se zimske

šolske počitnice in Slovenci smo odhajali na smučanje v Italijo, Avstrijo, Francijo ... Ker na zraku se nam tako nič ne more zgoditi. Ob vrnitvi pa šok! Italijanska vlada je namreč sprejela ukrep o izolaciji 11 mest v Lombardiji in Venetu. Kljub vsem ukrepom za zaježitev se je virus širil, a ljudje ga še vedno – ne tam ne tu – niso resno jemali. Izjeme so izvzete! Nezadržno se je bližal naši meji, a našo regijo čudežno preskočil. Prvi primer v Sloveniji smo naznanili 4. marca. A mi še vedno nič! Malo zaskrbljenosti pri posameznikih, pri večini pa le posmeh, kaj paničarimo. WHO je 11. marca razglasila pandemijo, Slovenija dan kasneje epidemijo.

Nista še pretekla dva tedna od prve potrjene okužbe v Sloveniji, ko se je življenje praktično ustavilo. Otroci so doma, mnogi starši tudi. Zaprte so trgovine (z izjemo tistih, ki ponujajo najnujnejše dobrine), knjižnice, muzeji, gostinski lokali, nastanitvene kapacitete, športni objekti ... Zaprta so tudi zunanja igrala in fitnes naprave. Prepovedane so prireditve, prepovedano je zbiranje v zaprtih prostorih, prepovedano je zbiranje na javnih površinah, ustavljen je javni potniški promet ... Ukrepi so vsak dan bolj zaostreni, tistim, ki jih ne upoštevajo, grozijo kazni.

Spletne kamere ob svetovno znanih znamenitostih pokažejo le kakšnega izgubljenega posameznika, ki deluje kot zombi. Ne morem verjeti. Vse skupaj spominja na znanstvenofantastični film, a odrešujočega »the end« noče biti. Obetali so dva tedna izola-

cije in prekinitve javnega življenja. A kot kaže, temu še zdaleč ne bo tako. Ko vse skupaj opazujem, mi deluje huje kot v času osamosvojitvene vojne. Morda je časovna razdalja tista, ki zamegli vid. Vsekakor pa nas današnji »nevidni« sovražnik psihološko veliko huje napada. O posledicah je v tem trenutku težko sploh karkoli sklepati, verjetno pa se vsi zavedamo, da se bomo dolgo pobirali.

SOČASnik ne more slediti dnevnemu dogajanju, ker izide petkrat letno. Pa vseeno sem želela na tem mestu zapisati nekaj dejstev pandemije, ki nas je v začetku leta 2020 prizadela. Bolj kot karkoli drugega naj bo to zapis današnjega dne in opomin, saj virusa ter opozoril nismo vzeli resno, ko je bil čas za to.

Pravijo, da je vsaka stvar za nekaj dobra. Ko je prehudo, je težko videti, kaj to je. Morda to, da se je narava znova prebudila. Bistra voda v beneških kanalih, petje ptic v mestih, kakovostnejši zrak ... Prisilna osamitev nas je zaprla v krog družine. Več se pogovarjamo, igramo družabne igre, skupaj pospravljamo, skupaj gledamo televizijo ... Kljub strahu se imamo lepo. Ni pa lahko biti mati, žena, učiteljica, gospodinja, psihologinja, zdravnica in urednica – vse naenkrat med štirimi stenami dóma.

Naj zaključim z upanjem, da pridejo moje besede do vas. V tem trenutku je še preveč neznank, da bi imela zagotovilo, da bo SOČASnik čez nekaj dni v vaših poštnih nabiralnikih.

Mateja Kutin, glavna in odgovorna urednica

Iz vsebine

SOČA SNIK

BOVEC • KOBARID • TOLMIN

 POSOŠKI RAZVOJNI CENTER
 TRG TIGROVCEV 1
 5220 TOLMIN

OGLAS V SOČASNIKU BO PONESEL VAŠE
 IME V VSA POSOŠKA GOSPODINJSTVA –
 IZKORISTITE TUDI **MOŽNOST OBJAVE**
BARVNIH OGLASOV.

Vse o oglaševanju v našem periodičnem tiskanem mediju z naklado
 7.300 izvodov najdete na spletni strani www.prc.si, lahko pa se obrnete
 tudi na Tatjano Šalej Faletič (05/38-41-510, tatjana.sf@prc.si).

REZERVIRAJTE SI SVOJ OGLASNI PROSTOR

IN NAGOVORITE 7.300 GOSPODINJSTEV!

▶ POSTANITE NAROČNIK/-ICA e-SOČAsnika

Vsi, ki želite postati naročniki
e-SOČAsnika, nam prek pove-
 zave <https://bit.ly/2GBGraz>
 posredujte vaš e-naslov, na
 katerega vam bomo pošiljali
 povezavo na naš spletni medij.

Uredništvo

▶ IZID NASLEDNJE ŠTEVILKE

Naslednja številka bo izšla predvidoma v začetku junija. Če bi
 želeli v SOČAsniku objaviti prispevek, nam besedilo posredujte do 8.
 maja oziroma se o roku dogovorite z urednico.

Na spletni strani www.prc.si/socasnik/dodatno/objava-prispevka sta
 na voljo obrazec in podrobnejša navodila za vpis besedil, ki bi jih želeli
 objaviti. Objavili bomo samo tista, ki jih boste skladno z uredniško poli-
 tiko poslali v okviru dane aplikacije, posredovane **fotografije** pa naj
 bodo v **visoki resoluciji** (vsaj 1 Mb).

Uredništvo

▶ POSOŠKI RAZVOJNI CENTER OBVEŠČA

V skladu z navodili smo **odpovedali vsa**
izobraževanja (tečaje, delavnice ...), ki
 potekajo v učilnicah. Poskušamo pa določene
 vsebine izpeljati z različnimi komunikacijskimi
 orodji za **izobraževanje na daljavo**.

Novice objavljamo na:
 spletni strani www.prc.si in
 FB Ljudska univerza Tolmin.

▶ KOLEDAR PRIREDITEV - POJASNILO

Zaradi epidemije so tudi v Posočju do nadaljnjega od-
 povedane vse prireditve. Ker nihče ne ve, do kdaj bo
 prepoved trajala, smo se v uredništvu odločili, da tok-
 rat **Koledarja prireditev ne objavimo**. Veseli bomo,
 če nam boste informacije o dogodkih, ki jih boste v
 prihodnje organizirali, poslali.

Če bo prepoved prireditev preklicana, bomo v nas-
 lednji številki objavili tiste prireditve, ki se bodo odvi-
 jale **po 5. juniju 2020**. Informacije za objavo pa bomo
 sprejemali do 20. maja 2020.

- 4 **Koronavirus:** Združimo
moči, da premagamo
epidemijo
- 6 **PRC-jeva** oglasna deska
- 7 **Izobraževanja odraslih na**
PRC: Značilni angleški
humor ob krožniku
italijanske pašte
- 8 **8 Projekt WALKofPEACE:**
Jubilejne obletnice ustanov,
ki skrbijo za kulturno
dediščino

Iz občinskih uprav

- 9 **Občina Bovec**
- 16 **Občina Kobarid**
- 21 **Občina Tolmin**
- 31 **Knjižna polica**

PRILOGA: Kakovostna
domača riba v vsak dom

Nagradna igra

POSOŠKI RAZVOJNI CENTER NAGRAJUJE

Tudi tokrat vam zastavljamo nagradno vprašanje. S pravilnim odgovorom in
 malo sreče lahko pridete do praktične nagrade.

Katero 20-letnico obeležujemo na Posoškem razvojnem centru to pomlad?

- a) Obletnico prve izdaje tiskanega medija (EPIcentra oziroma SOČAsnika)
- b) Obletnico ustanovitve ljudske univerze
- c) Obletnico ustanovitve LAS Dolina Soče

Ime in priimek: _____

Kraj bivanja: _____

Stik (telefon ali e-pošta): _____

Odgovore pošljite najkasneje do 15. maja 2020 na
 e-naslov: socasnik@prc.si ali naslov: Posoški razvojni
 center (Uredništvo SOČAsnika), Trg tigrovcev 1,
 5220 Tolmin. Med pravilnimi odgovori bomo izžreba-
 li tri nagrajence, ki bodo prejeli praktično nagrado.
 Imena nagrajencev bomo objavili v naslednji števil-
 ki SOČAsnika.

Nagradniki prejšnjega nagradnega vprašanja – Med tistimi, ki so pravilno odgovorili na naše vprašanje, smo izžrebali **Tejo**
Bratuž in **Sandro Panjtar**. Iskrene čestitke! *Pravila in splošni pogoji nagradne igre so objavljeni na spletni strani Posoškega razvojnega centra.*

**V PRIMERU
ZNAKOV OKUŽBE
POKLIČITE
ZDRAVSTVENI
DOM TOLMIN,
ki je »vstopna točka«
za obravnavo
morebitnih primerov
okuženih ali obolelih:
041-409-873**

ZDRUŽIMO MOČI, DA PREMAGAMO EPIDEMIJO

Druga polovica marca je naši državi prinesla drastične spremembe. Koronavirus, ki se je iz Kitajske razširal po vsem svetu, je močno prizadel tudi Slovenijo in s tem posledično tudi Posočje.

Življenje se je ustavilo, ulice so se izpraznile, meje so se vzpostavile. Število obolelih, hospitaliziranih, umrlih ... eksponentno raste. Ukrepi, da bi epidemijo zajezili, obvladali in umirili, so iz dneva v dan, iz ure v uro številčnejši ter ostrejši. Na tem mestu jih ne bomo

naštevati, ker ne vemo, kaj se bo zgodilo do takrat, ko bo SOČAsnik pri vas doma. Opozoriti želimo le, kje lahko najdete informacije in kam se lahko obrnete po potrebno pomoč. V tej bitki bomo zmagali le z združenimi močmi. Tako se bomo morali spopasti tudi s posledicami!

Tik pred tiskom smo posoške župane prosili, da za svoje občane napišejo nekaj besed. Prepričani smo, da vlagajo ves trud, da se bomo učinkovito spopadli s epidemijo in bolezen zajezili. Pozivajo nas, da spoštujemo ukrepe in združimo moči.

Mateja Kutin

Spoštovani občanke in občani,

epidemija koronavirusa je nevarno ogrozila naše zdravje, v najhujših primerih tudi življenja, a verjamem, da bomo skupaj zmogli tudi tokrat. **Občina Bovec** in v njenem imenu tudi sam kot župan smo morali sprejeti nekatere težke odločitve. A smo jih, ker je bilo to nujno.

Še pred razglasitvijo epidemije v Sloveniji smo s sodelavci, poveljnikom Občinskega štaba civilne zaščite (OŠCZ) Bovec **Edijem Melincem**, vodstvom Sončnega Kanina in ravnateljem OŠ Bovec

Iztokom Kendo načrtovali nekatere ukrepe, da bi zaščitili zdravje prebivalcev in obiskovalcev Bovškega, predvsem pa zdravje naših otrok. Še pred državno uredbo smo kot prvi v Sloveniji zaprli smučišče, da smo tako zaščitili zdravje zaposlenih in uporabnikov. Z razglasitvijo epidemije v Sloveniji pa je bil tudi uradno aktiviran OŠCZ. Ponovno sta v prvo vrsto stopili solidarnost in požrtvovalnost naših prostovoljcev, zato se želim zahvaliti vsem, ki delujete v dobrobit skupnosti ter naših občanov. Iskrena hvala tudi številnim institucijam in družbam, ki ste ponudili svojo pomoč.

Epidemija koronavirusa je skrajno resna nevarnost, vendar smo se morali

zadev lotiti brez panike, z modrostjo in upoštevanjem vseh navodil. Primo-rani smo bili zapreti šole in vrtce, z uredbo je država zaprla oba mejna prehoda z Italijo v naši občini. Ko so nam zaprli še mejni prehod Robič, smo posoški župani na vlado naslovili zahtevo, da v podporo gospodarstvu ponovno vzpostavi kontrolno točko. Prednostno je seveda treba skrbeti za zdravje državljanov, vendar hkrati misliti tudi na jutrišnji dan. Če pokopljemo naše gospodarstvo, se nam ne bo pisalo dobro.

K sreči imamo izjemno naravo, kamor se lahko zatečemo, kamor lahko odidemo na sprehod, vendar samostojno in ne v skupinah. Na spletni strani občine in kabelski televiziji ves čas obveščamo in podajamo informacije. Vse potrebne službe so na delu, hrane je v trgovinah dovolj, za tiste, ki so jim že prej dostavljali hrano na dom, je poskrbljeno, za nujne potrebe je objavljena posebna telefonska številka. Življenje teče dalje, čeprav na drugačen način in čeprav se je javno življenje ustavilo. Upam, da se ob prebiranju teh vrstic življenje že vrača v ustaljene tokove, a ostanimo še naprej odgovorni, bomo poštene do sebe, svojcev, bližnjih, sočloveka. Vse bo minilo, zato brez panike, vendar z modrostjo in odgovornostjo ter previdnostjo do zmage nad koronavirusom. Skupaj poskrbimo, da si bomo lahko čim prej ponovno prijateljsko stisnili roke in bo na te težke trenutke ostal samo še spomin.

Skupaj zmoremo vse!

Valter Mlekuž, župan Občine Bovec

**OBČINA BOVEC
POMOČ IN
INFORMACIJE**

INFORMACIJE na spletni strani
obcina.bovec.si

031-347-054 (vsak dan od 8. do 15. ure)

ZA PRIJAVO POTREBE PO OSKRBI z najnujnejšo hrano, higienskimi pripomočki in zdravili; namenjena je tistim, ki zaradi okužbe ne bi smeli zapustiti stanovanja oziroma nimajo nikogar, ki bi jim to lahko zagotavljal, ter starejšim osebam, ki nimajo druge možnosti oskrbe.

030-609-437 (vsak dan od 8. do 18. ure)

PSIHOSOCIALNA POMOČ za vse, ki potrebujejo podporo za premagovanje trenutnih izzivov.

Spoštovane občanke, spoštovani občani,

tudi v Sloveniji dnevno beležimo nove okužbe s koronavirusom. Na ravni države so bili sprejeti ukrepi, ki veljajo za celotno območje Slovenije in katerim sledimo tudi na lokalnem nivoju.

V **Občini Kobarid** vse moči usmerjamo v izvajanje preventivnih ukrepov, ki pa so učinkoviti le, če jih vsi upoštevamo in izvajamo. K težavi smo pristopili z vso odgovornostjo. Poveljnik OŠCZ **Aleksander Vončina** stanje na terenu od samega začetka redno spremlja, prilagaja ukrepe in me o vsem obvešča.

Znašli smo se pred kar nekaj izzivi, ki smo jih hitro in uspešno rešili. Z ravnateljico OŠ Kobarid **Melito Jakelj** smo uredili nujno varstvo otrok. Vzpostavili smo telefonsko številko za nujno oskrbo na domu in psihosocialno pomoč ter sprejeli odredbo o umiku ljudi iz vseh športnih in otroških igrišč. Na pomoč so nam priskočili številni prostovoljci, za kar sem jim zahvaljujem.

Zaprli smo vse občinske objekte, namenjene prireditvam in drugim dogodkom. Na občinski upravi smo prekinili osebno poslovanje s strankami, občanom smo dosegljivi prek telefona ali elektronske pošte. Gospodarstveniki v občini so sprejeli preventivne ukrepe in z vso odgovornostjo do sebe in drugih zaprli svoje gostinske lokale, kozmetične in frizerske salone, v trgovinah določili varnostne protokole ... Nekatera podjetja še vedno delajo in upoštevajo vsa zaščitna priporočila. V štabu CZ so sile usmerili predvsem v nabavo zaščitnih mask, ki jih bodo razdelili tistim, ki jih bodo potrebovali (podjetjem, javnim službam, trgovinam ...). Vsem skupaj se zahvaljujem za odgovorno ravnanje.

Skupaj z županoma sosednjih občin sem se odzval na ukinitve kontrolne točke na mejnem prehodu Robič. Z ukrepom se nikakor nisem strinjal, zato sem v imenu posoških županov pozval **Vlado RS**, da se kontrolna točka ponovno vzpostavi, saj je za življenje ljudi ob meji, ki se vozijo v službo v Italijo, ter gospodarstvo izjemnega pomena. Pri tem nisem mislil zanemarjati izvajanja ukrepov proti širjenju koronavirusa. Z vodstvom **Policijske uprave Nova Gorica** sem se sestal 22. marca, saj je **Ministrstvo za notranje zadeve** poziv prioriteto obravnavalo in takoj ponovno vzpostavilo kontrolno točko na Robiču.

Na občinski spletni strani smo odprli posebno rubriko **KORONAVIRUS**, kjer so zbrane vse pomembne informacije občine in države. Obveščamo vas tudi prek **FB-strani Občine Kobarid** in portala **mojaobčina**. Za kakršnakoli vprašanja in pomoč smo dosegljivi na objavljenih telefonskih številkah. Lahko pokličete tudi osebno mene na številko 041-781-251. Niste sami!

Zavedam se resnosti situacije, zato ponovno pozivam, da upoštevate sprejete ukrepe in navodila stroke. V trgovino, lekarno ali službo pojdite sami. Izogibajte se stikov z ljudmi, upoštevajte varno medsebojno razdaljo, poskrbite za samozaščito. Bodite odgovorni do sebe in drugih.

Ostanite doma, ostanite zdravi!

Marko Matajurc, župan Občine Kobarid

Spoštovani občanke in občani,

ni prijetno niti razumljivo, ko ti v življenju nevidna sila preseka pot miru in udobja, na katerega smo bili navajeni. Ko nenadoma dobiš uničujočega nasprotnika, ki je neotipljiv, neslišen in nepredvidljiv. Ko si postavljen pred preizkušnje, ki terjajo povsem nove pristope, način razmišljanja in rešitve. Ko se moraš spomniti na tisto, na kar smo v silni naglici vsakdanjika vsi pozabili. Človečnost. Solidarnost. Pomoč. Razumevanje. Posluš. Pokornost. Virus, s katerim se soočamo, je posegel v vse pore naših življenj. Odrezal nas je od kulturnih, socialnih in športnih stikov. Od prometnih povezav. Od dobrin, na katere so nas navadila zadnja desetletja. Celotno prijateljstvo, sodelavce, sorodnike. Pahnili nas je v neznano in s tem izzval paniko ter strah, največja sovražnika človeštva.

Zato postojmo in vklopimo zdrav razum. Bodimo dosledni pri izpolnjevanju navodil, ki jih prejemamo, a obenem ne pozabimo na povezovanje in sodelovanje. Na skrb za soljudi. Poskrbite za starejše v vaši okolici. Preverite, ali se počutijo dobro. Vprašajte, kaj potrebujejo. Pogovarjajte se z njimi, le na varno razdaljo ne pozabite. Vsi smo namreč ljudje, danes mladi, jutri stari, dobro pa se z dobrim vrača. Ko nas v teh dneh kličejo posamezniki, odgovorni iz gasilskih vrst, Kluba tolminskih študentov, tabornikov, društva prijateljev mladine, Rdečega križa, Karitasa, katoliških skavtov, ostalih humanitarnih in drugih društev, ki bi se radi vključili v prostovoljno pomoč, mi igra srce. Ker vem, da imam sijajne občane in organizacije ter da nas je nastali položaj spomnil, kako pomembna je skupnost. Ostanimo na tej poti in dobili bomo to bitko.

Na Tolminskem je to še bolj pomembno, saj so naši zaselki in hiše razsejani po hribih in dolinah. Na **Občini Tolmin** smo zato že prve dni vzpostavili telefonsko številko za ostarele brez socialnih stikov, ki potrebujejo topel obrok, ter še eno za vse, ki jih mučijo stiske in bi radi izlili srce ali se le pogovorili. Delite to informacijo dalje. Naše prostovoljne organizacije in posamezniki v koordinaciji štaba CZ in sodelavcev na občini budno spremljajo dogajanje ter skrbijo, da sistem deluje ter da nihče v stiski ni in ne bo spregledan. Izjemne napore nastala situacija zahteva od zaposlenih v **Zdravstvenem domu Tolmin**, domovih upokoencev, policiji, živilskih trgovinah, komunali, pošti ter zaposlenih v drugih nujnih dejavnostih. Pomagajmo jim tako, da se tudi kot posamezniki obnašamo odgovorno in spremenjenim razmeram primerno.

V kratkem času smo naredili veliko, a do cilja bomo prišli le, če bomo vsi dosledno spoštovali navodila in pazili, da okužbe ne prenašamo dalje.

Kot župan vam obljubljam, da vam bomo skupaj z občinskim štabom CZ, vsemi pristojnimi institucijami in prostovoljci stali ob strani!

Uroš Brežan, župan Občine Tolmin

OBČINA KOBARID POMOČ IN INFORMACIJE

INFORMACIJE na spletni strani
www.kobarid.si

05/38-99-200 (vsak delovnik od 8. do 15. ure)
in **040-280-113** (vsak dan med 8. in 15. uro)

ZA PRIJAVO POTREBE PO OSKRBI z najnujnejšo hrano, zdravili in higienskimi pripomočki; številki sta namenjeni starejšim osebam in osebam v samoizolaciji, ki nimajo druge možnosti oskrbe.

030-609-437 (vsak dan od 8. do 18. ure)
PSIHOSOCIALNA POMOČ za vse, ki potrebujejo podporo za premagovanje trenutnih izzivov.

OBČINA TOLMIN POMOČ IN INFORMACIJE

INFORMACIJE na spletni strani
www.tolmin.si

040-372-485 (vsak dan od 8. do 15. ure)

ZA DOSTAVO HRANE posameznikom, ki nimajo socialne mreže stikov, so ostareli ali oslabei; občina jim bo zagotovila dnevno dostavo toplega obroka in zdravila ter živila, če bo to potrebno.

040-379-834 (vsak dan od 9. do 15. ure)
ZA POMOČ OBČANOM V STISKI, za starše, ki potrebujejo nasvet pri skrbi za otroke, in starejše, ki potrebujejo podporo pri premagovanju občutkov osamljenosti.

SPOT SVETOVANJE GORIŠKA

IMATE VPRAŠANJA S PODROČJA PODJETNIŠTVA?

BREZPLAČNO SVETOVANJE TUDI V BOVCU

VSako PRVO IN TRETJO SREDO V MESECU OD 7. DO 15. URE,
Bunčeva hiša (**PUC Bovec**), Trg golobarskih žrtev 2

OSNOVNO SVETOVANJE ZA MALA IN SREDNJA PODJETJA TER
POTENCIALNE PODJETNIKE Z NASLEDNJIH PODROČIJ:

- priprava poslovnih načrtov;
- marketing;
- vodenje podjetij;
- gospodarsko in statusno pravo;
- državne spodbude in druga področja, povezana s podjetništvom;
- izvedba postopkov na portalu SPOT (e-VEM).

ZA OSEBNO SVETOVANJE SE LAHKO NAROČITE NA:

- e-naslovu: polona.cimpric@prc.si ali
- telefonski številki: 041-359-401

Pisarna je v času epidemije zaprta. Svetovanja potekajo prek e-pošte in telefonskega pogovora.

*Projekt je sofinanciran s pomočjo
Evropskega sklada za regionalni
razvoj, Ministrstva za gospodarski
razvoj in tehnologijo ter SPIRIT
Slovenija, javne agencije.*

SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

Utrinki

PREDSTAVNIKI GOSPODARSTVA NA SREČANJU Z ŽUPANI

Bovec – V bovškem kulturnem domu je v začetku marca potekalo srečanje predstavnikov gospodarstva z župani občin Bovec, Brda, Cerklje, Idrija, Kanal ob Soči, Kobarid in Tolmin. Srečanje je organizirala Severno Primorska gospodarska zbornica, Nova Gorica, ki igra pomembno povezovalno vlogo med predstavniki gospodarstva in različnimi deležniki na območju regije. Zbrane je najprej pozdravila direktorica mag. **Nevenka Volk Rožič**. Povedala je, da zbornica predstavlja interese velikih, srednjih, malih in mikropodjetij, njena primarna naloga pa je »skrb, da poslovni subjekti delujejo v poslovnem okolju, ki spodbuja njihov razvoj in rast. Na drugi strani pa imamo seveda lokalne skupnosti, ki lahko pomembno vplivajo na to, da so poslovna okolja znotraj njihovih meja taka, da gospodarstvo stimulirajo k razvoju.«

Župani so predstavili gospodarske razmere in smernice, ki so pomembne za posamezno občino. Strinjali so se, da je država preveč cen-

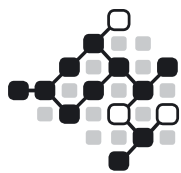
SREČANJE GOSPODARSTVENIKOV Z ŽUPANI je v začetku marca v Bovcu organizirala Severno Primorska gospodarska zbornica, Nova Gorica. Podjetnikom so svoje načrte in ukrepe, ki so usmerjeni v gospodarski razvoj, predstavili županja Tina Gerbec ter župani Uroš Brežan, Marko Matajur, Valter Mlekuž, Franc Mužič, Gašper Uršič in Tomaž Vencelj.

tralizirana in birokratska, da se na potrebe gospodarstva odziva prepočasno, še posebej, ko govorimo o odročnejših občinah, kakršne so naše. Med največjimi izzivi so omenili infrastrukturo, ki vključuje izgradnjo in izboljšanje prometnic, 4. razvojno os ter cestne povezave po Soški dolini. Druga večja težava pa so kadri, saj se vseskozi poraja vprašanje, ka-

ko zagotavljati dovolj kakovostnega kadra za gospodarstvo in javne institucije, kar je predpogoj za napredek. Na področju stanovanjske gradnje se ni naredilo veliko in to je ena od smeri, v katero je treba narediti odločnejše korake. Prisluhnili pa so tudi potrebam v prostoru in predstavili konkretne ukrepe, ki jih izvajajo za uspešen razvoj ter rast gospodarstva.

Vsi prisotni so menili, da bi se morali večkrat uvesti za skupno mizo in prisluhniti potrebam ter pobudam, predvsem pa v prihodnje igrati bolj povezovalno vlogo pri nekaterih regijskih projektih. Kar nekaj izzivov je namreč skupnih, pri njihovem reševanju pa bi lahko sodelovali tudi z domačo gospodarsko zbornico.

Besedilo in foto: Milan Štulc

PRIDOBIVANJE
TEMELJNIH IN POKLICNIH
KOMPETENC
2018 – 2022

PRIDOBIVANJE TEMELJNIH
IN POKLICNIH KOMPETENC V
DOLINI SOČE

Značilni angleški humor ob krožniku italijanske pašte

Anteja Jež vsi poznamo kot nasmejana dekle, ki te lahko ogovori v najmanj treh jezikih: slovenskem, italijanskem in angleškem. Na *Posoškem razvojnem centru* (PRC) že vrsto let izvaja tečaje angleškega in italijanskega jezika. Z njo smo se pogovarjali o tem, kakšni so njeni začetki v izobraževanju odraslih in ali ima mogoče sporočilo za vse tiste, ki oklevajo z vpisom v izobraževalne programe.

Koliko časa že izvajate jezikovne tečaje?

Čeprav imam na tiste prve tečaje najbolj žive spomine, mi letnice ne gredo tako dobro od rok. Se preveč hitro menjajo. Tako sem pobrskala po svojem arhivu spletne pošte in odkrila, da izvajam tečaje od leta 2010. Dobra prijateljica mi je posredovala oglas, da PRC išče študenta za izvajanje tečaja italijanskega jezika. V začetku leta 2010 sem tako začela svoj prvi tečaj italijanščine, ki je takrat potekal še na Brajdi, v nekdanjih prostorih občine, kjer je imel PRC takrat svoj »štab«.

Koliko let pa sodelujete s PRC?

Težko točno odgovorim na to vprašanje, saj je bilo vmes kakšno leto, ko tečajev na PRC nisem izvajala. Sem pa tam napravila svoje prve korake v poučevanju tujih jezikov, torej deset let nazaj, in spoznala, da me to delo resnično veseli, kar ni kar tako. Včasih se pošalim, da sem njihova potepuška mačka, ki vsake toliko pride pogledat, ko se kaj zanimivega dogaja.

Ste vedno vedeli, da boste nekoč poučevali italijanski in angleški jezik?

Iskreno, ne. Študirala sem prevajalstvo. V absolventu sem imela malce več časa in sem iskala dodaten zaslužek. **Patricija Rejec**, ki sem jo takrat še vikala, mi je dala priložnost, da izvedem tečaj italijanščine za turistične ponudnike. Takrat si nisem mislila, da bi to lahko bilo nekaj, kar zdaj počnem že toliko let, a prvemu tečaju je sledil naslednji in potem še eden in še eden. Tako kot se je večalo število tečajev, se je večalo tudi moje veselje do podajanja znanja drugim.

VEDNO NASMEJANA UČITELJICA ANTEJA JEŽ na Posoškem razvojnem centru že vrsto let vodi tečaje angleškega in italijanskega jezika. Foto: osebni arhiv Anteje Jež

Kaj, če sploh, imate raje: biti klepetavi kot Italijani ali govoriti po angleško kot »Madam Bucket«?

☺ Gotovo ste mislili »Bouquet«. Tako angleščina kot italijanščina sta meni osebno zelo lepa jezika in težko izberem, stremim pa k temu, da bi svoje znanje teh dveh jezikov še bolj obogatila ter ju čim bolj približala svojim tečajnikom. Če pa se vrnem na stereotipe, bi bila moja idealna kombinacija vsekakor poslušanje značilnega angleškega humora ob krožniku slastne italijanske pašte.

Ali se spomnite svojih začetkov? Imate mogoče kakšno zgodbičko, ki bi bila primerna za nas?

Začetki so bili zeleni ☺. Spominjam se, kako sem prve priprave delala še v svoji študentski sobi v Ljubljani in vanje vložila res veliko časa,

cimre pa sem si včasih »izposodila« za poskusne zajčke, da sem preverila, če bi bila načrtovana dejavnost primerna ali ne. Spominjam se tudi svojih voženj na tečaje v vseh vremenskih razmerah. Včasih sem kar naravnost s predavanj v Ljubljani šla na tečaj. Tako sem nekoč res mudila in hitela v Bovec. Lučka za gorivo mi je že nekaj časa gorela. Molila sem, da pridem do Kobarida, kar mi je tudi uspelo. Bila sem na dobri poti, da v Bovec pridem pravočasno, pa so me na Žagi ustavili policisti. Ravno prav hitro sem šla, da je bilo preveč. Nato so mi dali še pihati, kar je postopek še podaljšalo. V Bovec sem prišla s polurno zamudo in sem tečajnike za las ujela, da mi niso zbežali domov. V spomin se mi je vtisnila tudi angažiranost, dobra volja in veselje do učenja vseh udeležencev, kar me je

tudi osebno navdihovalo. Srečanja so bila in so še vedno polna dobre volje. Če dobro pomislim, se od takrat tudi pri meni ni dosti spremenilo, le malce več izkušenj je za mano in še večja želja, da bi bila srečanja za tečajnike, ki se, kljub neštetim vsakdanjim opravilom, odločijo, da se udeležijo tečaja, čim bolj sproščena in učinkovita.

Vemo, da ima, tako kot pri otrocih, učitelj pomembno vlogo pri izobraževanju odraslih. Kaj odlikuje učitelja odraslih?

Učenje odraslih v teoriji uvrščamo med neformalne oblike izobraževanja in osebno menim, da dobrega učitelja odlikuje prav sposobnost, da zna vzpostaviti sproščeno, neuradno vzdušje in obenem ohrani strokovnost pri podajanju snovi. Poleg tega je pomembna tudi sposobnost improvizacije in pripravljenost prilagajanja vsebin željam ter potrebam udeležencev. K temu pri svojem delu stremim tudi sama. Včasih bolj, včasih manj uspešno.

Imate mogoče kakšno sporočilo za odrasle, ki imajo težavo vključiti se v jezikovni tečaj?

Kot sem že prej omenila, občudujem vse, ki se odločijo, da bodo del svojega časa, ki ga je vedno premalo, namenili za pridobivanje novih znanj.

Če je v vas želja in volja, da bi se naučili nekaj novega, ne odlašajte in ne popustite ob prvi oviri. Ne le, da boste s tem vložili vase, ampak boste tudi zgled drugim, da je znanje pomembno in da se je zanj vredno truditi.

Pripravila: Nika Kikelj Maver, Posoški razvojni center

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Projekt sofinancirata Republika
Slovenija in Evropska unija iz
Evropskega socialnega sklada.

Jubilejne obletnice ustanov, ki skrbijo za kulturno dediščino

Zgornje Posočje je izjemno ne le zaradi narave, ampak tudi bogate arheološke, etnološke, zgodovinske in druge kulturne dediščine, ki domačine, številne obiskovalce ter strokovnjake vsak dan spominja, kdo vse je tu živel, se vojskoval, a tudi ustvarjal in se razvijal.

Po zaslugi različnih ustanov in posameznikov je ta dediščina dobro ohranjena, ovrednotena, predstavljena in vedno bolj vključena v različne dejavnosti. V zadnjih letih so k temu prispevali tudi številni evropski projekti. Od konca leta 2018 za dediščino skrbi tudi projekt WALKofPEACE, katerega vodilni partner je *Posoški razvojni center* (PRC). S skupnimi čezmejnimi aktivnostmi prispeva k dolgoročnemu ohranjanju dediščine prve svetovne vojne ter krepitvi njene uporabe v luči razvoja trajnostnega kulturnega turizma.

Uvrščeni na Unescov poskusni seznam

Arheološka dediščina ima status nacionalnega bogastva. Spominska cerkev Svetega Duha v Javorci kot eden najbolj pričevalnih pomnikov prve svetovne vojne je državni spomenik in nosi Znak evropske dediščine. Skupaj z avstro-ogrskim vojaškim pokopališčem v Logu pod Mangartom, nemško in italijansko kostnico, nekaterimi muzeji na prostem, drugimi obeležji in Potjo miru pa je vpisana na Unescov poskusni seznam. Številni drugi spomeniki in zavarovana območja so razglašeni za spomenik lokalnega (občinskega) pomena.

Združevanje moči za ohranitev dediščine

Kar štiri ustanove, ki skrbijo za premično in nepremično dediščino, letos obeležujejo pomembne jubileje. Iz tega izhaja odločitev za skupna praznovanja, saj je namen združiti moči in domačinom še bolj približati bogato kulturno dediščino Posočja. **Tolminski muzej** v različnih organizacijskih oblikah že 70 let skrbi za dediščino Zgornjega Posočja in hkrati

Foto: arhiv Ustanove »Fundacija Poti miru v Posočju«

PROGRAM DOGODKOV

Z željo po večji prepoznavnosti dediščine med domačini in obiskovalci so partnerji pripravili program dogodkov, ki naj bodo tudi priložnost ter prostor za srečevanja, spoznavanja in nova sodelovanja. Glede na stanje, ki jo je povzročila pandemija, ki je tudi v Posočju ustavila javno življenje, v času zaključevanja redakcije SOČAsnika ne moremo napovedati, kdaj se bodo načrtovani dogodki dejansko zgodili. O tem vas bomo obveščali prek drugih medijev oziroma v naslednjih številkah. V načrtu so naslednji dogodki:

- posvet Kulturna dediščina kot turistični produkt Zgornjega Posočja
- poulična razstava Posoška dediščina na ulicah Tolmina, Kobarida in Bovca
- gostovanje razstave Od sablje do helikopterja - 170 let slovenske policije v Tolminu
- slovesnost ob dnevu Evrope v Javorci
- obeležitev 10-letnice muzeja Od planine do Planike v Kobaridu
- spominska slovesnost pri nemški kostnici in odprtje razstave Nemški sakralni pomniki prve svetovne vojne v Tolminu
- odprtje razstave Prve posoške tovarne v Tolminu
- Koncert miru v Kobaridu
- tradicionalna spominska slovesnost z mašo pod Mrzlim vrhom
- pohod in kulturna prireditev pri italijanski kapeli na Planici
- slovesnost ob svetovnem dnevu miru in Tednu evropske kulturne dediščine v Tolminu
- kulturna prireditev pri trdnjavi Kluže
- odprtje razstave Kobarškega muzeja v Državnem zboru RS
- osrednja prireditev Prostovoljnega gasilskega društva Kobarid ob 130-letnici z odprtjem razstavnega paviljona in prevzemom obnovljenega vojaškega vozila Fiat 15 TER
- osrednja prireditev Kobarškega muzeja in Ustanove »Fundacija Poti miru v Posočju« v Kobaridu
- spominska prireditev pri italijanski kostnici v Kobaridu
- tradicionalni spominski pohod h Krnskemu jezeru
- odprtje arheološke razstave Gradca izpod Krna v Tolminu

ti predstavlja prvo muzejsko ustanovo na Goriškem. Leta 1990 ustanovljeni **Kobariški muzej** ter deset let kasneje **Ustanova »Fundacija Poti miru v Posočju«** se posvečata premični in nepremični dediščini soške fronte. **Mlekarna Planika** pa je pred desetimi leti na svojem dvorišču s pomočjo Tolminskega muzeja uredila muzej *Od planine do Planike*, v katerem predstavlja dediščino planinskega pašništva in predelave mleka v sir od pradavnine pa vse do današnjih dni.

Foto: Karla Kofol

Pri zbiranju, hranjenju, obnovi, raziskovanju, predstavljanju in promoviranju dediščine sodelujejo občine Bovec, Kobarid in Tolmin, **Zavod za varstvo kulturne dediščine, Turizem Dolina Soče** in **Triglavski narodni park**. Svoje moči združujejo tudi domačini, društva, posamezniki in sorodne ustanove v širšem slovenskem in evropskem prostoru. Ena od pomembnih ustanov je tudi PRC, ki v sklopu projekta WALKofPEACE skrbi za izvedbo petih naložb v ohranjanje dediščine prve svetovne vojne v Zgornjem Posočju.

Le dobro partnerstvo vseh ustanov lahko dolgoročno, trajnostno in odgovorno poskrbi za ohranitev izjemne kulturne dediščine Posočja, ki se dotakne vseh, ki obiščejo te kraje. mag. **Damjana Fortunat Černilogar**, **Maša Klavara**, **Anka Lipušček Miklavč**, mag. **Martin Šolar**

Občina Bovec

Svetniki sprejeli letošnji proračun

Januarja je potekala deveta redna seja **Občinskega sveta Občine Bovec**. Glavna točka je bila obravnava predloga proračuna za leto 2020 (drugo branje). V zakonskem roku sta bila vložena dva amandmaja. Prvega je vložil župan **Valter Mlekuž**, svetniki pa so ga soglasno sprejeli. Predlagal je namreč prenos dela predvidenih lastnih sredstev občine za Ribiško hišo na račun povišanja sredstev za most Črešnjica. Razlog so bile dodatne zahteve **Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije** pri izvedbi zunanje podobe mostu in posledično zvišanje predvidenih sredstev za gradnjo. **Občina Bovec** se bo v letu 2020 ponovno prijavila na razpis **Sklada za pomorstvo in ribištvo** z drugo fazo izgradnje Ribiške hiše s spremljajočimi dejavnostmi. Prvotno predvidena proračunska sredstva za ta namen so bila z amandmajem za leto 2020 tako samo znižana, iz Načrta razvojnih programov pa je razvidno, da je bila razlika do polne predvidene vrednosti prenesena v izvedbo za leto 2021. Postopek odobritve projekta je namreč dvofazni in zato dolgotrajen.

GLAVNA TOČKA JANUARSKE SEJE OBČINSKEGA SVETA OBČINE BOVEC je bila obravnava predloga proračuna za leto 2020. Svetniki so v drugem branju potrdili proračun, ki predvideva na prihodkovni strani dobrih 7,1 milijona evrov, na odhodkovni pa nekaj manj.

Drugi amandma je vložil svetnik **Adis Hrovat**, in sicer za prenos sredstev v višini 200.000 evrov s postavke za financiranje **Javnega zavoda Turizem Dolina Soče** na financiranje stalne prisotnosti reševalnega vozila v Bovcu. Večinsko mnenje razpravljalcev je bilo, da podpirajo in zagovarjajo nujnost vzpostavitve stalne prisotnosti reševalnega vozila s potrebno ekipo ter stalno prisotnim zdravnikom, vendar je za ta korak treba najti celostno kadrovske rešitve. Amandmaja svetniki niso podprli.

Predlagani proračun za leto 2020 predvideva na prihodkovni strani 7.116.884,63, na odhodkovni strani pa 7.078.309,88 evra. Stanje sredstev na računu ob koncu preteklega leta je bilo 308.518,56 evra. Sklep o Proračunu Občine Bovec za leto 2020 so svetniki v drugem branju potrdili.

V nadaljevanju seje so svetniki podali soglasje k imenovanju direktorja Posoškega razvojnega centra **Simona Škvora**. Obravnavali in potrdili so poročilo **Nadzornega odbora Občine Bovec** o opravljenem nadzoru za leto

2018. Sprejeli so sklepe o določitvi parkirnih površin v občini v skladu z odlokom o parkiranju in se seznanili s predlagano ceno za polnilnico električnih avtomobilov ob Kaninskih legendah v višini 1,2 evra za vsako začetno uro s pojasnilom, da upravljavec **Sončni Kanin** ne bo prodajal električne energije, temveč bo zaračunaval parkiranje s priklopom na polnilnico. S predlagano ceno in načinom so se strinjali ter to s sklepom tudi potrdili.

Besedilo in foto: Milan Štulc

10. redna seja občinskega sveta

Februarja je potekala 10. redna seja bovškega občinskega sveta. Svetniki so podali soglasje k podpisu Pogodbe – **Konzorcij 17**, katerega namen je vzpostaviti mrežo programov in storitev za starostnike, bolne ter invalidne osebe, ki so odvisne od dolgotrajne oskrbe, zagotavljati strokovno podporo pri pripravah dokumentacije in vlog za pridobitev finančnih sredstev iz različnih virov ter vzpostavljati lokalno organizacijsko strukturo za integrirano dolgotrajno oskrbo. Župan **Valter Mlekuž** jih je seznanil s svojo odločitvijo za ime-

Utrinki

PROJEKT INTERKULT OBOGATIL TURISTIČNO PONUDBO

Dolina Soče – Projekt Interpretacija naravne in kulturne dediščine kot popestritev turistične ponudbe v dolini Soče (INTERKULT) se je januarja zaključil. Projekt je delno financirala Evropska unija iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Projektni partnerji so svoje aktivnosti v projektu uspešno pripeljali do konca, dolina Soče pa je v svoji turistični ponudbi tako postala bogatejša in še pestrejša.

Občina Kobarid je uredila vaško jedro v Drežnici. V vasi Koseč so ob poteh postavili nove klopi. Nadgradnje in prenove je bila deležna spletna stran www.dreznica.si. Občina Tolmin je v sklopu projekta uredila vaški razstavniki prostor v Čadrgu. Za ta namen so

INTERKULT JE OBOGATIL TURISTIČNO PONUDBO DOLINE SOČE. V okviru projekta so ob poteh v vasi Koseč postavili nove klopi. Foto: arhiv JZ TNP

prenovili in obnovili vaško sirarno ter poskrbeli, da so v njej našle prostor arheološke zanimivosti in stara sirarska oprema, z novim projektorjem ter platnom pa bodo predstavile sirar-

stva in arheologije obiskovalcem to območje še bolj približale. Za novosti in popestritev v ponudbi planine Razor je poskrbelo Planinsko društvo Tolmin. Pri planinski koči stojita dve

novi informativno-izobraževalni tabli o zanimivostih na planini in novi učni poti. Slednje so podrobneje predstavili tudi v simpatični zloženki, ki je na voljo v dveh jezikih. Za nadobudno mladino so na planini organizirali tudi tabor s številnimi delavnicami in za te namene opremili učilnico v koči. Postavitev novih in prenova starih informativnih tabel ob Soški poti je bila naloga Javnega zavoda Triglavski narodni park (JZ TNP). **Sabina Kravanja**, ki je bila tudi partner v projektu, je opravila vzdrževalna dela na stari žagi venecijanki, ki je spomenik kulturne dediščine lokalnega pomena, nahaja pa se v vasi Soča.

Vabljeni, da si rezultate projekta ogledate tudi sami in jih predstavite še drugim obiskovalcem te prelepe doline.

Renata Cerkovnik, projektna sodelavka JZ TNP

V SPOMIN

Decembra nas je veliko prezgodaj zapustil nekdanji bovški župan, častni občan, prijatelj in neutrujen prostovoljec **Robert Trampuž**. Rodil se je 11. januarja 1950 v Bovcu. Že od mladih nog je deloval v korist skupnosti. Večji del življenja je posvetil razvoju kulturnega in športnega utripa na Bovškem ter širše.

Leta 1996 je bil izvoljen za župana. Vložil je veliko truda, da je **Občina Bovec** zaživela kot mlada lokalna samouprava. Po katastrofalnem potresu se je kot župan in človek odlično izkazal in veliko pripomogel, da sta Bovec ter Bovško urbanistično ponov-

no zasijala. Tri mandate je bil član občinskega sveta, dva mandata podžupan. S sodelavci je izvedel več pomembnih projektov. Sodeloval je pri organizaciji različnih športnih tekmovanj na evropski ravni in bil organizator, scenarist, režiser ter povezovallec številnih, tudi čezmejno pomembnih kulturnih prireditev. Več let je bil predsednik **Kulturnega društva Golobar Bovec**. Delal je tudi na humanitarnem področju. Dolga leta je bil član **Lions kluba Soča Kobarid**.

Trampuž je bil nepogrešljiv na skrajša vseh področjih, kot ambasador pa je bistveno pripomogel k boljši prepoznavnosti Bovškega v Sloveniji in širše. Zaslužen je za pobratenje občin Bovec in Prijedor, kjer je bil častni meščan. Treba je izpostaviti njegov velik prispevek pri organizaciji **Bovec maratona**, organizacijo vsakoletnih prireditev ob občinskem prazniku in večletno sodelovanje pri številnih drugih dogodkih **Tekaškega društva Bovec**, Kulturnega društva Golobar Bovec ter Občine Bovec.

Besedilo in foto: Milan Štulc

novanje *Komisije za gradnjo Športne dvorane Bovec*; za predsednika **Vasjo Viteza**, za člane pa **Janka Arceta**, **Klavdija Berginca**, **Branka Hrasta**, **Jožico Kavs**, **Gorana Kavsa** in **Anjo Rebek**.

Svetniki so se seznanili, zakaj v

pretekli poletni sezoni Dom Petra Skalarja na Kaninu, ki ga upravlja **Planinsko društvo Bovec** (PD), ni bil odprt, čeprav je bil objekt statično saniran in je pridobil uporabno dovoljenje še pred glavno poletno turistično sezono. Pogovarjali so se o

morebitnem prenosu lastništva **Občine Bovec** na PD. Občinski svet je soglašal, da se to prenese v skladu z veljavno zakonodajo. **Javnemu zavodu Sončni Kanin** so dali pobudo, da naj preverijo dogovor o zamenjavi jeklenice tovarne žičnice.

Sledila je točka, namenjena zdravstveni problematiki. Strokovni direktor Zdravstvenega doma (ZD) Tolmin **Gaudencio Lucas Triep** je povedal, da zdravnikov ni in da je to resna težava, ki se jo trudijo rešiti po najboljših močeh. Edina možna pot za zagotovitev dodatnega reševalnega vozila, ki bi bilo prisotno v Bovcu, je financiranje. Če bi zagotovili potrebna sredstva, še vedno ostaja težava zagotovitve ustreznega kadra, zato se tega ne da narediti v kratkem času. Vodja nujne medicinske pomoči ZD

Tolmin **Branko Modrijančič** je dodal, da so gasilske enote zaradi zakonskih omejitev lahko zgolj prvi posredovalci in še, da Bovško ni edino slovensko območje s to problematiko. Prisotnost reševalnega vozila z ekipami bi bilo po njegovem najlažje, če bi financiranje zagotovila država. Svoja stališča so predstavili tudi predsednik Gasilske zveze Bovec **Boris Zorko** in njen poveljnik **Uroš Kemper**, poveljnik Prostovoljnega gasilskega društva Bovec **Davor Gašperčič** in **Matjaž Černuta**. Dogovorili so se, da bo direktor ZD Tolmin objavil povpraševanje po razpoložljivem kadru, nato bodo pogovore nadaljevali. Problematiko bodo predstavili novemu ministru za zdravje. Župan je od Triepa zahteval, da v času dopustov ali bolniške odsotnosti zagotovi ne-

DESETA REDNA SEJA BOVŠKEGA OBČINSKEGA SVETA je potekala v začetku februarja.

Utrinki

BOVŠKO LETALIŠČE PRIDOBIVA NOVE RAZSEŽNOSTI

Bovec – Z novim letom se je Letališče Bovec vpisalo tudi v novo obdobje prevoza potnikov med manjšimi letališči. Prvi prilet je bil 2. januarja, ko je v Bovcu pristalo letalo z osmimi smučarskimi potniki. Pričakala sta jih župan **Valter Mlekuž** in direktor Sončnega Kanina dr. **Rok Ovsenik**. Zaželela sta jim dobrodošlico in se jim pridružila na jutranji kavici v okrepčevalnici Kaninske legende. Od letališča do vstopne postaje krožnokabinske žičnice Kanin so potnike prepeljali s kombijem.

Celotno uslugo nudi upravljavec letališča, podjetje Aviofun. Kot je povedal direktor **Damijan Cehner**, tako blizu smučišča ni niti letališče v Courshevelu, ki je od vseh letališč med najbližjimi smučišču. »To je res velika prednost Bovca. Ker verja-

NA BOVŠKO LETALIŠČE je v začetku januarja prvič pripeljalo letalo s smučarskimi potniki.

memo v uspešnost projekta, bomo v kratkem pripeljali še eno udobno večje letalo s 15 sedeži in posebnim prostorom za smučarsko opremo,« je še povedal ob prvem orga-

niziranem prevozu smučarjev iz Libelič v Bovec.

Nad novostjo je navdušen tudi župan, saj odpira nove dimenzije tako letališču kot tudi smučišču Kanin-Sella Nevea.

Kot je povedal, je občina zelo zadovoljna z aktualnim upravljavcem, saj vedno predstavi in uvaja pomembne novosti za Bovško. »Ko bo Letališče Bovec celostno urejeno, bo Bovec in Bovško v evropskem prostoru prav gotovo izstopal s posebno ponudbo,« je ob tej priložnosti dodal župan.

Besedilo in foto: Milan Štulc

PULJSKI OTROCI PONOVO V BOVCU

Bovec – Konec februarja se je 19 puljskih učencev četrtega in petega razreda z dvema spremljevalcema udeležilo tradicionalne izmenjave. Na svoje domove so jih sprejeli starši vrstniških otrok z Bovškega. Kot že večkrat omenjeno, je izmenjava otrok med občinama Bovec in Pulj plod tesnega sodelovanja med županoma **Valterjem Mlekužem** in **Borisom Miletičem**.

moteno delo obeh ambulant v Bovcu.

Svetnikom je bila predstavljena prošnja investitorja gradnje **Športne-ga hotela Soča**, da bi občina sofinancirala premik kanalizacije. Ker so postopki zaključeni, pravne podlage za to ni, zato so se svetniki lahko le seznanili z dejstvi.

Besedilo in foto: Milan Štulp

Spodbujanje in financiranje projektov v TNP

Vlada RS je v začetku leta sprejela Uredbo o merilih in kriterijih za spodbujanje in sofinanciranje projektov, investicij ter izvajanje dejavnosti v Triglavskem narodnem parku (TNP). Finančna sredstva, na letni ravni v višini milijona evrov, bo zagotovilo **Ministrstvo za okolje in prostor**.

Sprejeta uredba je plod dolgoletnega pritiska občin, ki imajo del območja tudi v TNP. »Sprejetje te uredbe je sicer prvi pozitiven korak k izvajanju določbe iz 11. člena Zakona o TNP, ki sicer velja že deset let, pa se ni izvajal. Zato je pohvalno, da so odgovorni vendarle ustvarili pogoje za izvajanje že dolgo veljavnega zakona. **Občina Bovec** bo po razdelilniku iz novo sprejete uredbe pridobila 241.300 evrov. Kot župan pa pričakujem še povečanje namenskih sredstev v naslednjih letih, saj smo župani zahtevali 1,5 milijona, sprejeta uredba pa namenja milijon letno. Zakon o TNP prebivalcem pač ne more nalagati

samo obveznosti in omejitve, temveč mora omogočati spodbude, da bodo mladi ostali oziroma se morda celo vračali v kraje na območju TNP. To pa lahko v prvi vrsti dosežemo z ustrezno infrastrukturo, normalnimi bivalnimi pogoji in možnostmi za razvoj na področju podjetništva in zaposlovanja, šolstva, kulturnih in športnih aktivnosti, nujne medicinske pomoči, šolstva, socialnega skrbstva, javnih služb, skratka z ugodnimi pogoji za življenje,« je na sprejeto povedal župan Občine Bovec **Valter Mlekuž**.

Milan Štulp

Odprtje razstave elaboratov za gradnjo športne dvorane Bovec

Konec januarja sta v Kulturnem domu Bovec potekali predstavitve in odprtje razstave natečajnih elaboratov za Športno dvorano Bovec. Na javni natečaj za izbiro strokovno najprimernejše rešitve, ki ga je **Občina Bovec** izvedla v sodelovanju z **Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije** (ZAPS) iz Ljubljane, se je prijavilo kar 23 natečajnih elaboratov.

Večer je odprl **Otroški pevski zbor OŠ Bovec** z zborovodjo **Žanin Vato-vec**. Program je povezoval **David Štulp Zornik**, kot prvega pa je na oder povabil župana **Valterja Mleku-ža**. Povedal je, da so si pri gradnji športne dvorane zastavili štiri cilje. »Prvega smo že izpolnili, ko smo lani

V KULTURNEM DOMU BOVEC SO KONEC JANUARJA PREDSTAVILI ELABORATE, ki so prispele na natečaj za gradnjo športne dvorane Bovec. Prvonagrajeni po izboru strokovne komisije je rešitev avtorjev **Arhitekturnega biroja Ravnikar Potokar**.

izbrali najboljši elaborat, drugi cilj smo dosegli s potrditvijo proračuna za leto 2020, ki zagotavlja tudi sredstva za pripravo projektov do gradbenega dovoljenja, tretji cilj je do konca leta pridobiti gradbeno dovoljenje. Četrti cilj, ki je v njegovi duši in srcu, pa je, da ob koncu svojega mandata s prijatelji, s katerimi v stari športni dvorani vsak teden igrajo nogomet, odigra nogometno tekmo. »Vemo, da smo Bovčani trmasti in izpeljemo, kar si zadamo,« je še dodal župan.

Generalni sekretar Zbornice za arhitekturo in prostor **Vlado Krajcar** je predstavil cilje ter pričakovanja natečaja, ki ga je primerjal z nogometno tekmo, v kateri tekmujejo arhitekti. »Temelji na kakovostnih merilih, zato

je pomembno, da je ta igra poštena. ZAPS pa skrbi za organizacijo celotnega postopka. Povedal je, da posamezne skupine vložijo v pripravo natečajnih elaboratov tudi več kot tisoč ur. »Vsem je jasno, da nagrade in odškodnine niso realno nadomestilo za ta vložek. Zato je toliko bolj pomembno, da je ta igra korektna in poštena, za kar poskrbi seveda celoten postopek, sestava ocenjevalne komisije in vse faze, skozi katere gre natečaj.«

Ocenjevalno komisijo in sodelavce so sestavljali predsednica **Mojca Gregorski**, njen namestnik **Aleksander Ostan**, člani **Gregor Košorok**, **Valter Mlekuž** in **Katarina Barbara Ostan**, namestnici članov **Jožica Kavs** in **Nina Lipušček**, poročevalki arhitek-

Utrinki

OTROCI IZ PULJA so tudi letos na dejaven način spoznavali Bovško ter tukajšnje sovrstnike. Foto: **Miha Kravanja**

Po prihodu in kosilu so si otroci v dobri urici sprehoda ogledali Bovec. Sledile so likovne delavnice, kjer so si pripravili maske za pustni ples.

Naslednjega jutra so zaužili prve snežne trenutke na smučišču Kanin. Deževno sredo so izkoristili za ogled Kobariškega muzeja, pod večer pa

so si v Kulturnem domu Bovec ogledali film **Košarkar** naj bo 2. V četrtek zjutraj so zopet uživali na smučišču. Istega dne so se odpravili tudi na letališče, kjer so izvedeli, na kakšen način se je rodila ta izmenjava. Nagovorila sta jih župan **Mlekuž** in ravnatelj **OŠ Bovec Iztok Kenda**. Po besedah župana je projekt, ki sta si ga zastavila s puljskim kolegom, »več kot le izmenjava, saj je tudi spomin na nesrečo, ki se ne bi smela nikoli zgoditi«. Otroci so v spomin na tragični dogodek prižgali svečko.

V občinski sejni sobi je Mlekuž tudi uradno sprejel skupino in izrazil prepričanje, da bo sodelovanje potekalo tudi v prihodnje. Zahvalil se je družinam, ki so na Bovškem gostile otroke iz Pulja in tudi vsem organizatorjem dopustovanja bovških otrok v Pulju. Kot je še povedal, verjame, da se bo vsaj kdo od tokrat udeleženi- nih otrok v Bovec vrnil tudi s starši in jim pokazal, kaj vse so doživeli.

Sledile so športne igre v bovški telovadnici. Najbolj adrenalinski je bil petkov zaključek bivanja v Bovcu, ko so otroke peš pospremili na obisk Parka Srnica, mimogrede pa so si ogledali še slap Virje z okolico. Petek popoldne je bil čas za slovo. V mislih puljskih otrok bodo še dolgo odmevali veselje, ki so ga doživeli pri nas, in lepote Bovškega.

Milan Štulp

ZIMSKO USPOŠABLJANJE JAMARSKÉ REŠEVALNE SLUŽBE

Kanin – Za obiskovalce je Kanin priljubljen tako v poletnem kot zimskem času. Najvišje ležeče smučišče v Sloveniji in običajno debela snežna odeja je raj za smučarje, poleti pa nanj zahaja mnogo pohodnikov. Ker je pokrajina čudovita in mamljiva za raziskovanje, številni zaidejo tudi

ture **Lidija Dragišič** in **Sandra Šterpin**, poročevalka krajinske arhitekture **Urška Kranjc**, izvedenec za gradbena, obrtniška in inštalacijska dela **Robert Pangršič**, skrbnica pa je bila **Dunja Šutanovac**. Prisotne je nagovorila predsednica ocenjevalne komisije in se zahvalila članom komisije, »ki so svoje delo opravili izjemno strokovno, odgovorno in z veliko osebno odgovornostjo in zavzetostjo. Ocenjevanje je namreč zaznamovalo uigrano delovanje in soglasno sprejemanje odločitev vseh članov komisije. Ob tej priložnosti se še posebej zahvaljujem županu Valterju Mlekužu in predstavnikom Občine Bovec, ki so s svojo stoddotno prisotnostjo in aktivno funkcijo na vseh sejah prispevali k res dobremu končnemu rezultatu. Na videz enostavna umestitev športne dvorane v Bovcu je namreč skrivala v sebi številne izzive, kot so omejena velikost parcele, velika višinska razlika terena, tipološka raznolikost bližnjih arhitektur, vsem poznana dominantna cerkev sv. Urha, Oš in območje starih vojašnic, danes delno degradirana ter hkrati izjemna krajinska kulisa, ki jo ponuja tako lokacija kot celoten kraj. Kljub omejitvam, so avtorji uspeli zasnovati urbanistično in arhitekturno zelo raznolike, kakovostne ter ne nazadnje zanimive projekte,« je povedala. Po številu prispelih elaboratov se je ta natečaj izkazal kot eden največjih v zadnjih nekaj letih; uvršča se na drugo mesto, takoj za nekajkrat večjim natečajem za Center znanosti v Lju-

bljani, kar je vse člane zares prese-netilo. Vsi pa tudi nestrpnost čakajo izvedbo projekta.

Komisija je podelila eno priznanje in štiri nagrade. Prvonagrajeni elaborat je rešitev avtorjev **Arhitekturnega biroja Ravnika Potokar**, njegovi avtorji pa so **Robert Potokar**, **Anže Kotnik**, **Mina Gutovič** in **Javier Carrera**, soavtorji pa **Jelena Žurič**, **Jernej Borke**, **Vilko Šuligoj** ter **Andrej Fojkar**.

Zaključek prireditve je pomenil tudi uradno odprtje razstave vseh 23 elaboratov, ob prijetnem druženju pa so si udeleženci izmenjali tudi nekaj izkušenj in mnenj.

Besedilo in foto: Milan Štulp

Novo reševalno vozilo Zdravstvenega doma Tolmin

Takoj po novoletnih praznikih si je župan Občine Bovec **Valter Mlekuž** ogledal avtopark **Zdravstvenega doma (ZD) Tolmin** in novo pridobitev – reševalno vozilo, do katerega so prišli s pomočjo **Občine Bovec**. Župan in direktor ZD Tolmin **Gaudencio Lucas Triep** sta novo vozilo na simboličen način tudi uradno predala svojemu namenu.

Občina Bovec je kandidirala na Javnem razpisu za sofinanciranje investicij na primarni ravni zdravstvene dejavnosti v Republiki Sloveniji za leto 2019, ki ga je objavilo **Ministrstvo za zdravje**, in pridobila sredstva za nakup reševalnega vozila tipa B. Celoten postopek javnega naročanja je izpeljal ZD Tolmin. Končna vrednost vozila je bila dobrih 133 tisoč

BOVŠKI ŽUPAN IN DIREKTOR ZD TOLMIN sta novo reševalno vozilo na simboličen način uradno predala svojemu namenu.

evrov; ministrstvo je odobrilo 55 tisoč nepovratnih sredstev, ostali del pa je kril ZD Tolmin.

Besedilo in foto: Milan Štulp

Operativni sestanek s podpredsednikom FJK

Januarja je v okrepčevalnici Kaninske legende potekal operativni sestanek predstavnikov **Občine Bovec** s podpredsednikom Deželne svete Furlanije - Julijske krajine (FJK) **Stefanom Mazzolinijem**. Gosta so seznanili z dogajanjem na smučišču Kanin-Sella Neva in načrti za naložbe na slovenski strani.

Ob ugotovitvah, da sodelovanje obeh strani na povezanem smučišču poteka zgledno tako na politični kot tudi operativni ravni, je Mazzolini povedal, da so na italijanski strani že začeli izvajati nekatere dejavnosti za

izvedbo projektov, načrtovanih v smislu čezmejnega sodelovanja. Pridobili so vsa potrebna dovoljenja za izgradnjo vodnega zajetja pod kočo Gilberti, ki bo namenjeno zasneževanju proge Prevala na italijanski strani smučišča. Vse je pripravljeno za postavitve sedežnice Montaž in ureditev nove proge ob njej. Dvosedežnico Gilberti bodo zamenjali z novo štirisedežnico. Za to je po besedah Mazzolinija sredstva že zagotovila Dežela FJK. Načrtujejo še novo progo Golovec v Sella Nevei in nekatere druge naložbe na smučiščih v Rablju, Trbižu in na Višarjah. Za večino teh naložb imajo že pripravljene preliminarne projekte. Poslanec **Danijel Krivec** je Mazzolinija seznanil, da je **Vlada RS** za gradnjo nove dostavne žičnice Kanin z vso potrebno infrastrukturo že ustanovila posebno ko-

Utrinki

► izven poti. Ne zavedajo pa se, da je Kanin poln podzemnih jam. Z malo nepazljivosti se vsake toliko kdo po nesreči znajde v kakšni od njih. Najpogostejše so to tisti, ki smučajo izven urejenih prog in padejo v jamo ali brezno. Ob takšnih nesrečah priskočimo na pomoč člani Jamarske reševalne službe.

Jamarski reševalci rešujemo iz jam, sotesk, z žičniških naprav ter drugih, težje dostopnih predelov. Zaradi narave našega dela moramo biti dobro usposobljeni za različne vrste reševanja in dostope na težje dostopna območja. V snežnih razmerah se učimo rokovanja z derezami, cepini in lavinskimi žolnami, mnogi izmed nas tudi turnega smučanja.

Konec januarja smo na Kaninu izvedli zimsko usposabljanje. Namen vaje je bil obnovitev znanja, ki je nujno potrebno za dostopanje v prime-

JANUARJA SO SE NA KANINU USPOSABLJALI ČLANI JAMARSKRE REŠEVALNE SLUŽBE. V snežnih razmerah so se učili rokovanja z derezami, cepini in lavinskimi žolnami pa tudi turnega smučanja.

ru nesreče v zimskih razmerah. Zbralo se nas je več kot 30 reševalcev iz vseh sedmih reševalnih centrov iz vse Slovenije. Lokacijo za zimsko usposabljanje je vodja Jamarske reševalne službe **Walter**

Zakrajšek izbral zaradi zadostne količine snega in ker je zaradi številnih jam nam primerno območje. Predsednik Jamarske zveze Slovenije **Igor Benko**, ki je bil na vaji prisoten, pravi, da se še kako dobro za-

veda pomena zimskega usposabljanja jamarskih reševalcev. S tokratno vajo smo ponovno dokazali, da smo dobro usposobljeni, saj smo bili glede na razmere vsi primorani dobro poprijeti za cepin in močno zasaditi dereze v zaledeneli sneg strmega Kaninskega pobočja. Če bi prišlo do nesreče v takšnem terenu, bomo zavestno priskočili na pomoč.

Besedilo in foto: Mateja Mazgan,
Jamarska reševalna služba

SREČANJE TURISTIČNIH VODNIKOV REGIJE ALPE- DONAVA-ADRIA

Gradež (Italija) – Sredi januarja je v italijanskem Gradežu potekalo drugo regionalno srečanje turističnih vodnikov Alpe-Donava-Adria. Organizirano je vsaki dve leti, ko ni sreča-

NA OPERATIVNEM SESTANKU so predstavniki Občine Bovec podpredsednika Deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine Stefana Mazzolinija seznanili z dogajanjem na smučišču Kanin-Sella Nevea in načrti za naložbe na slovenski strani. Foto: arhiv Občine Bovec

MADŽARSKA VELEPOSLANICA EDIT SZILÁGYINÉ BÁTORFI je obiskala župana Valterja Mlekuža. Pogovarjala sta se o dosedanjih odnosih med Občino Bovec in Veleposlaništvom Madžarske, še posebej o sodelovanju pri organizaciji spominskih prireditev pri Krnskem jezeru.

misijo, ki jo sestavljajo predstavniki petih slovenskih ministrstev in dva predstavnik Občine Bovec. Župan Valter Mlekuž je v komisijo imenoval direktorico občinske uprave Katarino Barbaro Ostan in poslanca Krivca.

Milan Štulc

Veleposlanica Madžarske pri bovškem županu

Bovškega župana Valterja Mlekuža je 17. februarja obiskala madžarska veleposlanica Edit Szilágyiné Bátorfi, ki se po petih letih njenega mandata v Sloveniji poslavlja s tega mesta. Pogovarjala sta se o dosedanjih odnosih med Občino Bovec in Veleposlaništvom Madžarske, še posebej o sodelovanju pri organizaciji spominskih prireditev pri Krnskem jezeru.

Kot je dejala Edit Szilágyiné Bátorfi,

je ohranjanje spomina izjemnega pietetnega in zgodovinskega pomena, za vso pomoč pri tem pa se je zahvalila tudi Občini Bovec. Izpostavila je dejstvo, da v omenjeni občini živi kar nekaj družin iz Madžarske in posluje več podjetij, ki se ukvarjajo s ponudbo vodnih športov. Zanimalo jo je, kako okolje sprejema njih in madžarske turiste. Ponudila je sodelovanje tudi na gospodarskem področju in izrazila prepričanje, da bo njena naslednica še bolj dejavno delovala prav na tem področju. Župan ji je povedal, da madžarska podjetja pripeljejo k nam kar lepo število njihovih turistov. Potrdil ji je, da s podjetniki kot tudi z madžarskimi turisti ni bilo slabih izkušenj, ravno obratno.

Veleposlanice je zagotovila, da je tudi Bovec pri državljanah Madžarske

odlično zapisan, zato je treba na tem graditi. Predlagala je poglobitev sodelovanja na kulturnem področju. V prijetnem klepetu sta se dotaknila še nekaterih drugih tem, ob slovesu pa je župan Mlekuž veleposlanico povabil na Bovško tudi, ko ne bo več opravljala te funkcije.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Dobrodelna prireditev Tudi v Bovcu z in avtom

Februarja je v Kulturnem domu Bovec potekala dobrodelna prireditev Tudi v Bovcu z in avtom, na kateri so zbirali sredstva za nakup vozila za prevoze na mamografijo v Šempeter pri Gorici. Gledalci so Veliko dvorano Ite Rine napolnili skoraj do zadnjega kotička.

Zbrane je najprej pozdravil župan

Valter Mlekuž, ki se je vsem zahvalil za številno udeležbo, organizatorjem in nastopajočim pa za ves vložen trud. Povedal je, da Bovčani vedno združijo moči, ko je potrebno. Bil je vesel, da je dvorana polna, a obenem žalosten zaradi neodzivnosti odgovornih. Ženske se morajo namreč na mamografijo voziti v oddaljeni Šempeter pri Gorici. Občina je že omogočila službeno vozilo tistim, ki nimajo lastnega prevoza, na tokratnem koncertu pa so sredstva zbirali za nakup vozila. Zahvalam se je pridružila tudi podpredsednica Društva za zdrave dojke Darja Zavec. Država že od leta 2014 obljublja mobilni mamograf za Posočje, vendar, kot je povedala, je ostalo le pri besedah. Stvari so zato vzeli v svoje roke in bodo skušali zbrati sredstva za nakup vozila za

Utrinki

nja na svetovni ravni. Dogodka so se udeležili turistični vodniki iz petih držav: Avstrije, Hrvaške, Italije, Slovaške in Slovenije; med slednjimi tudi trije iz Posočja.

Strokovni del srečanja je vključeval novosti na področju združenja FEG – Evropske zveze društev turističnih vodnikov, katerega član je od leta 2017 tudi Društvo regionalnih turističnih vodnikov Slovenije. V drugem delu dneva so vodniki spoznavali vrednosti Jadranskega morja. Predstavniki Naravnega rezervata Marina Miramare so jih seznanili s stanjem v Jadranskem morju, s posebnostmi Tržaškega zaliva in spremembami, ki so se ter se še vedno odvijajo v tem okolju. V poznem popoldnevu so nadaljevali z delavnico, na kateri so si vodniki izmenjevali izkušnje pri svojem delu in

DOBER TURISTIČNI VODNIK USTVARJA ZGODBE IN DOŽIVETJA, obvladati pa mora komuniciranje, psihologijo, družbena omrežja in še kaj. Foto: arhiv Zveze regionalnih turističnih vodnikov Slovenije

opozorili na težave, s katerimi se srečujejo. Izstopale so težave s pod-

ročja zakonodaje, ki še ni uredila statusa poklica turističnega vodnika

in dovoljuje nelojalno konkurenco. Izkušnje, ki so jih izmenjali vodniki iz različnih držav, so obogatile prisotne, jih med seboj povezale in utrdile v prizadevanjih za isti cilj. Drugi dan srečanja je bil namenjen kulturnim in gastronomskim doživetjem: turističnemu spoznavanju Gradeža in bližnje okolice, otoka Barbana ter mesta tisočerih mozaikov Ogleja. Posebno koristen je bil obisk pri županu mesta Gradež Dariu Raugni, ki je z njimi delil načrte za kulturno-turistični razvoj mesta, zanimiv za obiskovalce skozi vse leto.

Ob zaključku so prejeli povabilo na evropsko srečanje turističnih vodnikov, ki bo novembra v Valenciji, in na svetovno srečanje v Novi Sad prihodnje leto.

Olga Zgaga

NA DOBRODELNI PRIREDITVI TUDI V BOVCU Z IN AVTOM so zbirali sredstva za nakup avtomobila, ki bo namenjen prevozem na mamografijo v Šempeter pri Gorici.

GENERALNI POKROVITELJ BLITZ BOVEC MARATONA je s podpisom večletne pogodbe postal podjetje Mines IB.

prevoze na mamografijo.

Nato so oder prevzeli otroci iz Vrtca Bovec, za dve uri programa pa so poskrbeli še **Bovški harmonikarji**, **Buške čee**, **Peter Della Bianca**, stand up komik **Matic Kokošar**, **Plesna skupina Step**, **Ana Pupedan**, **Rusko Richie** in **Petra Zore** s skupino **Bomb Shell**. Odličen večer sta po scenariju **Jerneja Cudra** vodila član Gledališke skupine BC **David Štulf** **Zornik** ter igralec in voditelj **Domen Valič**. S šaljivimi vložki in vožnjo skozi »buška krožišča« sta držala vzdušje na najvišji ravni.

Še pred razkritjem skupne vsote so se javno zahvalili družini iz Podklopce, ki se je ob smrti družinskega člana odrekla rožam in svečam v korist nakupu vozila; za ta namen so

zbrali nekaj več kot 750 evrov. Skupaj z zbranimi sredstvi na prireditvi je bilo doslej doniranih dobrih 3.500 evrov.

Besedilo in foto: Milan Štulf

Podpis pokroviteljske pogodbe za Blitz Bovec maraton

Konec februarja sta predsednik organizacijskega odbora Blitz Bovec Maratona **Vasja Vitez** in direktor generalnega pokrovitelja podjetja Mines IB **Matej Klavora** podpisala pogodbo za večletno generalno pokroviteljstvo omenjenega dogodka. Podpisa, ki je potekal v prostorih omenjenega podjetja, se je udeležil tudi bovški župan **Valter Mlekuž**, saj je **Občina Bovec** že od začetka eden največjih pokro-

viteljev maratona. Ta nosi letos prvič ime Blitz Bovec Maraton prav zaradi novega generalnega pokrovitelja.

Direktor Klavora je na kratko predstavil njihovo dejavnost in poudaril, da so razvili lastno blagovno znamko sanitarnih armatur, ki predstavljajo najboljše izdelke na slovenskem trgu, njihova paradna linija pa nosi ime Blitz. »Dosedle smo bili že vrsto let sponzorji Bovec Maratona, letos pa smo se odločili, da z letošnjim letom postanemo generalni pokrovitelj. Ocenjujemo namreč, da bo to koristilo obema stranema. Predvsem zato, ker se zavedamo, koliko truda in prostovoljnega dela je potrebnega za izvedbo takega športnega dogodka in želimo po najboljših možnih močeh prispevati k razvoju dogodka, po drugi strani pa

je bovški maraton izjemno odmeven v Sloveniji in širši okolici. Zato vidimo tudi poslovno priložnost, da se tudi naše ime pojavlja tako v Sloveniji kot po drugih državah. Zahvaljujem se organizatorjem, da so nam zaupali generalno pokroviteljstvo, saj je v našem okolju kar nekaj veliko močnejših podjetij, ki bi to lahko postali. Gre za večletno pogodbo, zato verjamem, da se bo to sodelovanje še nadgrajevalo,« je povedal direktor družbe Mines IB **Matej Klavora**.

K besedi so povabili tudi župana, ki je izrazil veselje, da so za generalnega pokrovitelja pridobili domače podjetje, saj mu tudi sam zaupa. Prepričan je, da bodo skupaj tudi letos izpeljali odličen dogodek, saj je ekipa prostovoljcev res vrhunska in

Utrinki

BOFF PONOVO POLNIL KULTURNO DVORANO

Bovec – »Bovec Outdoor Film Festival« (BOFF) je tudi to zimo v Kulturnem domu Bovec ponudil izjemne večere. V treh dneh projekcij filmov o športih v naravi in naravi sami so obiskovalci največ glasov namenili filmoma »Skiing The Fire Ring« (med domačimi) ter »Ice & Palms« (med tujimi). Podobno kot leto prej si je tudi na 13. izvedbi BOFF 32 filmov ogledalo okoli 800 gledalcev.

Občina Bovec je že od prve izvedbe najpomembnejši oziroma glavni sponzor festivala, zdaj v družbi Turizma Dolina Soče. Tudi ta festival zaradi svoje izvirnosti bogato pripomore k dvigu kulturne zavesti in ne nazadnje k prepoznavnosti Bovškega ter neposredno vpliva na zasedenost nočitvenih kapacitet.

Skiing The Fire Ring je v razprodani

TUDI TO ZIMO JE BOVEC OUTDOOR FILM FESTIVAL ponudil izjemne večere s filmi o športih v naravi in naravi sami. Foto: Andrej Dekleva

dvorani doživel svetovno premiero. 30-minutni film so posneli na lanskemu smučarski odpravi na vulkanski gori Herdubreid in Askja. Štiričlansko odpravo so sestavljali vodja, nekdanji hrvaški smučarski šampion **Ivica Kostelić**, bovški »freeride« smučar

Matej Bradaškja, snemalec **Miha Deisinger** ter alpinistični inštruktor, plezalec, turni smučar in fotograf **Jan Podgornik**. Direktor festivala **Jan Maček** iz Športnega društva Drča je povedal, da so bili z obiskom zadovoljni. »Kakovostne in

privlačne filme bomo gotovo imeli na sporedu tudi prihodnje leto, ob tem pa si želimo v Bovec pripeljati tudi čim več zanimivih gostov. Ob nagradah po izbiri obiskovalcev pa si želimo vrniti tudi strokovno žirijo.«

Milan Štulf

BEFANA V ČENTI

Čenta (Italija) – Tradicionalna prireditev 92. »Epifanija Tarcentina« je tudi letos potekala od 4. do 6. januarja. Zaključne prireditve se je udeležil bovški župan **Valter Mlekuž**, ki se je srečal s tamkajšnjim županom **Maurom Steccatijem**, predsednikom Furlanije - Julijske krajine (FJK) **Massimilianom Fedrigo** in prednikom deželnega sveta FJK **Pierom Maurom Zaninom**. Mlekuž in Fedrigo sta na kratko spregovorila o načrtovanju gradnje novih žičniških naprav na obeh straneh smučišča

vredna zaupanja. Zahvalil se je predsedniku organizacijskega odbora, ki v rokah drži vse organizacijske vrvice aparata, ki skupaj šteje več kot 400 prostovoljcev.

Sledil je podpis pogodbe o generalnem pokroviteljstvu. Čast za prvo prijavo je pripadla direktorju Mateju Klavori. Takoj za njim pa se je prijavil še župan Mlekuž. Vitez je predstavil potek letošnjih tras, spremljajoče dogajanje in letošnje ambasadorje: **Jureta Koširja, Jasmino Kozina Praprotnik, Tadeja Pogačarja, Urbana Praprotnika, Matjaža Vrhunca, Dejana Zavca in Urško Žolnir**. Več informacij je že objavljenih na spletni strani Blitz Bovec Maratona (blitz-bovecmaraton.si), kjer se lahko tudi prijavite. Sprejeli bodo 1.500 tekačev, zato se spleta pohiteti.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Obležitev 75. obletnice mangartske tekme

Na **Ministrstvu za obrambo RS (MORS)** je februarja potekal drugi koordinacijski sestanek za obležitev 75. obletnice tekme pripadnikov 10. gorske divizije Ameriške vojske na Mangartskem sedlu. Na prvem sestanku je bilo že dogovorjeno, da bo **Direktorat za obrambno politiko (DOP)** na MORS v sodelovanju z **Združenjem vojaških gornikov Slovenije (ZVGS)**, **Občino Bovec**, **Turizmom Dolina Soče**, **Slovensko vojsko (SV)**, pridruženimi sodelavci in **Veleposla-**

FEBRUARJA JE NA MORS POTEKAL KOORDINACIJSKI SESTANEK za obležitev 75. obletnice tekme pripadnikov 10. gorske divizije Ameriške vojske na Mangartskem sedlu. Glede na aktualno stanje pandemije koronavirusa pa bo o vsem načrtovanem končna odločitev sprejeta 15. aprila.

ništvom ZDA v Sloveniji koordiniral vse dejavnosti. Predvideni so trije dogodki, s katerimi smo seznanili predstavnike omenjenega veleposlaništva, ki so se tokrat udeležili sestanka. Z navdušenjem so pozdravili načrtovane dejavnosti in obljubili sodelovanje tako z zagotavljanjem udeležbe najvišjih predstavnikov ZDA v Sloveniji na dogodkih kot tudi s finančnim pokritjem posameznih stroškov.

Na obletnico smučarske tekme 10. gorske divizije Ameriške vojske na Mangartskem sedlu, ki naj bi se odvijala 3. junija letos, bodo pripadniki slovenske in ameriške vojske skupaj z nekaterimi visokimi gosti ob krajši spominski slovesnosti položili venec pri spominski tabli ob Mangartski pentli. Pod večer istega dne naj bi v

bovškem kulturnem domu odprli razstavo **Američani na Mangartu**, avtorja brigadirja v pokoju **Janeza Kavarja**. Na ogled bo predvidoma do konca junija, nato pa bo kot stalna razstava postavljena v trdnjavi Kluže. Sledila bo okrogla miza študijske skupine ZVGS o Mangartski tekmi, osvetljena z zgodovinske, vojaško-zgodovinske, športne in smučarsko-zgodovinske perspektive ter v luči sodobnih meddržavnih odnosov med Slovenijo in ZDA.

Najpomembnejši dogodek naj bi bil 23. junija, ko bo v bovškem kulturnem domu potekala svetovna premiera dokumentarnega filma **»Mission Mt. Mangart«**, avtorja in producenta **Chrisa Anthonyja**. Odprta bo za javnost, prisotni pa bodo številni pomembni

gosti iz Slovenije in ZDA. Pred premiero bo pred kulturnim domom koncert **Pevskega zbora Gorščaki, Orkestra SV in Vojaškega orkestra ZDA**. Sledil bo voden ogled razstave Američani na Mangartu ter organiziran pogovor z Anthonyjem in ustvarjalci dokumentarnega filma. Še vedno ostaja upanje, da se bo dogodka udeležila tudi smučarka **Mikaela Shiffrin**, ki je posodila glas v delu filma, v katerem avtor razkriva čisto nov pogled na pomembno vlogo žensk v ameriški vojski med in po vojni.

Še isti večer bodo prispeli potomci pripadnikov 10. gorske divizije Ameriške vojske, ki se bodo na Bovškem mudili tri dni. Srečali se bodo z udeleženci premierne upodobitve. Naslednji dan bo zanje organiziran ogled mesta smučarske tekme. Če bodo snežne razmere na plazišču dovoljevale, skupaj z **Elanom** in SV načrtujemo tudi prikaz tekme v starih uniformah ter z originalno opremo, s katero so ameriški vojaki tekmovali leta 1945. V sodelovanju s Turizmom Dolina Soče bo zanje organiziran obisk tudi drugih zanimivosti. Zvečer si bodo v kulturnem domu lahko ogledali postpremiero dokumentarnega filma, ki bo namenjena tudi vsem tistim, ki si za premiero ne bodo uspeli zagotoviti sedeža.

Glede na aktualno stanje pandemije koronavirusa bo o vsem načrtovanem končna odločitev sprejeta 15. aprila.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Utrinki

TRADICIONALNE BEFANE, ki poteka v Čenti, se je udeležil tudi bovški župan.

Kanin-Sella Nevea, ki jo oba zelo podpirata. Ob prizorišču so bili tudi drugi predstavniki Občine Čenta in predstavnica z njimi pobratene Občine Unterföhring.

Po stari tradiciji je simbol starodavnega starešine **»Vieli Venerando«** z velikega ognjišča podal ogenj na bakle gostov, ki so se družno odpra-

vili proti ruševinam stare utrdbe na hribu Coia. Simboličen lik je skupaj z gosti prižgal veliki kres **»Pignarûl Grant«**, ki je glede na smer dima napovedal trend novega leta. Če se dim obrne proti morju, bo leto dobro, če se obrne proti severu in goram, bo leto bolj zapleteno. Glede na to, da se je dim letos obrnil proti

VELIKEMU PREŠERNU SO SE NA KULTURNI DAN POKLONILI TUDI V BOVCU.

jugozahodu, je častitljivi starešina napovedal zapleten in nekoliko težji prvi del leta, ki pa se bo v drugi polovici sprevrglo v pozitivno smer in se zaključilo dobro. Točno ob 20. uri je nebo nad Čento razsvetlil bogat 15-minutni ognjemet, ki je naznanil konec praznikov.

Besedilo in foto: Milan Štulc

PREŠERNOV DAN

Bovec – Na slovenski dan kulture, Prešernov dan, so se povsod po Sloveniji odvile številne proslave. Tudi v Kulturnem domu Bovec so v soboto, 8. februarja, na obletnico smrti največjega slovenskega pesnika **Franceta Prešerna** s kulturnim programom počastili slovenski kul-

Občina Kobarid

NA NAJNEVARNEJŠE ODSEKE LOKALNE CESTE Drežnica–Drežniške Ravne in dovozne ceste v Jezerca so vgradili varovalno ograjo ter tako izboljšali varnost. Pred Drežniškimi Ravnam pa poteka še urejanje izogibalščja.

Uredili lokalne ceste

Za izboljšanje varnosti na lokalnih cestah je bilo v preteklih mesecih na najnevarnejših mestih na dovozni cesti v Jezerca in na lokalni cesti Drežnica–Drežniške Ravne vgrajenih okoli 300 metrov obcestnih varovalnih ograj. Pred Drežniškimi Ravnam je bila dokončana prva faza izogibalščja. Druga faza bo izvedena letos. Ko bo izogibalščje dokončno urejeno, bo omogočalo srečevanje avtomobilov na enem najožjih cestnih odsekih na lokalnih cestah v občini Kobarid.

Sredstva za ureditev ceste je zagotovila **Občina Kobarid** v lanskoletnem proračunu.

Besedilo in foto: Jernej Bric

Ogled slapa Kozjak s plačilom nadomestila za uporabo infrastrukture

Občina Kobarid je po sklepu občinskega sveta na 5. redni seji maja lani za ogled slapa Kozjak uvedla plačilo nadomestila za uporabe infrastrukture. Po slabem letu dni se je odločitev izkazala za dobro. Občini je z uvedbo nadomestila uspelo ohraniti naravno znamenitost, urediti in vzdrževati prepotrebno infrastrukturo ter uvesti nadzor nad naravno znamenitostjo, ki je bila zlasti v poletnih mesecih preobremenjena. Obiskovalci so se namreč kljub prepovedi v potoku Kozjak kopali in slap uporabljali v druge športne namene.

SREDSTVA, KI JIH JE OBČINA PRIDOBILA S POBIRANJEM NADOMESTILA za uporabo infrastrukture, je namenila za urejanje infrastrukture na širšem območju slapa. Foto: Jernej Bric

Pred lansko turistično sezono je občina takoj pristopila k ureditvi infrastrukture ob slapu in s tem zagotovila večjo varnost za obiskovalce. Postavila je vstopno točko, kjer so obiskovalcem na voljo informacije o znamenitosti in kjer plačajo nadomestilo za uporabo infrastrukture.

Lani je od 6. junija do 31. oktobra slap obiskalo okoli 71.000 obiskovalcev. V občinskem proračunu so se prihodki povišali za dobrih 220 tisoč evrov. Sredstva je občina namenila za ureditev infrastrukture na širšem območju slapa Kozjak.

Po lanskeletni ureditvi varovalnih ograj in prenovi mostičkov v soteski Kozjaka se urejanje najbolj obiskane

naravne znamenitosti v občini Kobarid nadaljuje tudi letos. V skladu z lani sprejeto celotno grafično podobo usmerjevalnih in obvestilnih tabel na tematskih ter pohodniških poteh v dolini Soče bo z novimi usmerjevalnimi tablam najprej opremljena pot k slapu Kozjak, potem pa še celotna Kobariška zgodovinska pot. Na poti od parkirišča do slapa bodo postavljene informacijske table, nove varovalne ograje pri Malem Kozjaku, uredili pa se bosta tudi dve počivališči za obiskovalce oziroma pohodnike. Režim obiska pri slapu ostaja enak lanskemu.

Nataša Hvala Ivančič

Utrinki

► turni praznik in se poklonili pesniku.

Moški pevski zbor Golobar Bovec pod vodstvom **Danila Durjave**, Mešani pevski zbor S planin pod vodstvom **Martina Kavčiča** in učenci bovške enote Glasbene šole Tolmin pod vodstvom **Katje Skočir** so z ubranim petjem ter glasbenimi nastopi, recitatorke pa s Prešernovimi recitacijami pričarali izvrsten kulturni večer. Za uvodne in zaključne besede je poskrbela članica Gledališke skupine BC **Slavica Della Bianca**, celotno proslavo pa je organiziral **Mitja Cuder** iz Kulturnega društva Golobar.

Besedilo in foto: Milan Štulc

STO LET ZNANJA ZA PRIHODNOST

Tolmin – V tolminskem kinogledališču je 6. februarja potekala prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku, s katero smo se dijaki Gimnazije Tolmin poklonili kulturi in znanju. S slovesnostjo, ki smo jo naslovili z motom Sto let znanja za prihodnost, smo namreč obeležili tudi stoletnico srednjega šolstva v Zgornjem Posočju.

Prireditev smo zasnovali dijaki 3. letnika pri predmetu interdisciplinarni tematski sklop. Poglobili smo se v zgodovinske vire o tolminskem uč-

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU so se dijaki Gimnazije Tolmin poklonili kulturi in znanju. S slovesnostjo, ki so jo naslovili Sto let znanja za prihodnost, so obeležili tudi stoletnico srednjega šolstva v Zgornjem Posočju. Foto: arhiv Gimnazije Tolmin

KAKOVOSTNA DOMAČA RIBA V VSAK DOM

Ribe so v prehranski piramidi umeščene visoko, stroka pa jih priporoča kot zdravo hrano. Tudi trendi v kulinariki so zelo naklonjeni ribam in ribjim izdelkom. Kljub temu pa v Sloveniji še vedno pojemo premalo tovrstnega mesa. Poleg tega le okoli desetino zaužitih rib in ribjih izdelkov proizvedemo sami. V Sloveniji ima gojenje sladkovodnih in morskih rib ter školjk dolgo tradicijo in velik pomen. Vendar pa veliki trgovski sistemi k nam uvažajo velike količine cenениh in manj kakovostnih rib ter školjk, ki slovenskim proizvajalcem močno konkurirajo z nizko ceno. Dejstvo je, da so ribe dokaj hitro pokvarljivo živilo, zato je predvsem lokalna vzreja tista, ki zagotavlja kratko prehransko verigo in s tem visoko kakovost živila.

Lokalna akcijska skupina (LAS) Dolina Soče skupaj z LAS Posavje in LAS Gorenjska košarica izvaja projekt Ocenjevanje ribjih izdelkov, ki ga sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo ter Republika Slovenija. Vzpostaviti želimo sistem, ki bo slovenskim potrošnikom zagotavljal vpogled v kakovost rib in ribjih izdelkov, proizvedenih v Sloveniji, po drugi strani pa bo proizvajalcem omogočil možnost preverjanja kakovosti njihovih izdelkov. Vpeljati želimo tudi nekaj zdrave tekmovalnosti, ki bo zagotavljala ohranjanje in nas silila k izboljšanju že obstoječe kakovosti izdelkov.

**NA OBMOČJU LAS
DOLINA SOČE SE
NAHAJAJO NASLEDNJE
RIBOGOJNICE:**

- Ribogojnica Soča, Kobarid,
- Ribogojnica Faronika, Tolmin,
- Ribogojnica LIBO, Gorenja Trebuša,
- Ribogojstvo Nagode, Podbrdo,
- Ribogojnica Plave.

V vseh ribogojnicah ponujajo postrv šarenko, v ribogojnicah Soča in Faronika še potočno zlatovčico, v Faroniki pa tudi soško postrv. Ribogojnici Faronika in LIBO svojo ponudbo dopolnjujeta z ribjimi izdelki, v Podbrdu in Plavah pa z gostinsko dejavnostjo, saj njihove ribe postrežejo tudi na krožniku.

Nekatere ribe in ribje izdelke lahko najdete tudi na trgovskih policah.

Povprečni Evropejec letno zaužije 24,3 kilograma rib in morskih sadežev, v Sloveniji pa le 11,7 kilograma rib na osebo, kar nas uvršča na sam rep lestvice evropskih držav (podatki iz EUROSTAT za leto 2017).

V okviru projekta je bila opravljena biokemijska analiza vzorcev rib iz različnih ribogojnic z območij sodelujočih LAS. V laboratoriju so ugotavljali vsebnost beljakovin, mineralov fosforja, magnezija, kalcija, selena in železa ter maščob, s poudarkom na omega-3- in omega-6-nasičenih maščobnih kislinah. Rezultati se ujemajo s podatki o povprečnih vrednostih biokemijskih analiz za te vrste rib in dokazujejo, da sodelujoči ribogojci proizvajajo kakovostne ribe za prehrano.

Ribe so lahko prebavljive, vsebujejo veliko vitaminov in mineralov ter omega-3-maščobnih kislin. Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025 priporoča uživanje rib od enkrat do dvakrat tedensko.

PRVO OCENJEVANJE RIBJIH IZDELKOV V SLOVENIJI

Projektne dejavnosti so se začele z informativno delavnico o ocenjevanju ribjih izdelkov. Sledilo je usposabljanje ocenjevalcev, ki se ga je udeležilo po pet kandidatov iz Posočja, Posavja in Gorenjske. Septembra 2019 je bil organiziran prvi tovrstni dogodek v Sloveniji – senzorično ocenjevanje ribjih izdelkov, na katerem so s svojimi produkti sodelovali ribogojci in predelovalci rib iz območja vseh treh LAS. Med 20 nagrajenimi ribjimi izdelki jih kar šest prihaja iz območja LAS Dolina Soče. **Ribogojnica LIBO** je prejela zlato priznanje za *mariniran file rdeče postrvi z aromo dima*

IZOBRAŽEVANJE OCENJEVALCEV RIBJIH IZDELKOV
na ljubljanski Biotehniški fakulteti.

PREDSTAVNIKA RIBOGOJNICE LIBO STA NA PRIREDITVI PODEŽELJE V MESTU v Ljubljani prejela priznanji za svoja nova ribja izdelka.

ter srebrno priznanje za *kuhano postrv v oljčnem olju*, **Ribogojnica Faronika** tri srebrna priznanja za *namaz iz dimljene postrvi*, *dimljen file šarenke* in *dimljeno šarenko*, samostojna podjetnica **Barbara Podpečan Jesenšek** pa bronasto priznanje za *posoško postrv v oljčnem olju*. Rezultati zgovorno pričajo o tem, da so ribe iz Posočja kakovostne in da je mogoče iz njih narediti kakovostne ribje izdelke.

NA DOGODKU PODEŽELJE V MESTU SO OBISKOVALCI LAHKO OKUSILI nekatere nagrajene izdelke in jedi, izdelane iz domačih, slovenskih rib ter se sami prepričali o njihovi kakovosti.

OGLED DOBRIH PRAKS

PREDSTAVNIKI RIBIŠKEGA SEKTORJA iz vseh treh LAS so se februarja udeležili dvodnevne strokovne ekscurzije na avstrijsko Koroško. Obiskali so Inštitut za varnost živil, veterinarsko medicino in okolje v Celovcu ter tri ribogojnice, ki se lahko pohvalijo z uspešno zgodbo ribogojstva oziroma predelave rib.

KUHARSKE IN IZOBRAŽEVALNE DELAVNICE

Na območju LAS Dolina Soče se izvajajo kuharske delavnice pod vodstvom izkušenih kuharskih mojstrov. Udeleženci spoznavajo sodobne pristope pri pripravi jedi na osnovi lokalnih sestavin, med katerimi je glavni poudarek na lokalnih ribah.

Obiskovalci različnih prireditev v dolini Soče so lahko zasledili stojnice z izobraževalnimi delavnicami projekta, na katerih je bilo mogoče nekatere ribje izdelke tudi poskusiti.

Do zaključka projekta bo izvedenih še nekaj kuharskih in izobraževalnih delavnic, pripravljeni bosta knjižica z recepti in promocijsko-ozaveševalna knjižica ter izdelan promocijski video o ribah. Izvedeno bo še eno ocenjevanje ribjih izdelkov, rezultati pa bodo objavljeni na dogodku Podeželje v mestu v Ljubljani.

Vabljeni, da se nam na katerem od dogodkov pridružite tudi vi.

KUHARSKA DELAVNICA z Valeriem Lutmanom.

Naj riba zadliši tudi pri vas doma

Kako pogosto se znajde lokalna riba na vašem krožniku? Ste kdaj pomislili, da bi iz nje pripravili ribji namaz, polpete ali juho? Da boste lažje počakali na knjižico z recepti ribjih jedi, z vami delimo naslednji namig. Pa dober tek!

TESTENINE, POLNJENE S HRUŠKOVIM NADEVOM, Z MARINIRANO POSTRVJO

ZA TESTO POTREBUJEMO:

- 300 g moke za testenine
- 3 jajca
- 3 žlice oljčnega olja
- ščepec soli
- 160 g rjavega masla

ZA NADEV:

- 0,5 kg hrušk (koščki in kaša)
- janeževo zvezdo
- citronsko kislino

ZA MARINIRANO POSTRV:

- 1 file postrvi
- 200 g grobe soli
- 70 g sladkorja
- lupino ene pomaranče

ZA SIROVO KREMO:

- 240 g mladega kravjega sira
- 3 žlice smetane za kuhanje
- limonov sok
- muškatni orešek

PRIPRAVA POLNJENIH TESTENIN

Moko presejemo in solimo. Na sredini naredimo jamico in vanjo vlijemo razžvrkljana jajca. Zgnetemo v prožno in gladko testo. Oblikujemo ga v hlebček, ga zavijemo v folijo in pustimo počivati vsaj pol ure v hladilniku. Nato ga na tanko razvaljamo na pomokani površini (lahko uporabimo tudi aparat za valjanje testenin) in narežemo na zelene oblike. Testo napolnimo s hruškovim nadevom (v našem primeru smo naredili torteline).

Nadev

Hruške olupimo in spisiramo. Nekaj jih narežemo na majhne kockice za teksturo. Primešamo citronsko kislino in janeževo zvezdo.

Marinirana postrv

Pripravimo mešanico grobe soli, sladkorja in pomarančne lupine. Postrvji file brez kože položimo na posteljico mešanice, s katero file nato pokrijemo še po vrhu in ob straneh. Na sobni temperaturi pustimo počivati eno uro in pol.

Sirova krema

Sir naribamo in ga stopimo skupaj s smetano, limoninim sokom in muškatnim oreščkom.

Postavitev krožnika

Polnjene testenine skuhamo in na hitro popečemo na rjavem maslu, ki ga pripravimo tako, da stopimo maslo in ga segrevamo do rahlo rjavkaste barve. Na sirovo omako postavimo polnjene testenine, nanje pa po nekaj koščkov mariniranega fileja postrvi.

Recept pripravil:
Valerio
Lutman

Evropska unija

Evropski sklad za
pomorstvo in ribištvo

Republika Slovenija

Projekt Ocenjevanje ribjih izdelkov sofinancirata Evropska unija iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo ter Republika Slovenija. Za vsebino je odgovoren LAS Dolina Soče. Organ upravljanja, določen za izvajanje Operativnega programa za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Kakovostna domača riba v vsak dom. Avtorji besedila: Dušan Jensenšek, Mitja Kadoič, Jana Podgornik, mag. Miha Štular. Uredila: Mateja Kutin. Jezikovni pregled: Polona Hadalin Baša s.p. Fotografije: Peter Domevšček, Romina Hočevar, Jana Podgornik, Tomaž Sedej, mag. Miha Štular. Oblikovanje in tisk: Gaya d.o.o. Izdal in založil: Posoški razvojni center. Tolmin, marec 2020

V OKVIRU PROJEKTA OŽIVITEV RIBOGOJNICE V KOBARIDU urejajo razstveni prostor, sanitarije ter multimedijško dvorano, ki bo namenjena izvedbi predavanj in delavnic. Foto: Nataša Hvala Ivančič

Oživitev kobarške ribogojnice v Kobaridu

V sklopu projekta Oživitev ribogojnice v Kobaridu, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo, se izvaja investicijsko vzdrževanje v pritličju objekta ribogojnice v Kobaridu. Vrednost naložbe znaša dobrih 270 tisoč evrov. Okvirna finančna udeležba **Občine Kobarid** za vse predvidene dejavnosti v letu 2020 je ocenjena na 220 tisoč evrov, pri čemer bo občina s strani omenjenega evropskega sklada pridobila slabih 190 tisoč evrov.

Ureditev vključuje razstveni prostor, sanitarije in multimedijško dvorano, ki bo namenjena izvedbi predavanj in delavnic. Po zaključku naložbe se bodo začele odvijati delavnice z uporabo inovativnih tehnologij, kot so 360° filmi in nadgrajena resničnost, ki bodo pripomogle k boljši predstavitvi ribištva ter akvakulture. Glavni poudarek bo na soški postrvi. Obiskoval-

ci bodo prek 360° filma in z uporabo HTC VIVE očal spoznali dolino Soče, Kobarid in Sočo s pritoki kot domovanje te posebne endemitske ribe.

V času delavnic bodo zagotovljeni vodeni ogledi ribogojnice. Projektna partnerja **Turizem Dolina Soče** in **Faronika** bosta poskrbela za posnetke podvodnih fotografij, serije kratkih filmov ter dogodkov, kot sta okrogla miza na temo ekologije, rib in turizma ter delavnica o predelavi rib.

Tomaž Skočir

V Kobaridu obeležili 50-letnico srečanj Slovencev z obeh strani meje

Srečanja prebivalcev Posočja in zamejcev iz Italije štejejo že 50 let. Visok jubilej so letos obeležili prav v Kobaridu, ki je gostil tudi večino dosedanjih srečanj. Na prireditvi v kulturnem domu, na kateri so se zbrali vsi vidnejši predstavniki organizacij in institucij ob meji, pa tudi predstavniki države s predsednikom Republi-

ke Slovenije **Borutom Pahorjem** na čelu, je bilo čutiti željo, da se v prihodnje še okrepi sodelovanje ob in čez mejo, saj to obema stranema prinaša neslutene možnosti razvoja.

Ob prijetnem kulturnem programu, ki so ga sooblikovali **Buške čeče**, **Mešani pevski zbor Sv. Anton Kobarid** in zamejska skupina **Fajna banda**, so se v osrednjem delu dogajanja zvrstili trije govorniki. Župan Občine Kobarid **Marko Matajur** je poudaril, da je jubilej predvsem priložnost, da si Slovenci obljubijo, da se bodo še naprej trudili ohranjanje slovenski narod in kulturo v tem prostoru. V imenu zamejskih Slovencev je spregovoril **David Klodič**, ravnatelj Osnovne šole Špeter. Poudaril je pomembnost tradicionalnih srečanj za zamejske Slovence in ohranjanje maternega jezika.

Osrednji slavnostni govornik predsednik Borut Pahor se je zahvalil »očetom« tradicionalnih novoletnih srečanj, ki so jih pred pol stoletja na skromnejši način, a z veliko vizijo zasnovali, in njihovim naslednikom iz treh občin, ki s prizadevnostjo ohranjajo to pogumno zamisel. Dejal je, da meje, kot smo jo nekoč poznali na tem območju, danes ni več. »Vsi smo bili navajeni tega sožitja in sobivanja, vendar je bila geopolitika taka, da je bilo to sožitje do neke mere omejeno z mejo,« se je tedanjega časa spomnil predsednik in opomnil tudi na tiste meje, ki še vedno obstajajo v glavah. Dejal je, da je danes naš skupen evropski dom velika priložnost, da v zedinjeni Evropi vsak živi svojo lastno nacionalno identiteto, ob tem pa vsi skupaj gojimo tudi svojo evropsko identiteto. »Za vse, ki verjamemo v evropsko prihodnost in v to, da lahko znotraj nje in samo znotraj nje vsak od nas goji tudi na-

JANUARJA JE V KOBARIDU POTEKALO 50. SREČANJE SLOVENCEV Z OBEH STRANI MEJE, na katerem je bil slavnostni govornik predsednik republike Borut Pahor. Na njem so letos podelili dve Gujonovi priznanji, ki sta ju prejela **Ada Tomasetig** in **Zavod za slovensko izobraževanje iz Špetra**. Foto: Fo-to Červ

cionalno identiteto in vse druge identitete, je pred nami ogromno priložnosti in možnosti, ki jih v naslednjih letih ne smemo zamuditi, če nečemo, da bi se zgodovinske silnice obrnile nazaj. To je naša odgovornost,« je pozval Pahor. Srčno verjame, da je to odgovornost sedanje generacije našim prihodnjim rodovom, česar se kot predsednik republike zaveda in si bo za to še naprej prizadeval.

V sklepnem delu slavnostnega govora je predsednik republike občinam Bovec, Kobarid in Tolmin vročil posebno zahvalo za 50 let skrbnega povezovanja s Slovenci Videmske pokrajine. V imenu občin so jih prev-

Utrinki

teljišču, ki je bilo v času poitalijančevanja leta 1919 premeščeno iz Gorice. Svoje ugotovitve smo združili v tri kratke dokumentarne inserte; prvi predstavlja učiteljišče od leta 1919 do njegove ukinitve leta 1925, drugi italijansko učiteljišče, ki je v Tolminu delovalo od leta 1937 do leta 1943, tretji pa prikazuje učiteljišče po drugi svetovni vojni (od 1946 do 1964). Posneto gradivo smo vključili v igrane prizore, s katerimi smo se vživeli v življenje z začetka 20. stoletja. Prikazali smo pouk iz časa italijanske oblasti, z odlomki iz takratnega časopisja pa pogled na premestitev

učiteljišča v Tolmin. V drugem delu prireditve smo odigrali sodobni pouk in v zaključku predstavili tri umetniška področja Gimnazije Tolmin, ki je danes edina srednješolska ustanova Zgornjega Posočja ter nadaljevalka stoletne tradicije. S prireditvijo smo se spomnili številnih učiteljskihnikov, ki so oblikovali življenje domačega in celotnega slovenskega prostora.

Sama o učiteljišču nisem vedela veliko, zato mi je raziskovanje odprlo nov pogled na Tolminsko. Zanimive so ugotovitve o razlogih za premestitev učiteljišča v Tolmin in njegovem vplivu na kraj. V času, ko je narod ogrožen,

se zavemo pomena knjižnega jezika in se borimo za njegov obstoj. Takrat je tudi znanje resnična vrednota.

Nika Hvala, dijakinja Gimnazije Tolmin

MLADI ISKALI MOŽNOSTI ZA IZBOLJŠANJE RABE OBNOVLJIVIH VIROV

Hoofddorp (Nizozemska) – Med 9. in 14. februarjem je na Nizozemskem potekalo Erasmus+ srečanje projekta »Re-charge The World«. Odvijalo se je na srednji šoli Harlemmermeer Lyceum v mestu Hoofddorp, udeležili pa smo se ga dijaki z Islandije,

Latvije, Nizozemske, Reuniona, Slovenije in Turčije. Osrednja tema projekta so bili obnovljivi viri in iskanje zamisli za izboljšanje razmer na področju energetike in državah udeleženkah, predvsem na Nizozemskem.

Srečanja smo se udeležile tudi štiri dijakinje drugega letnika Gimnazije Tolmin. Skupaj z ostalimi udeleženci smo se posvetili predvsem spoznavanju energetskih virov in v skupinah oblikovali predstavitev o izboljšanju porabe obnovljivih virov v okolici mesta. Konec tedna smo obiskali tudi mestno hišo, kjer je med skupinami dijakov potekala napeta razpra-

PREDSEDNIK BORUT PAHOR JE OBČINAM BOVEC, KOBARID IN TOLMIN vročil posebno zahvalo za 50 let skrbnega povezovanja s Slovenci Videmske pokrajine. V imenu občin so jih prevzeli župani (z leve) Marko Matajuroc, Uroš Brežan in Valter Mlekuž. Foto: Foto Červ

zeli župani **Valter Mlekuž**, Marko Matajuroc in **Uroš Brežan**.

Eden od vrhuncev večera, ki ga ob podpori **Upravne enote Tolmin**, **Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti** in zvestega pokrovitelja **Zavarovalnice Triglav** skupaj organizirajo vse tri občine je bila tradicionalna podelitev Gujonovih priznanj. Vsako leto jih prejmejo osebe ali organizacije iz zamejstva, ki odigrajo vidnejšo vlogo v kulturnem in družbenem življenju Slovencev v Videmski pokrajini. Letos sta ju prejela **Ada Tomašetič**, pisateljica in prevajalka, ki narečno besedo domala vse življenje goji v knjigi in besedi, ter **Zavod za slovensko izobraževanje** iz Špetra, ustanovitelj in upravitelj tamkajšnje dvojezične šole. Kobariški župan se je v imenu občine posebej zahvalil

Zdravku Likarju za vlogo, ki jo je v 47 letih aktivnega delovanja odigral pri povezovanju in ohranjanju stikov med Slovenci z obeh strani meje.

Že pred osrednjo prireditvijo se je v prostorih Občine Kobarid odvilo tudi srečanje Pahorja z župani posoških in zamejskih občin, za katerega je dal pobudo letošnji gostitelj Marko Matajuroc. Župani in predstavniki zamejskih slovenskih organizacij so mu predstavili življenje v obmejnem prostoru ter izzive in trende, s katerimi se srečujejo ter jih zaznamujejo. Predsednik republike se jim je zahvalil za povabilo in dejal, da so spremembe v veliki meri odvisne od naše volje. »Ko se zdi, da ne moremo ničesar storiti, se moramo spomniti, da imamo otroke in vnuke,« je poudaril.

Tanja Volarič Karlo

PGD KOBARID LETOS PRAZNUJE 130-LETNICO DELOVANJA. Obletnico bodo obeležili s številnimi dogodki, med katerimi je tudi nedavni slavnostni redni letni občni zbor. Na njem so pregledali preteklo delo in prihodnje načrte, zaslužnim podelili priznanja in odlikovanja, sedem novopečenih operativcev pa je prevzelo čin operativnega gasilca. Foto: arhiv PGD Kobarid

130 let PDG Kobarid

Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) **Kobarid** letos praznuje 130-letnico neprekinjenega delovanja. Obletnico bodo obeležili s številnimi dogodki. Med prvimi je nedavni slavnostni 130. letni občni zbor, ki so se ga udeležili člani društva, gasilci iz Breginja, Drežnice, Bovca, Srpenice, Tolmina, Mosta na Soči, Sela na Vipavskem, italijanske Žabnice in avstrijske Bistrice ob Zilji. Gasilce so s svojo udeležbo počastili tudi kobariški župan **Marko Matajuroc**, poveljnik Civilne zaščite (CZ) Občine Kobarid **Aleksander Vončina**, častni občan

Občine Kobarid **Zdravko Likar**, komandir Policijske postaje Bovec **Damijan Žagar**, poveljnik in predsednik Gasilske zveze Kobarid **Andraž Mašera** in **Aleksander Grković**, predstavnik Agravne skupnosti Livek **Boris Drešček** in **Jožko Skočir** ter predstavnik Gorske reševalne službe Tolmin **Damjan Koren**.

Po uvodnih besedah je vodenje prevzelo delovno predsedstvo. Pregledali so preteklo delo in si zastavili načrte za naprej. Podana so bila poročila poveljnika, predsednika, glavne mentorice, nadzornega odbora ter verifikacijske komisije. Razvidno je

Utrinki

► va za najboljšo idejo o izboljšanju porabe energije in obnovljivih virov na Nizozemskem.

Naši nizozemski gostitelji so nam razkazali svoj domači kraj, glavno mesto Amsterdam in Haag, v katerem smo se slovenske dijakinje srečale z namestnikom veleposlanice Republike Slovenije na Nizozemskem mag. **Markom Štucinom**. V prijetnem pogovoru nam je predstavil delovanje veleposlaništva.

V prostem času smo se zabavali; pomerili smo se v bowlingu in lovljenju z laserji, si ogledali park Madurodam v Haagu ter amsterdamski muzej Rijksmuseum. Poskusili smo tudi tradicionalne nizozemske jedi in se pred odhodom domov posladkali z amsterdamskimi palačinkami. Konec tedna smo se morali kljub zabavi odpraviti

V OKVIRU PROJEKTA »RE-CHARGE THE WORLD« so se tolminske dijakinje odpravile na Nizozemsko, kjer so se srečale tudi z namestnikom tamkajšnje veleposlanice Republike Slovenije mag. **Markom Štucinom**. Foto: arhiv Gimnazije Tolmin

domov. Odšli smo s težkim srcem, vendar z nepozabnimi spomini in veliko novimi izkušnjami. Slovenske dijakinje že komaj čakamo na srečanje, ki bo potekalo v Sloveniji. Skupaj z ostalimi dijaki naše šole se bomo potrudili, da bodo novi prijatelji tako uživali v naših krajih, kot smo me v njihovah.

Dunja Rutar, dijakinja Gimnazije Tolmin

SOŠKI NAMAZ ZMAGOVALEC NATEČAJA AGROBIZNIS 2020

Soški namaz je zmagovalec natečaja Agrobiznis 2020, ki ga v sodelovanju s podjetjem Mercator organizira časnik Finance. Postal je najboljši izdelek po izboru potrošnikov. Nov ribji namaz je plod sodelovanja tolminske ribogojnice Faronika in Mlekarnice Planika.

bilo, da se zbora udeležuje 68 članov in članic. Zaslužnim so bila podeljena priznanja in odlikovanja, čin operativnega gasilca je prevzelo sedem od osmih novopečenih operativcev. Zbrane je v imenu **Občine Kobarid** nagovoril in pozdravil župan. Zahvalil se jim je za vso pomoč, ki jo namenijo občanom, in jim v letu 2020 zaželel čim manj intervencij ter prijetno praznovanje 130-letnice društva.

V začetku marca je PGD Kobarid na regijski slovesnosti ob dnevu civilne zaščite v Bovcu prejelo visoko priznanje, plaketo Civilne zaščite ob 130. letnici neprekinjenega delovanja. V imenu društva jo je prevzel predsednik **Sašo Rosič**.

Kobariški gasilci napovedujejo številne dogodke, s katerimi bodo občanom in širši javnosti prikazali njihovo 130-letno delovanje. Kot smo v prejšnji številki *SOČAsnika* že pisali, bodo posebno pozornost posvetili Kadorni, italijanskemu vojaškemu vozilu iz prve svetovne vojne Fiat 15 TER, ki je po koncu vojne služilo gasilskim enotam. Poimenovano je po znanem italijanskem generalu **Luigiju Cadorni**. V redni uporabi je bilo do leta 1960, ko so ga zamenjala novejša in sodobnejša vozila. Skrb za Kadorno so že takrat prevzeli kobariški gasilci, ki so lani 108 let staro vozilo dali v obnovo. Stroški za obnovo vozila in postavitve razstavnega paviljona pri gasilskem domu bodo znašali 60 tisoč evrov; sredstva je pridobil **Posoški razvojni center** v okviru strateškega projekta *WALKofPEACE*, in sicer na čezmejnem programu so-

delovanja Italija-Slovenija. *Evropski sklad za regionalni razvoj* bo tako pokril 85 odstotkov stroškov, razliko pa **Občina Kobarid**.

Ob 130-letnici PGD Kobarid bo predvidoma julija v Kobaridu potekal koncert **Polijskega orkestra** in **Vlada Kreslina**, oktobra pa predstavitev dolgo pričakovane *Kronike PGD Kobarid* ter osrednja slovesnost s prevzemom obnovljene Kadorne in razstavnega paviljona. V načrtu imajo tudi, da se bodo gasilci s članskim in mladinskim praporom povzpeli na Krn, ter da bodo izvedli veliko gasilsko reševalno vajo. Stolp gasilnega doma že krasi svetlobni napis »130 let«, ki so ga izdelali kobariški operativci.

Nataša Hvala Ivančič in Sašo Rosič

Tudi letos so souranki s številnimi pusti pritekli na kobariški trg

Na pustno soboto so se obujene starosvetne in tradicionalne maske v družbi skupinskih otroških ter novodobnih mask zbrale na pustni prireditvi in v pustnem sprevodu prišle na kobariški plac. **Zavod Feniks** je skupaj s številnimi prostovoljci ter ob podpori **Občine Kobarid** in **Krajevne skupnosti Kobarid** tudi letos poskrbel, da je pust v Kobaridu uspel. Obudili so nekaj novih mask, posebno pozornost pa so posvetili otrokom, saj jim želijo prastaro navado predati.

Z dvema skupinskima maskama so v pustni sprevod vključili pustni podmladek, ki je skupaj sodeloval v glav-

OBUJENE STAROSVETNE IN TRADICIONALNE MASKE v družbi skupinskih otroških ter novodobnih mask so na pustno soboto zavzele kobariški plac.

nem skeču »Neki bo!«. Gosenice so se v pisani navezi zgnetle v krog, kjer sta iz bube v soju dima zlezla na plan dva prekrasna metulja. Druga skupinska maska *cimbri* je prevzela vlogo

nekdanjih nagajivih otrok, ki so na placu nagajali *sourankom*. Ti so jih, kot pravijo viri, lovili, da so jih prašili s sajami, kogar so le dosegli. Na ta način so se na placu zvrstile nekdane

Utrinki

V Mlekarni Planika sledimo tradiciji in povezovanju surovin iz Posočja, istočasno pa se poskušamo čim bolj približati prefinjenim okusom naših zvestih potrošnikov. S Soškim namazom nam je uspelo združiti prav to.

SOŠKEMU NAMAZU, kjer se združujeta pusti sveži sir in koščki dimljene postrvi šarenke, so potrošniki s spletnim glasovanjem natečaja Agrobiznis 2020 podelili največ glasov. **Foto: arhiv Mlekarne Planika**

Glavni sestavini Soškega namaza sta faronikina dimljena postrv v koščkih in Tolminska skuta Mlekarne Planika. Harmonično združena okusa prekajene ribe in skute smo obogatili še z dodatkom slovenskega oljčnega olja in izbranih blagih začimb. Namaz je popolnoma brez dodatkov, kot so konzervansi in stabilizatorji, proizvaja se ga redno svežega. Zaradi surovin lokalnega izvora in postopka proizvodnje gre za zelo kakovosten izdelek ter je odlična izbira za bogat zajtrk, malico ali praznovanje.

Mlekarna Planika

PROJEKT SOPA TEMELJI NA IZHODIŠČU, DA JE VSAKO PITJE ALKOHOLA LAHKO ŠKODLJIVO in da je treba posameznike ozaveščati na vseh ravneh delovanja v družbi. Za več informacij o projektu in vključitvi vanj pokličite CKZ Nova Gorica (**Tanja Makarovič: 05/33-83-289**). **Foto: Valentin Casarsa**

PROJEKT SKUPAJ ZA ODGOVOREN ODNOS DO PITJA ALKOHOLA TUDI NA GORIŠKEM

V Sloveniji prevladuje mokra kultura. To pomeni, da je za našo državo

značilna visoka toleranca do pitja in opijanja ter posledic, prav tako pa je dostopnost alkohola zelo velika. Leta 2016 je Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) vzpostavil projekt Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola (SOPA), katerega

otroške igre, predvsem pa se je letos vrnilo tudi rajanje, ples in pustna norost.

Obujanje običaja se ne zgodi na hitro. Potreben je čas. **Vilma Purkart** iz Zavoda Feniks je pobudnica obuditve kobariške pustne maske. Želi si, da mladi odrastejo z masko in sčasoma poživijo pustno družino ter prevzamejo odgovornost za običaj. Prav s tem namenom so bile letos na *placu* postavljene tri vprege souranikov različnih starosti. Pri tem pa Purkartova dodaja, da ni boljšega učitelja, kot je zgled odraslih in s tem že zdaj vabi vse, da se pridružijo pri organizaciji in izvedbi *Kobariškega pusta 2021*.

Želja organizatorjev je, da v prihodnje skupaj širijo pustovanje tudi na tiste vasi, kjer so souraniki nekdanje tekli – v Idrskem, Mlinskem, Sužidu in na Trnovem ob Soči.

Vzporedno z obuditvijo starosvetne pustne maske sta v letih 2018/2019 v sklopu projekta *Revitalizacija prostora in uma (REVITUM)* med drugim nastali dve publikaciji o starosvetni kobariški pustni maski, imenovani souraniki. Vilma Purkart je avtorica obeh. V slikanici *Ko se zima končuje, pust praznuje* in publikaciji *Souranike nazaj na plac – Starosvetna kobariška*

pustna maska nekoč in danes je na enem mestu zbrala ter napisala vse, kar vemo o starosvetnem pustu in souranikih. Zapisala je hipoteze o sovplivanju zgodnjih verovanj, maskiranj in obredov kot načina nekdanjega življenja na razvoj obredja v starosvetnih pustnih običajih. Kaže se vpliv animizma in z naselitvijo človeka tudi prvih verovanj, kot so zoroastrizem, mitraizem, poganstvo ter druge verske prakse. Način življenja se odraža v razširitvi nekdanjih ritualov in obredja v tako imenovani *divji jagi*, čemur danes pravimo starosvetni pust. V publikaciji je predstavljen poskus analogije treh evropskih starosvetnih oziroma *tagrdih* mask, ki so si po imenu ali opravi podobne s souraniki. Zbranega je tudi veliko besedišča, ki je povezano z besedo *soura* in razlago njenega pomena. Ugotovljene podobnosti podpirajo hipotezo o skupnem izvoru evropskih mask.

Besedilo in foto: Nataša Hvala Ivančič

Tradicionalna pustovanja po vaseh

Tradicionalna pustovanja so se odvijala tudi v vaseh pod Krnom. Na Vrsnem se je odvijal tradicionalni

DREŽNŠKI PUST, ki se na mlajše rodove prenaša zgolj z ustnim izročilom, je eno najbolj znanih starosvetnih pustovanj pri nas. **Foto: Jernej Bric**

Vrsni pust s sprevedom in zabavo. V Magozdu, Jezercih in Drežniških Ravnah je potekal sprevod *Ravnskega pusta*. Številni obiskovalci so spoznali ta lepe in ta grde ter si ogledali smešno predstavo s prikazom nekdanjega življenja v tamkajšnjih vaseh.

Pustna sobota je bila pustno obarvana tudi v Drežnici, kjer je tradicionalno potekalo eno najbolj znanih starosvetnih pustovanj pri nas – *Drežniški pust*. Ta lepi in ta grdi so s

svojevrstnim poganskim obredjem tudi letos privabili stroko, preučevalce starih običajev in naključne obiskovalce od vsepovsod. Poseben čar Drežniškega pusta je tudi dejstvo, da ga pripravlja v tančico skrivnosti ovita drežniška fantovščina, neformalna organizacija neporočenih fantov, ki skrivnosti svojih prednikov na mlajše generacije prenaša zgolj z ustnim izročilom.

Nataša Hvala Ivančič

Utrinki

► osnovni namen je zmanjšati tvegano in škodljivo pitje alkohola pri odraslih ter vzpostaviti odgovoren odnos do alkohola. Projekt temelji na izhodišču, da je vsako pitje alkohola lahko škodljivo in da je treba posameznike ozaveščati na vseh ravneh delovanja v družbi. Na Goriškem v projektu sodelujejo za to usposobljeni strokovnjaki iz Centra za krepitev zdravja Nova Gorica (CKZ), Zdravstvenega doma Nova Gorica, Centra za socialno delo Nova Gorica in novogoriška organizacijska enota NIJZ. Strokovnjaki posameznikom, ki imajo težave s prekomernim uživanjem alkohola, nudijo strokovno pomoč v obliki individualnega svetovanja.

Profesorica zdravstvene vzgoje in izvajalka svetovanja v CKZ Nova Gorica **Tanja Makarovič** pravi, da je pri alkoholu tako kot pri drugih področjih spreminjanja vedenja pomembno, da z udeležencem ustvarijo prijeten in zaupen odnos. »*Vedno izhajamo iz njegovih potreb, želja in tudi ciljev, zagotoviti pa mu moramo predvsem občutek sprejetosti. V projektu SOPA pri obravnavi udeležencev sledimo elementom motivacijskega pogovora. Pomembno je,*

da udeleženec že v začetku obravnave sam oceni, kakšna je njegova pripravljenost za spremembo in kako se mu zdi pomembno, da nekaj spremeni. Na podlagi njegove motivacije pa skozi strokovno zastavljen pogovor in svetovanje okrepi moč uporabnika, da sam vloži kar čim več energije v doseganje zelenih sprememb.«

Nina Bizjak, predstavnica za stike z javnostmi, CKZ Nova Gorica

NA OBISKU V FRIZERSKEM SALONU

Petrovo Brdo, Most na Soči – V domu upokojencev na Petrovem Brdu nam nikoli ni dolgčas. Za naše stanovalce dnevno pripravljamo številne dejavnosti, s katerimi si krajšajo čas, pridobivajo nove izkušnje in spoznavajo nova področja. Poleg različnih individualnih dejavnosti, skupinskih delavnic in interesnih skupin v domu pripravljamo tudi številne družabne, športne ter kulturne dogodke in druge dejavnosti, namenjene druženju, ter aktivnemu preživljanju časa. Posebno pozornost dajemo vključevanju naših stanovalcev v zunanje okolje. S tem jim želi-

STANOVALKE DOMA UPOKOJENCEV S PETROVEGA BRDA so v začetku februarja obiskale frizerski salon na Mostu na Soči. **Foto: arhiv Doma upokojencev Podbrdo, Enota Petrovo Brdo**

mo omogočiti različne izkušnje, jim popestriti vsakdan in ohranjati njihovo samostojnost ter povezanost z aktualnim dogajanjem. Zaradi naše oddaljenosti, brez povezave z javnim prevozom, s katerimi bi se naši stanovalci lažje sami vključevali v družbo, je to še posebej pomembno. Številnim je namreč že samo samostojen odhod po opravkih do bližnje vasi oziroma mesta zelo otežen in potrebuje veliko iznajdljivosti, organizacije ter dogovarjanja.

Že nekaj časa je bila zelo velika želja obisk frizerskega salona. Prav zato smo temu namenili enega od naših zadnjih potepov. S skupino šestih stanovalk smo se odpravili na Most na Soči, kjer je frizerski salon M styling v začetku februarja posebej za nas odprl svoja vrata. Omogočil jim je profesionalno striženje, barvanje in urejanje pričesk. Ob tem so imele priložnost bolje spoznati poklic frizerja, videti, kako poteka njegovo delo in si ogledati salon. Prijazni fri-

Občina Tolmin

Tolmin uvaja participativni proračun

Potem, ko so občani pogosto izražali željo, da bi bolj neposredno sodelovali pri odločanju o porabi občinskega denarja, je tudi **Občina Tolmin** naredila prvi korak k njihovem večjemu vključevanju. V letu 2021 načrtuje uvedbo participativnega proračuna, ker pa bo šlo sprva za poskusno obdobje, so se odločili, da bo takšen način sodelovanja najprej namenjen mladim občanom kot logično nadaljevanje in nadgradnja že sprejetega *Lokalnega programa za mlade*.

Župan **Uroš Brežan** je konec leta 2019 že imenoval delovno skupino, ki bo pripravila podlago za izvedbo participativnega proračuna, v letih 2021 in 2022 pa bo temu namenjenih skupno 40 tisoč evrov. »Odločili smo se, da bomo v poskusnem obdobju izvedli participativni proračun za vse, stare med 15 in 30 let. Delovni skupi-

V LETU 2021 OBČINA TOLMIN NAČRTUJE UVEDBO PARTICIPATIVNEGA PRORAČUNA. Ker bo šlo sprva za poskusno obdobje, so se odločili, da bo takšen način sodelovanja najprej namenjen mladim občanom kot logično nadaljevanje in nadgradnja že sprejetega Lokalnega programa za mlade.

ni, ki se pri pripravi projekta prvič sooča s takšnim izzivom, bo pomagal

Matic Primc, ki ima velike izkušnje na tem področju in sodeluje pri izved-

bi polovice participativnih proračunov v Sloveniji,« je povedal **Peter Kavčič**, predsednik delovne skupine, ki se je že pospešeno lotila dela. Ta mora za izvedbo pripraviti vso potrebno pravno podlago, dokumentacijo in tudi izvesti načrtovane delavnice za poučitev mladih o tem, kaj sploh je in kako bo deloval participativni proračun. Gre namreč za del sredstev, ki jih občina v letnem proračunu rezervira za projekte, ki jih predlagajo in tudi izberejo občani glede na potrebe v posameznih krajih ter regiji. Vsak predlagani projekt bo moral vsebovati tudi finančno oceno izvedbe za uvrstitve v končno glasovanje, ki naj bi predvidoma potekalo konec oktobra na štirih različnih lokacijah v občini.

Trenutno se s participativnim proračunom v Sloveniji ponaša 21 občin, največ izkušenj na tem področju pa imajo v Ajdovščini.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

Utrinki

zerki sta ob vsem tem poskrbeli tudi za prijetno druženje ob kavi.

Izlet obiskovalk vsekakor ni pustil ravnodušnih in se ga bodo še dolgo spominjale. Ob pogledu na njihove zadovoljne in nasmejene obraze ob vrnitvi domov pa si vsi želimo, da bi bili takšni dogodki za naše stanovalce čim pogostejši.

Rebeka Kos, socialna pedagoginja

ZIMSKO POČITNIKOVANJE V MALI HIŠI

Tolmin – O zimi letos ni bilo ne duha ne sluha. A če smo se že snegu in mrazu morali odpovedati, se počitnicam pod nobenim pogojem nismo. V centru Mala hiša, ki skrbi za kakovostno preživljanje prostega časa osnovnošolskih otrok, smo pripravili program, s katerim smo počitnice popestrili otrokom iz občine Tolmin.

V ponedeljek, 17. februarja, smo se poleg različnih družabnih, športnih in ustvarjalnih dejavnosti odpravili tudi v Kinogledališče Tolmin, kjer smo si ogledali animirano pustolovščino *Slavna medvedja zasedba Sicilije*. Sledila je ustvarjalna delavnica, na kateri smo izdelovali medvede s pi-

V MALI HIŠI SO PRIPRAVILI PROGRAM, S KATERIM SO OTROKOM POPESTRILI POČITNICE. Odpeljali so jih tudi na Ranč Pelance, kjer so se odpravili na potep s konji.

sanimi puloverji. V petek, 21. februarja, pa nas je čakala res posebna pustolovščina. S kombiji smo se izpred Male hiše odpeljali na Ranč Pelance, kjer smo se odpravili na potep s konji. Otroci so se z živalmi najprej spoznali in naučili, kako se z njimi ravna, nato pa so jih skrtačili ter pripravili na ježo. Čisto vsak je konja lahko tudi zajahal. Otroci navdušenja niso mogli skrivati.

Zimske počitnice smo zaključili z do-

godkom Pust hrust veselih ust. Na pustno soboto smo v središču mesta skupaj z Rodom puntarjev Tolmin in Društvom prijateljev mladine Tolmin priredili pravo pustno rajanje za otroke. Ker s preganjanjem zime nismo imeli veliko dela, smo na dogodku lahko veliko plesali, imeli revijo pustnih mask in se sladkali s krofi. Druženje smo sklenili z udeležbo na Grofovi povorki, v kateri smo se skupaj z ostalimi maskami sprehodili po ulicah Tolmina.

Bil je čudovit počitniški teden, ki nam bo za vedno ostal v lepem spominu.

Besedilo in foto: Marina Laharnar, vodja mladinskih programov, Zavod KŠM Tolmin

OBELEŽILI 30 LET DELOVANJA

Log pod Mangartom – Konec preteklega leta je v kulturnem domu v Logu pod Mangartom potekal jubilejni 30. občni zbor turističnega društva (TD). Pregledali smo poročila o minulem delu in zgodovini TD od ustanovitve do danes ter izpostavili nekaj pomembnih mejnikov.

Ko so nekateri zanesenjaki iz naše doline leta 1989 ustanavljali TD Log pod Mangartom, si marsikdo od njih ni predstavljal, da bo društvo po 30 letih še vedno dejavno in to na tako številnih področjih. To je bilo obdobje, v katerem je skupaj s krajem doživelo različne vzpone in padce. Po zaslugi maloštevilnih mladih, ki so na svoja ramena prevzeli odgovornost vodenja, se je obdržalo do danes. Leto 2019 nam bo prav gotovo ostalo v lepem spominu. Ker je bilo jubilejno, smo po več letih uspešno rea-

ŽUPAN UROŠ BREŽAN BO DEJAVEN TUDI NA EVROPSKI RAVNI. Skupaj s še šestimi slovenskimi županji in župani je član *Evropskega odbora regij*, svetovalnega telesa Evropske unije, ki ga sestavljajo lokalno in regionalno izvoljeni predstavniki iz vseh 27 držav članic. Foto: osebni arhiv župana

Brežan do leta 2025 v Evropskem odboru regij

Župan Občine Tolmin **Uroš Brežan** se je februarja v Bruslju udeležil prvega zasedanja *Evropskega odbora regij* v novi zasedbi, potem ko je **Vlada RS** na predlog *Združenja občin Slovenije*, *Skupnosti občin Slovenije* in *Združenja mestnih občin Slovenije* potrdila delegacijo sedmih slovenskih zastopnikov v tem evropskem organu za naslednje petletno obdobje. Poleg tolminskega župana so v njej tudi županja in župani mestnih občin Novo mesto **Gregor Macedoni**, Murska Sobota **Aleksander Jevšek** ter Ptuj **Nuška Gajšek** in županja ter župani občin Trbovlje **Jasna Gabrič**, Pivka **Robert Smrdelj** in Slovenska

Bistrica dr. **Ivan Žagar**; imenovanih pa je bilo še sedem namestnikov.

Brežan, ki se je v Bruslju pridružil politični skupini zelenih, bo tako v naslednjem petletnem mandatu dejaven tudi na evropski ravni. Evropski odbor regij je namreč svetovalno telo Evropske unije, ki ga sestavljajo lokalno in regionalno izvoljeni predstavniki iz vseh 27 držav članic. Gre za posvetovalno telo, ki zastopa evropske regionalne in lokalne organe ter deluje od leta 1994. »Veseli me, da bom imel priložnost sodelovati pri delu tega organa, tudi z vidika pretoka informacij v obeh smereh. Prepričan sem, da smo vsi, ki soustvarjamo razmere in kakovost življenja v tako specifični regiji, kot je Po-

sočje, kompetentni sogovorniki na področju regijskega razvoja in da lahko osvetlimo tudi težave z našega območja. Prav tako pa bom s tem lahko prispeval tudi k prenosu informacij in znanj z evropske na lokalno raven,« je dejal Brežan, potem ko je **Svet Evropske unije** potrdil nove člane na seji 20. januarja za obdobje od 26. januarja 2020 do 25. januarja 2025.

Tanja Volarič Karlo

Urejanje cestne infrastrukture

Četudi zima ni pokazala ostrih zob in se temperature v zadnjih mesecih niso spuščale globoko pod ledišče, so se morali izvajalci pri delih na cestah vseeno prilagajati vremenu in – kot pritiče letnemu času – ponekod upočasniti ali popolnoma ustaviti gradbeno ter vzdrževalna dela. A že s prehodom v pomlad so stroji ponovno zabrnili s polno paro. Sočasno z zaključkom tokratne številke *SOČASNIKA* je promet po nekaj mesecih spet nemoteno stekel skozi naselje Volče, ki je na severni vstopni točki dobilo pločnik, s katerim se je na tej močno obremenjeni državni cesti povečala varnost pešcev. **Občina Tolmin** je za celostno prometno ureditev odseka od prve hiše v naselju do križišča z javno potjo, ki pelje proti depozitni, namenila 70 tisoč evrov. Volčani so na tem odseku dobili javno razsvetljavo, dobro označen in osvetljen prehod za pešce ter 260 metrov pločnika, ki ga je izvajalec del, vipavsko gradbeno podjetje **Zi-**

des, februarja dokončno preplasil, ponekod pa položil tudi tlakovce.

Z željo, da tudi zemljiškoknjižno uredi razmerja pešpoti od Loč do Tolminskih korit, je Občina Tolmin že pred časom pristopila k vrisu poti v zemljiški kataster in se skupaj z lastniki parcel ob poti lotila parcelacije. Z enim od njih se je pri tem dogovorila za odmik poti od njegove hiše na zunanji rob njegove parcele. Izvajalec del **Metod Kavčič** iz podjetja GSN Gradbeništvo je tako dobrih 60 metrov pešpoti na omenjeni lokaciji speljal po robu zasebnega zemljišča in jo nato na koncu spet priključil na obstoječo pot, novi odsek pa utrdil z nasutjem tampona, na novo uredil odvodnjavanje ter prilagodil ravni okoliških terenov. Pri tem je moral odstraniti obstoječi vrt, s finančnim sodelovanjem lastnika pa je opravil še nekaj gradbenih posegov ter nadomestni vrt uredil ob hiši. Občina je za marca zaključeno naložbo namenila dobrih 14 tisoč evrov, s tem pa naredila še en korak k celostni ureditvi ceste in sprehajalne poti, ki poteka nad Tolminko.

Le nekaj sto metrov dalje še poteka urejanje ceste na Brežiču, na delu, ki se vije nad cvetličarno Kalateja. Do sredine maja je predviden zaključek večine del, z izjemo asfaltacije, ki jo bodo po dogovoru z lastniki zemljišč in uporabniki izvedli predvidoma v začetku poletja. Tedaj je namreč cesta najmanj obremenjena in bo predvidena dvodnevna zavora uporabnikom povzročala najmanj težav. Že od

Utrinki

► lizirali ponatis zgibank, razglednic in nalepk. Bili smo pobudnik za obuditev avtobusne linije Bovec–Ljubljana (čez Predel). Skupaj s Triglavskim narodnim parkom (TNP) in Turizmom Doline Soče smo uspešno postavili 13 novih večjih in manjših informacijskih tabel, sodelovali smo pri povsem novi označitvi vseh pohodniških poti na našem območju ter kot partner v projektu Usmerjanje obiska v TNP uredili Pot okoli Julijskih Alp (Juliana Trail), ki se je oktobra uradno odprla prav v Logu pod Mangartom.

Jubilejni občni zbor je bil tudi volilni. Potrdili smo nov upravni odbor, katerega zasedba ostaja ista: **Peter Mlekuž** kot predsednik, **Polona Černuta** tajnica, **Urška Mlekuž Vončina** blagajničarka ter člana **Klemen Černuta** in **Jan Sovdat**. Po izvolitvi je bil podan okviren načrt

dela in dejavnosti za letošnje leto. Sledila je podelitev zahval in beseda prisotnih vabljenih gostov. Poleg Občine Bovec, Turizma Dolina Soče, Turistične zveze Gornjega Posočja, Turistične zveze Slovenije, TNP, TD Senovo, vseh TD na Bovškem, krajevne skupnosti, ostalih društev in organizacij v našem kraju, ki nam vselej stojijo ob strani, smo se zahvalili še vsem preteklim predsednikom ter prisotnim ustanovnim članom. Veselilo nas je, da se je občnega zbora poleg gostov udeležilo veliko vaščanov. Zahvala in čestitka gre tudi njim ter vsem članom, ki so na kakršenkoli način pripomogli in prosti čas namenili uspešnemu delovanju društva. Pogostitvi je sledilo prijetno druženje in obujanje spominov ob glasbi.

Peter Mlekuž, predsednik TD Log pod Mangartom

DOBITNIK NAGRADE IN DVEH PRIZNANJ

Tolmin – Letos Tolminski muzej obeležuje visok jubilej – že 70 let zgledno opravlja svoje poslanstvo in skrbi za ohranjanje kulturne dediščine Zgornjega Posočja. Naše delo je opaženo tudi v strokovnih krogih. Za delo na mednarodnem področju v okviru projekta »Javorca« sva nagrado ICOM Slovenija 2019, ki jo podeljuje Slovenski odbor Mednarodnega muzejskega sveta, prejela mag. **Damjana Fortunat Černilogar** in **Marko Grego**. Razstava Spominska cerkev Sv. Duha v Javorci – »bazilika miru« je doživela pet mednarodnih gostovanj. V obrazložitvi nagrade je izpostavljeno, da je razstaveni projekt gradil na pomenu medsebojnega sodelovanja in zблиžanja vseh narodov, tudi tistih, ki so

bili pred več kot sto leti na nasprotnih bregovih. Opozarja na ranljivost kulturnega spomenika in doprinaša k spodbujanju nove univerzalne odgovornosti za dediščino. Razstava je pripomogla k vzpostavitvi mednarodnega dialoga o vrednotah Evrope.

Strokovna javnost se zaveda tudi dosežkov na arheološkem področju. Kustos mag. **Miha Mlinar** je že četrtrič prejel priznanje Slovenskega arheološkega društva, kar je redkost – tokrat za izjemne dosežke v letu 2018, in sicer za razstaveni projekt Stari bogovi obmolknejo: Šentiviška planota v arheoloških dobah, ki ga je pripravil ob soavtorstvu dr. **Boštjana Laharnarja** (Narodni

V ZADNJIH MESECIH SO POTEKALA GRADBENA IN VZDRŽEVALNA DELA CESTNE INFRA-STRUKTURE. Gradbišča so bila na več mestih: v Volčah, od Loč do Tolminskih korit, na Brežiču in na cesti Žabče–Tolminske Ravne. Foto: Borut Rovšček, Boštjan Uršič in Tanja Volarič Karlo

OZKA DOLINA BAŠKE GRAPE SE ZARADI STRMIH POBOČIJ IN SESTAVE TAL ob večjih padavinah sooča s podori, plazovi ali poplavamami. V preteklih mesecih so sanirali štiri podore, peti še čaka. Foto: Boštjan Uršič

lani je na tem območju Tolmina nova kanalizacija, obnovljen vodovod in vkopan kabel **Elektra Primorska**. Februarja se je izvajalec **SGP Zidgrad Idrija** lotil še izdelave podpornega zidu pod cesto, ki se je proti cvetličar- ni nevarno posedala. Sprva je bila sicer načrtovana izdelava kamnite zložbe, a ker bi bila v tem primeru cesta več mesecev zaprta, so raje postavili pilotno steno: na 110 metrih dolžine so postavili 94 pilotov, ki segajo pet metrov pod zemljo. Preko njih poteka armiranobetonski nosilec, nad njim pa gradijo še pločnik. Prav zaradi gradnje podpornega zidu je februar- ja prihajalo do daljših delnih zapor, občasno celo popolnih zapor ceste,

ki bo po novem široka štiri metre.

Končana so tudi dela na cesti Žabče–Tolminske Ravne, kjer je na 275 me- trov dolgem odseku nameščena cestna odbojna ograja. Izvajalec **KIP-KOP Nikola Vidič** je na tem delu utrdil rob ceste in preko obcestnih kamni- tih zidov izvedel še armiranobe- tonsko krono. Vrednost naložbe zna- ša slabih 25 tisoč evrov.

Tanja Volarič Karlo

Sanirali štiri od petih podorov

Ozka dolina Baške grape se zaradi strmih pobočij in sestave tal ob več- jih padavinah sooča s podori, plazo- vi ali celo poplavamami. V preteklih

mesecih so na tem območju našeli štiri podore, ki jih je **Občina Tolmin** v veliki večini že uspešno sanirala. Do dveh je prišlo na cesti Podbrdo–Porezen. Pri prvem se je udrlo dobrih 20 metrov ceste. Družba **PGT Peter- nelj** je rob ceste utrdila s kamnito-be- tonsko zložbo, čeznjo naredila armi- ranobetonsko krono, ob tem pa pos- krbela tudi za ureditev odvodnjava- nja. Za omenjena dela je občina iz proračuna namenila 20 tisoč evrov. Podobna dela je isti izvajalec izvedel tudi pri drugem, večjem in višje le- žečem podoru, pri katerem se je na 30 metrov dolgem odseku ceste del- no zrušila dotrajana podporna kon- strukcija iz lesa. Vrednost naložbe je

bila dobrih 46 tisoč evrov.

Deževje je spodkopalo tudi del ceste med Podbrdom in Bačo, kjer je sanacija stala 3.500 evrov. Podjetje **PGT Peternelj** je teren utrdilo z jekle- nimi piloti in borovimi hlodi. Podob- ni ukrepi so možni tudi pri četrtem podoru na cesti med Knežo in Loja- mi, kjer se sanacija še ni začela, saj je zaradi zahtevnosti terena treba podrobno preučiti situacijo. Še en podor pa so pozimi zabeležili na ces- ti Slatne–Temljine, ki ga je izvajalec samostojni podjetnik **Slavko Mrak** saniral s kamnito-betonsko zložbo in armiranobetonsko krono, stroškov je bilo za dobrih 15 tisoč evrov.

Tanja Volarič Karlo

Utrinki

TOLMINSKI MUZEJ V LETOŠNJEM LETU OBELEŽUJE VISOK JUBILEJ. Njihovo delo je opaženo v strokovnih krogih, kar potrjujejo tudi nagrade in priznanja. Foto: Damjana Fortunat Černilogar, Jana Šubic

muzej Slovenije) in oblikovalke **Ane Hawlina**. V obrazložitvi je bilo iz- postavljeno sodelovanje z muzejem Civico Museo di Antichità »J. J. Winckelmann« iz Trsta, ki hrani velik del arheološkega bogastva iz Po- sočja, tudi najdbe s Šentviške pla- note, ki pred tem slovenskim arheo- logom niso bile poznane. Izstopala

je tudi inovativna razstavna podoba, ki je zasluga Hawlinove. Z ambien- talno postavitvijo arheoloških najdb in naravnega okolja z bukovimi goz- dovi ter kraškimi elementi je odlično predstavila kultno krajino. Razstava bo letos gostovala v pokrajinskih muzejih v Kopru in na Ravnah na Koroškem ter v Narodnem muzeju

Slovenije v Ljubljani.

Na Mostu na Soči je pred leti na po- budo in na podlagi zamisli Tolminske- ga muzeja nastala zanimiva kulturno- zgodovinska pot Čez Most po mod- rost, ki je bila večkrat izpostavljena kot primer dobre prakse. Da je še vedno živa in zanimiva za obiskoval- ce dokazuje priznanje, ki smo ga

nedavno prejeli za zmago v kategori- ji muzejev, kulturne dediščine in spomenikov. Podelili so nam ga Tur-istično društvo (TD) Občine Šempe- ter-Vrtojba, TD Nova Gorica in TD Most na Soči v okviru akcije 33. ogledalo mojega okolja 2019.

mag. **Damjana Fortunat Černilogar**, direktorica Tolminskega muzeja

VAS POTOKI SKOZI ČAS

Potoki – Mala vasica Breginjskega kota Potoki leži nad Nadižo pod str- mimi pobočjem Stola. Skozi pelje cesta iz Kobarida proti Breginju. V še ne tako daljni preteklosti so se vaščani, tako kot večina ljudi, preživ- ljali z živinorejo, skromnim poljedel- stvom, prodajo lesa, najpogumnejši pa nemalokrat tudi s krivolovom. Vas je dobila ime po številnih potokih, ki tečejo mimo hiš. Na njih so do 50. ►

NA ŠENTVIŠKI GORI SE ZAKLJUČUJEJO DELA NA NOVEM VEČNAMENSKEM OBJEKTU. V manj kot poldrugem letu je zrasla nova, sodobna dvorana, ki bo življenju na Šentviški planoti zagotovo dala novo dimenzijo in zagon. Foto: Gregor Lapanja

Maja odprtje dvorane na Šentviški Gori

S posodabljanjem in gradnjo novih objektov ter infrastrukture, s katerimi se lokalnemu okolju približa in omogoči izvajanje različnih vsebin ter olajša delovanje društev, klubov, zvez in posameznikov, se **Občina Tolmin** trudi držati korak s trendi v državi in svetu. Najnovejše pridobitve se v začetku tega leta veselijo na Šentviški Gori, kjer gredo h koncu dela na novem večnamenskem objektu. V manj kot poldrugem letu je namreč zrasla sodobna dvorana, ki bo življenju na Šentviški planoti zagotovo dala novo dimenzijo in zagon.

Pri izvedbi so moči združili občina, krajevne skupnosti Šentviška Go-

ra, Pečine in Ponikve ter **Državna tehnična pisarna**. Dvorana s tlorisom 463 m² omogoča, da so pod eno streho uredili prostore za izvajanje različnih športnih, kulturnih in družabnih dejavnosti, uporabljali pa jo bosta tudi podružnična šola in vrtec. Slavnostno odprtje objekta je predvideno 9. maja, ko bo na Planoti tudi odmevna kulturna prireditev s poznejšim druženjem ob zvokih ansambla **Spev**. Prireditev bo že spadala v sklop majskih dogodkov v sklopu občinskega praznika, katerih vrhunec bo 29. maja, ko se bo odvila občinska slavnostna seja s podelitvijo priznanj in nagrad. Ob tej priložnosti se bo iz tolminskega kinogledališča izjemoma selila v novo dvo-

rano na Šentviški Gori. Kot uvod vanjo bodo istega dne pred dvorano odkrili tudi doprinski kip **Ivana Laharnarja**, priznanega domačega skladatelja, katerega dela pogosto izvajajo tudi pevski zbori v Posočju in čigar ime nosita tudi moški pevski zbor ter folklorna skupina s Šentviške planote.

Občina Tolmin bo datume prireditve prilagodila, če bo to zahteval nadaljnji razvoj dogajanja na področju koronavirusa.

Tanja Volarič Karlo

Zaključene delavnice o oživljanju starega mestnega jedra Tolmina

Dejavnosti projekta *Oživljanje starega mestnega jedra Tolmina*, ki jih

sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz *Evropskega sklada za regionalni razvoj*, se nadaljujejo. S številnimi brezplačnimi delavnicami in izobraževanji se stremi k krepitevi ter razvijanju podjetniških znanj, veščin in usposobljenosti posameznikov, med katerimi je velik poudarek na razvoju potenciala pri mladih. Korak k temu je tudi idejni projekt, ki nastavlja izhodišča za oblikovno in vsebinsko prenovno mestnega jedra, zato so bile v okviru projekta v preteklih mesecih izvedene štiri delavnice o urejanju starega mestnega jedra, ki jih je moderiral strokovnjak s področja urejanja prostora izr. prof. mag. **Tomaž Krušec**. Organizatorja – **Občina Tolmin**

NA ZADNJI DELAVNICI O UREJANJU STAREGA MESTNEGA JEDRA TOLMINA so prisotni skupaj z arhitektom na vnaprej pripravljenih shematskih maketah prikazali svoje želje in zamisli glede urejanja tega prostora.

Utrinki

V VASI POTOKI SO POSKRBELI ZA OHRANITEV BOGATEGA LJUDSKEGA IZROČILA, ki si ga lahko ogledate v nekdanji vaški mlekarni.

► let preteklega stoletja delovali trije manjši mlini.

Pred nekaj leti je v nekdanji vaški mlekarni skupina navdušencev postavila manjšo razstavo o tamkaj-

šnjem življenju v preteklosti. Na željo vaščanov, ki so v ta mali muzej darovali veliko predmetov, je Turistično društvo Nadiža & Nadižka korita v tesnem sodelovanju s Tolminskim

muzejem pred nedavnim razširilo razstavo. Vztrajni domačini so s pomočjo muzejskih kustosov poskrbeli za ohranitev bogatega ljudskega izročila. Razstavljene so tudi fotografije Slovenskega etnografskega muzeja, posnete leta 1951. Za dodatno popestritev razstave o življenju vasi je poskrbel **Jože Munih**, ki je postavil in označil energijske točke stare vaške mlekarnice.

Posebej je treba omeniti domačina **Iva Lavrenčiča**, ki je že v otroških letih rad prisluhnil stari mami in pripovedim starejših vaščanov. Vse slišane zgodbe in pripovedi je pridno beležil ter zapisano skrbno hranil. Ob odprtju muzeja je Občina Kobarid omogočila, da je Tolminski muzej izdal knjižico Belinov svet ob Nadiži, v kateri Lavrenčič v rimah ohranja ljudsko izročilo o življenju vaščanov in staroverskem verovanju.

Besedilo in foto: PaČ

V PODBRDU ZBRAJO MROUCE CAJTA

Podbrdo – Projekt *Mrouce cajta* (Drobtinice časa) poteka v Podbrdu že dobro leto dni. Njegova vsebina je rezultat večletne dejavnosti lokalnih društev in njihovega spremljanja kulturnega, turističnega in bivalnega utripa tega kraja. Pri tem je dozorelo spoznanje, da je najmočnejši potencial v kraju njegova dediščina, ki se je izkazala kot idealen medij za prenos zgodb iz preteklosti, zanimivih tudi za današnji čas. To se je že pokazalo na dobro obiskanih delavnicah.

Projekt bo v Podbrdu izpostavil bohinjsko progo in predor, medvojni čas z rapalsko mejo, nekdanjo Tovarno volnenih izdelkov »Bača« Podbrdo, prvi gorski tek in gorski maraton v povojni Sloveniji (oba rojena v Podbrdu) ter naravno dediščino kraja. Sodelujoči bodo izdelali predstavitveni in dokumentarni film, premične raz-

in **Posoški razvojni center** – sta na delavnice povabila tako prebivalce ter poslovne subjekte z območja starega mestnega jedra kot tudi ostale občane in druge, ki ta prostor uporabljajo.

Odziv vabljenih je bil zelo dober, pogovor pa je tekel o vsebinah, vezanih na oživljanje tega dela Tolmina. Moderator je predstavil svoj pogled na urejanje oziroma oblikovanje prostora, možnosti ureditve prometnega režima in privabljanja podjetnikov ter predstavil elemente, ki bi pritegnili ljudi v to okolje. Na zadnji delavnici so prisotni skupaj z arhitektom na vnaprej pripravljenih shematskih maketah prikazali svoje želje in ideje glede urejanja starega mestnega jedra.

Po končanih delavnicah bo Krušec pripravil predstavitev svoje naloge, ki bo glede na zmožnosti prostora vsebovala tudi izražene želje udeležencev, skupaj z njegovim strokovnim znanjem pa bo predstavljala vizijo in hkrati usmeritev, kako ta prostor urejati, da bo ponovno postal pomembno mestno prizorišče. Občina Tolmin namerava v prihodnjih letih pristopiti k realizaciji ureditve tega dela mesta. Za ta namen so v načrtu razvojnih programov za leti 2020 in 2021 že predvidena sredstva v višini 950.000 evrov.

Besedilo in foto: Nika Ivančič,
koordinatorka projekta, Posoški razvojni center

V TOLMINSKIH KORITIH UREJAJO PARKIRIŠČE. Obiskovalce bodo v novi sezoni pričakali označeni parkirni boksi, namesto dosedanjega parkomata pa zapornica.

Na parkirišču v Tolminskih koritih zapornica namesto parkomata

V luči priprav na novo turistično sezono v Posočju so zimske mesece za nadgradnjo infrastrukture in dodatne ureditve okolice ter dostopnih mest izkoristili tudi v Tolminskih koritih, najbolj izpostavljeni turistični točki na Tolminskem. Naravni biser, ki ga je skozi milijone let ustvarila reka Tolminka, je tudi lani z obiskom postavil nov rekord in z 80.231 obiskovalci v primerjavi z letom 2018 zabeležil desetodstotno rast.

Potrnila se je tudi upravičenost lanske ureditve parkirišča na Štrklepcih in uvedbe krožnih avtobusnih prevozov med parkiriščem ter Tol-

minskimi koriti, saj so na tej relaciji v letu 2019 prepeljali kar 23.464 potnikov, še dodatnih 5.156 pa od 20. julija do 18. avgusta s parkirišča na Brajdi. S tem je upravljavec **Javni zavod za turizem Dolina Soče** naredil korak več k razbremenitvi ozkega grla pred vstopom v Tolminska korita.

Preteklo zimo so se lotili še ureditve parkirišča v Tolminskih koritih. Obiskovalce bodo v novi sezoni pričakali označeni parkirni boksi, namesto dosedanjega parkomata pa so uredili vstopno-izstopno mesto z zapornico. »Parkirišče urejamo od novembra lani, prav od zaključka dela pa bo odvisno tudi odprtje nove sezone. Ob tem je bilo veliko tudi rednega vzdrževanja poti in mostov.

Novost bo vzpostavitev nadzora na vseh vstopnih točkah v Tolminskih koritih, saj se je obisk v zadnjih letih tako povečal, da je ob višku sezone že zelo blizu maksimumu,« je povedala vodja Turistično informacijskega centra Tolmin **Mateja Leban**. Se pa z novo sezono povečuje višina vstopnine v Tolminska korita – v povprečju za od 20 do 30 odstotkov pri različnih kategorijah obiskovalcev. Odrasli bodo tako izven sezone za ogled te naravne znamenitosti plačali šest evrov, sredi poletja deset, otroci pa od tri do pet evrov. Prav tako so se povišale cene za študente in upokojece.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

Maja predviden začetek del na Kozlovem robu

Nastanek naselbine na Kozlovem robu in večstoletno življenje, ki je tam potekalo do sredine 17. stoletja, je neizbežno povezano z razvojem Tolmina. Ohranjanje spomina na bogato preteklost je zato nujno tudi zaradi razumevanja sedanosti. Na priljubljeni turistični točki nad Tolminom, ki je obenem tudi eno od pomembnih rekreativnih središč za domačine, bo od te pomladi zelo živahno. **Občina Tolmin** je namreč lani z namenom oživljanja kulturne dediščine kot eden od osmih partnerjev pridobila finančna sredstva v okviru programa Interreg Italija-Slovenija z namenom ureditve tega po-

Utrinki

ENA OD DELAVNIC PROJEKTA MROUCE CAJTA IZ TOVARNE VOLNENIH IZDELKOV »BAČA« PODBRDO. Vse bodo predstavljene na zaključni prireditvi. Foto: Alenka Zgaga

stave, informacijske table, zgibanke v več jezikih, trganko in brošuro. Knjiga Podbrdo na starih razglednicah bo prikazala podobo kraja skozi čas. Vzpostavljajo se že sprehajalna

pot med severnim in južnim delom Podbrda, ki bo posebno za otroke in starejše varnejša, nov družabni prostor ob igrišču s senikom knjig, klopni in igrali ter točka s solarno

klopjo. Vse to bo doprineslo k dvigu kakovosti življenja v kraju, obiskovalcem pa razpršeni turistični produkt.

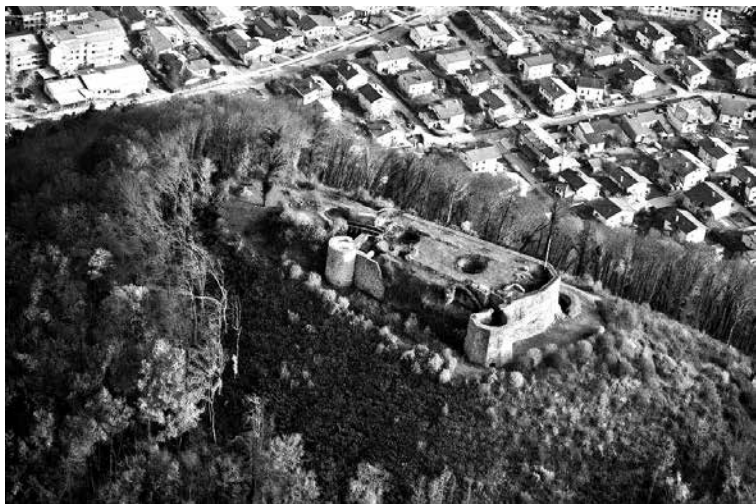
Mrouce cajta, ki ga sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, je bil pripravljen na podlagi Strategije lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino LAS Dolina Soče za programsko obdobje 2014–2020. Vodilni partner je Občina Tolmin, kot projektni partnerji pa so pristopili Društvo Baška dediščina, Planinsko društvo Podbrdo, Turistično društvo Podbrdo, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin in Krajevna skupnost Podbrdo.

Olga Zgaga

V DRUŠTVU BAŠKA DEDIŠČINA PONOSNI NA BOGATO LETO

Podbrdo – Že 15. občni zbor Društva Baška dediščina je pokazal, da so v preteklem letu društveno pot

tlakovali številni dogodki in produkti, zastavljeni v načrtu dela, pa tudi povezovanja, vključevanja ter sodelovanja z ustanovami in strokovnimi združenji v Posočju ter izven njega, katerih delovanje je povezano s cilji društva. Izpostavljene so bile dejavnosti pri pripravi nove strategije razvoja in trženja turizma v dolini Soče, sodelovanje s Tolminskim muzejem (industrijska dediščina), Slovenskim filmskim centrom (filmska dediščina), Zavodom Ivana Cankarja Vrhnika (konzorcijska pogodba za Clastra Alpium Iuliriumum), Društvom za ohranjanje dediščine Aleksandrinsk, domačimi krajevnimi skupnostmi in OŠ Simona Kosa Podbrdo. Poleg sedmih tradicionalnih prireditev je obeležilo 100. obletnico rojstva **Franceta Štiglica**. Skupaj s Turističnim društvom Gornje Posočje je soorganiziralo tradicionalno srečanje društev zveze in go-

MerlinCV JE 2,5 MILIJONA EVROV VREDEN STRATEŠKI PROJEKT, katerega cilj je urejanje kulturne dediščine in krajine. Foto: Tanja Volarič Karlo

membnega prostora. V okviru projekta MerlinCV bo tako iz *Evropskega sklada za regionalni razvoj* prejela 226 tisoč evrov, iz svojega proračuna pa jih bo prispevala še 40 tisoč.

Grad, kot mu pravijo domačini, je že dolgo ena najbolj priljubljenih sprehajalnih poti. S podporo projektnih sredstev bi temu območju, ki je eno od najbolj pomembnih identitetnih elementov Tolmina in Tolminskega, predvsem v povezavi s časom tolminskih grofov in tolminskega punta, radi dali tudi primerno ureditev ter s tem nove možnosti za turistični razvoj. Letos smo že obnovili dostopne poti ter postavili usmerjevalne tablice in informa-

tivne table, ki bodo sprehajalcu ponudile kakovostnejšo in bolj celovito izkušnjo. Ker je na območju severnega obzidja razvalin gradu velika verjetnost novih arheoloških odkritij, bodo pod okriljem projekta izvedena tudi arheološka izkopavanja. Najdbe bi pomenile izjemno pomemben prispevek za **Tolminski muzej**, ki hrani nekaj gradiva iz časa zadnjih izkopavanj iz leta 1965, ki pa je v lasti **Goriškega muzeja**. Arheologi bodo raziskave izvedli tudi na Doru, kjer je nekoč stal patriarhov dvorec.

V sklopu projekta bo izdelana tudi 3D-predstavitel makete gradu na Kozlovem robu. Po končni ureditvi bo v panorami moč uživati tudi z

JANUARJA JE TOLMIN OBISKAL TAKRATNI MINISTER ZA KULTURO MAG. ZORAN POZNIČ. Na skupnem sestanku z županom Občine Tolmin Urošem Brežanom, predstavniki zavodov in institucij s področja kulture je bilo veliko govora o potencialu, ki ga Posočje premore na področju kulture. Foto: Simona Škočir

uporabo dveh panoramskih daljnogledov. V pripravi je akcijski načrt za umestitev grajske kulturne dediščine v turistične produkte, ki bo poleg ostalin na Kozlovem robu povezal tudi preostalo stavbno dediščino iz časa tolminskih grofov: nekdanjo Coroninijevo graščino, v kateri danes domuje Tolminski muzej, in območje patriarhovega dvorca na Doru. Za še bolj atraktivno predstavitev dediščine bosta s projektnimi sredstvi MerlinCV financirani tudi dve večji tematski javni prireditvi.

Tanja Volarič Karlo in Matej Kavčič

Posočje z velikim potencialom na področju kulture

Spremembe na slovenskem političnem zemljevidu bodo vsekakor za nekaj časa upočasnile tudi razvoj posameznih projektov v Posočju, ki so bili vezani na načrte posameznih resornih ministrstev in pridobivanje državnih sredstev. Vseeno **Občina Tolmin** z optimizmom pričakuje, da se bo tudi po menjavi vlade na področju kulture nadaljevalo delo v smeri razvoja kulturnega turizma, o katerem je bilo govora ob januarskem obisku zdaj že nekdanjega mi-

Utrinki

DOBRO DELO DRUŠTVA V LETU 2019 je bilo potrjeno z bogato udeležbo prireditev, ki so pritegnile tudi obiskovalce izven Baške grape. Foto: Cveto Zgaga

► stincev ter sobodajalcev Baške grape. V okviru zgodbe o življenju Graparjev je ustvarilo nove turistične produkte: informacijske table o Hudajžni, Oblokah in **Rudiju Bašlju** ter video Pranje perila po starem. S projektnimi partnerji je izvajalo pro-

jekt Mrouce cajta in pristopilo k pridobitvi kandidature za Gorniško vas. Vzdrževalo in nadgrajevalo je tematsko pot Na svoji zemlji ter skrbelo za objekte tehniške dediščine. Promocija je tekla v medijih in na petih sejnih ter festivalih izven območja de-

lovanja. Občni zbor je potrdil novo ime »Kulturno tehnično turistično društvo Baška dediščina« (krajše KTT društvo Baška dediščina). Kot nova sekcija ga bodo bogatile ljudske pevke Kariške čeče.

Letos bo tradicionalnim prireditvam, katerih program bodo obarvale obletnice rojstva oziroma smrti **Franceta Bevka, Cirila Kosmača, Ivana Kokošarja in Vena Pilon**a, dodalo še zaključno Mrouce cajta. Vzpostavilo bo tudi stalno etnološko razstavo.

Olga Zgaga, KTT društvo Baška dediščina

GRADNJA GASILSKEGA DOMA Z VEČNAMENSKO DVORANO

Srpenica – Gradnja gasilskega doma z večnamensko dvorano na Srpenici je doslej potekala celo hitreje od predvidenih terminov, kljub temu da so se gradbinci jeseni spo-

padali z izjemno neugodnimi vremenskimi razmerami. Občina Bovec je sredstva namenila v lanskem proračunu. Z izvajalcem VG5 iz Ljubljane je bila julija 2019 podpisana pogodba.

»*Doslej je izvajalec del zares reprezentativno izvajal dela, tako da bi si takih želeli pri vseh projektih v občini Bovec. Ta naložba sicer spada med največje v občini Bovec, zagotovo pa bo bogat doprinos ne samo za Srpenico, temveč tudi za širše okolje. Zdaj, ko se vidi celoten obseg objekta in tudi notranjih prostorov, lahko rečemo, da gre sicer za velik objekt, ki mu bo treba dati pestro vsebino, vendar ne dvomim, da bo izkoriščen v popolnosti,*« dodaja župan **Valter Mlekuž**. Ob tem je še pojasnil, da znaša vrednost gradbenih, obrtnih in inštalacijskih del z davkom vred nekaj več kot 1.164.000 evrov.

Predsednik gradbenega odbora **Danijel Krivec** je zadovoljen s pote-

nistra tega resorja mag. **Zorana Požniča**. Na skupnem sestanku z županom Občine Tolmin **Urošem Brežanom**, predstavniki zavodov in institucij s področja kulture je bilo namreč veliko govora o potencialu, ki ga Posočje premore na tem področju. Vsi skupaj so z zanimanjem prisluhnili temu, da namerava ministrstvo v sodelovanju s **Službo Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko** v prihodnje zagotoviti okoli 60 milijonov evrov za kreativne projekte, ki bodo posvečeni uporabi naj-sodobnejše tehnologije na področju kulturne dediščine.

Minister je ob obisku prisotne pozval, naj kandidirajo za sredstva, ki naj bi bila na voljo jeseni, saj Posočje po njegovem mnenju premore ogromen potencial, tudi v smislu ustvarjanja novih, tržno zanimivih produktov kulturnega turizma, ki bodo lahko v prihodnje na temelju sonaravnosti in trajnosti ostali del ponudbe doline Soče. Sicer pa so udeleženci sestanka predstavili težave, s katerimi se soočajo. Izpostavljena je bila kadrovska podhranjenost **Tolminskega muzeja** in tolminske območne izpostave **Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti** ter prizadevanja za izgradnjo druge faze **Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin**. Ob rasti turizma v zadnjih letih v Posočju se občina nadeja, da bo tudi v prihodnje država ohranila posluh za razvoj vse-

NIJZ JE V SODELOVANJU S PROJEKTOM ZLATI KAMEN LETOS PRVIČ RAZGLASILI OBČINO ZDRAVJA. Priznanje je pripadlo Tolminu. Foto: arhiv Maše Klavora

bin s področja kulture, ki je eno ključnih gibal dogajanja tudi na Tolminskem.

Tanja Volarič Karlo

Občini Tolmin najvišje priznanje za trud na zdravstvenem področju

Pomembnost dobre zdravstvene oskrbe in dostopnost do zdravstvenih uslug je ključna povsod, še toliko bolj pa v Posočju, ki je zaradi hribovito-gorskega terena zelo razgibano in od najbližje bolnišnice oddaljeno od 40 (Tolmin) do 100 kilometrov (Trenta). Pristojni na to vseskozi opozarjajo in se trudijo olajšati ter izboljšati stanje na tem področju. V **Občini**

Tolmin se pospešeno pripravlja tudi projekt izgradnje Centra za zaščito in reševanje, v katerem bo med drugim mesto našla služba nujne medicinske pomoči, s čimer bo skrajšan odzivni čas izhodov reševalcev na teren. Gre za enega od mnogih ukrepov na področju zdravstva, ki ga občina postavlja visoko na lestvici vsakoletnih prednostnih nalog, kar so prepoznali tudi pri **Nacionalnem inštitutu za javno zdravje** (NIJZ). Letos so v sodelovanju s projektom **Zlati kamen – razvojno najbolj prodorna občina** je zopet postala **Občina Idrija** – prvič razglasili **Občino zdravja**, priznanje pa je pripadlo prav Tolminu.

Pri izboru so pomembni zdrav-

stveni kazalniki in dejavnost občine pri izboljšanju zdravja svojih prebivalcev. Pri NIJZ so upoštevali občinsko strategijo in akcijski načrt za zdravje, delovanje lokalne skupine na tem področju, vključenost v projekte, dejavnosti ter kolikšen delež občinskega proračuna je namenjen zdravstvenemu področju. Vsaka od devetih območnih enot NIJZ je nato med občinami v svoji regiji izbrala po eno finalistko, strokovna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki NIJZ, **Ministrstva za zdravje, Onkološkega inštituta Ljubljana, Urada za makroekonomske analize in razvoj** ter Zlatega kamna, pa je izbrala zmagovalno občino. »Veseli me, da je bilo delo in povezovanje nevladnih organizacij, prostovoljcev ter občinskih in državnih institucij na področju zdravja občanov opaženo tudi na državni ravni. To je priznanje za vse, ki se v naši občini trudijo na tem področju in tudi spodbuda za delo ter izzive, ki so pred nami. Med drugim nas čaka sprejem strateškega dokumenta za področje starejših v naši občini,« je dejal župan **Uroš Brežan**.

Besedilo in foto: Tanja Volarič Karlo

Baška grapa trka na vrata Gornjskih vasi

Sodobni trendi v turizmu kažejo, da se vse več ljudi zanima za bivanje v čim bolj pristnem lokalnem okolju, neokrnjeni naravi, obenem si želijo

Utrinki

NA SRPENICI GRADIJO GASILSKI DOM Z VEČNAMENSKO DVORANO. Kot je povedal predsednik gradbenega odbora **Danijel Krivec**, bo objekt z vidika porabe toplotne energije varčen, notranjost bo svetla, vsi prostori pa so zasnovani premišljeno in funkcionalno.

kom del. Pomembno je bilo, da je bil »objekt zaprt in pokrit pred zimo, saj lahko zdaj notranjost tudi ogrevamo in se vsi materiali kako-vostno sušijo, kar je seveda pogoj za nadaljnje posege. Objekt bo tu-

di z vidika porabe toplotne energije varčen, notranjost bo svetla, vsi prostori pa so zasnovani premišljeno in funkcionalno,« je opisal potek gradnje.

Besedilo in foto: Milan Štulc

PGD MOST NA SOČI LETOS OBELEŽUJE 130-LETNICO DELOVANJA. Slavnostno proslavo in gasilsko parado bodo pripravili jeseni, v začetku februarja pa je potekal 130. občni zbor društva, ki se ga je udeležil tudi tolminski župan **Uroš Brežan**. Foto: Aleš Kovačič

JUBILEJNO LETO MOSTARSKIH GASILCEV

Most na Soči – Za gasilce iz Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Most na Soči je letošnje leto jubilejno. V začetku februarja smo

izpeljali 130. občni zbor društva, s svojo udeležbo pa je dogodek počastil tudi tolminski župan **Uroš Brežan**.

Iz poročila predsednika društva **Aleša Kovačiča** je bilo razvidno, da

BAŠKA GRAPA SE POTEGUJE ZA VSTOP V ZDRUŽENJE GORNIŠKIH VASI V ALPAH. Kandidaturo je v Salzburgu v sodelovanju z **Občino Tolmin**, predstavniki lokalne skupnosti s **Planinskim društvom Podbrdo** kot nosilec projekta v Baški grapi in ob strokovni podpori **Turizma Dolina Soče** predstavil podpredsednik Planinske zveze Slovenije **Miro Eržen**. Foto: arhiv projekta Promocijsko oko Baške grape

doživeti tradicijo in priti v stik z domačini. V Evropi in tudi svetu je že kar nekaj primerov takšnih praks. S tem namenom je bil pred 12 leti zasnovan tudi projekt Gorniška vas.

Projekt korenine vleče iz Avstrije, saj ga je na noge postavila **Avstrijska planina zveza** s podporo **Ministrstva za življenjski prostor** in **Stalnega sekretariata Alpske konvencije**. Ker so v njem mnogi prepoznali velik potencial, se je že razširil tudi na Italijo, Nemčijo in Slovenijo, kjer sta doslej merila za vstop izpolnili Jezersko in Luče. Zdaj na vrata ambiciozno trka tudi Baška grapa. Mednarodni upravni odbor v Salzburgu je namreč sprejel njeno kandidaturo za vstop v združenje gorniških vasi v Alpah, v katerem je trenutno 25 vasi. Kandida-

turo je v Salzburgu v sodelovanju z **Občino Tolmin**, predstavniki lokalne skupnosti s **Planinskim društvom Podbrdo** kot nosilec projekta v Baški grapi in ob strokovni podpori **Turizma Dolina Soče** predstavil podpredsednik Planinske zveze Slovenije **Miro Eržen**.

Kandidatura Baške grape pokriva območje petih krajevnih skupnosti (Podbrdo, Stržišče, Hudajužna, Rut-Grant in Grahovo ob Bači), potencial pa vidijo v trajnostnem razvoju gorskega turizma ter dejavnosti s poudarkom na pohodništvu, kar ne zahteva velike turistične infrastrukture. Priprave bodo potekale naslednji dve leti, saj je potrebna vključitev turističnih subjektov in lokalnega prebivalstva.

Tanja Volarič Karlo

V dveh mesecih na Tolminskem dve stoletnici

Od začetka leta so se kar na dveh koncih občine Tolmin veselili prestižnega jubileja, okroglega rojstnega dne dveh občanek, ki sta dočakali častitljiv 100. jubilej. Najprej se je na seznam stoletnikov vpisala **Marta Leban** iz Poljubinja, ki se je rodila 19. januarja 1920 in je obenem najstarejša prebivalka tolminske občine. Skupaj s številno družino, ki jo je ustvarila in ki sega do pravnukov, se je obeleževanje visokega jubileja vleklo kar cel teden. Ob njenem prazniku ji je roko stisnil in ji še veliko prijetnih dni zaželel tudi župan **Uroš Brežan**, ki je neizmerno ponosen, da ima med svojimi občani starostnike, ki so še

vedno čili ter uživajo v jeseni življenja. Marta namreč še vedno rada tudi zapleše, kar je pokazala zbranim na svojem praznovanju, predvsem pa rada poje. In tudi to jo družijo z njeno vrstnico **Franciško Pajntar**, ki se je med stoletnike vpisala 4. marca. V svojem stanovanju v Podbrdu, kjer še vedno sama skrbi zase, četudi jo sorodniki, prijatelji in sosedje redno obiskujejo, je prav na svoj rojstni dan z neizmernim zadovoljstvom pokramljala s podžupanom Občine Tolmin **Tomažem Štenklerjem** in predstavniki rdečega križa, Karitasa, upokojencev in programa Starejši za starejše. Obema slavljenkama iskreno čestitamo.

Tanja Volarič Karlo

ČASTITLJIVI STOTI JUBILEJ sta letos praznovali **Marta Leban** iz Poljubinja in **Franciška Pajntar** iz Podbrda. Foto: domači arhiv **Marte Leban** in **Tanja Volarič Karlo**

Utrinki

► PGD dejavno sodeluje z lokalno skupnostjo in OŠ, udeležena pa je tudi pri večini dejavnosti Gasilske zveze Tolmin. Gasilski dom je prilagojen razmeram oziroma obdobju, v katerem je bil zgrajen, zato mu bo treba posvetiti več pozornosti. Več sredstev smo mu namenili že v lanskem letu. Za nemoten razvoj je društvo odvisno od pridobitne dejavnosti. Večji del prihodkov in logističnih izdatkov prinašajo izvajanje požarne straže na festivalu, redarstva in številni prevozi vode.

Kot je povedal poveljnik **Blaž Merič**, so operativni gasilci lani izvedli 11 rednih in izrednih vaj, se odzvali na več meddruštvenih vaj ter zvezno vajo. Posredovali so na 18 intervencijah in se udeležili izobraževanj ter usposabljanj. Pridobili so več visokih činov, dva člana sta napredovala v čin gasilski častnik, en član pa v čin

višji gasilski častnik. Pomemben prispevek društvu prinašajo tudi veterani, članice in številna mladina.

Odlično poteka sodelovanje z Gasilsko zvezo Tolmin. Njen predsednik **Aleš Poljak** in poveljnik **Miha Vencelj** veliko truda vlagata v izboljšanje delovanja zveze ter uresničevanje ciljev in potreb društva.

Velika želja društva je, da bi že letos pridobili novo vozilo GVC 16/25, vendar se ga po optimističnih besedah župana tega lahko nadamo v prihodnjem letu.

Praznovanje 130-letnice delovanja bomo obeležili s slavnostno proslavo in gasilsko parado v jesenskem času. Želimo si, da bi bil Most na Soči 19. septembra obarvan v gasilske barve.

Teja Bratuž, članica društva PGD Most na Soči

PODBRŠKI GASILCI so nepogrešljiv člen v življenju lokalne skupnosti. Foto: **Cveto Zgaga**

V PGD PODBRDO AKCIJA ZA NOVO VOZILO

Podbrdo – V dvorani gasilskega doma Podbrdo so domači gasilci na rednem občnem zboru v začetku leta

gostili predsednika in poveljnika Gasilske zveze (GZ) Tolmin **Aleša Poljaka** in **Miho Vencelja**, predsednika Sveta Severnoprimske gasilske regije **Jožeta Daksoblerja**, gasilske

GASILCI PGD GRAHOVO OB BAČI SO SE FEBRUARJA ZBRALI NA OBČNEM ZBORU in dejavnosti preteklega leta strnili v poročilo o delu. Foto: Melita Beligar

VEDNO PRIPRAVLJENI GRAHOVŠKI GASILCI

Graho ob Bači – Gasilci Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Graho ob Bači so se na dan slovenskega kulturnega praznika zbrali na občnem zboru in dejavnosti preteklega leta strnili v poročilo o delu, ki sta ga podala predsednik **Gregor Torkar** ter poveljnik **Igor Mrak**. Policani so bili na osem intervencij; na dveh so gasili požar v naravi in na traktorju, druge pa so bile povezane z naravnimi nesrečami (povodnji, močan veter). Bili so prisotni na številnih dogodkih in prireditvah s področja gasilstva, med drugimi na tradicionalnem srečanju štirih gasilskih zvez na Koroškem, paradi ob 150-letnici gasilstva na Slovenskem, srečanju veteranov Gasilske zveze (GZ) Tolmin in društveni strokovni ekskurziji v reševalno službo Kranj. Nepogrešljivi so bili pri varovanju kar šestih prireditev v kraju in okolici. V sodelovanju z gasilskim servisom so

organizirali dan odprtih vrat. Oktobra so pripravili preventivni dan za občane in jim predstavili uporabo gasilnih aparatov ter detektorjev ogljikovega monoksida. Udeležili so se meddruštvene in zvezne vaje, predavanj ter usposabljanj. Nadaljevali so z vzdrževanjem ceste Graho–Bukovo.

V društvu je dejavna tudi gasilska mladina. Mentor **Jakob Šorli** in pomočnik **Uroš Kobal** sta poročala, da se mladina z veseljem udeležuje mesečnih vaj in tekmovanj v okviru GZ Tolmin. Poučne izkušnje je prinesla s tabora na Volarjih in skupne vaje z mladimi gasilci iz Trebuše. Mentorja sta sodelovala na srečanju mentorjev v Beljaku.

Predsednik GZ Tolmin **Aleš Poljak** in njen poveljnik **Miha Vencelj** sta 13 članom podelila priznanja, **Juretu Golobu** in **Urošu Mraku** pa listini o napredovanju v gasilskega častnika. Občni zbor so pozdravili še predsednik sveta Severnoprimorske gasil-

ske regije **Jože Dakskobler** in predstavniki sedmih sosednjih PGD.

Letos bodo grahovški gasilci začeli s pripravi 100-letnico delovanja društva.

Olga Zgaga

PROSTOVOLJSTVO IN PROJEKTI BOGATJO PODBRŠKO PLANINSKO DRUŠTVO

Podbrdo – Občni zbor Planinskega društva (PD) Podbrdo je odprl videoposnetek z lanskega teka na Črno prst, na katerem je 91-letna **Francika Drole** s harmoniko bodrila tekače. S tem je društvo simbolično vstopilo v leto praznovanja 50. obletnice prvega gorskega teka v povojni Sloveniji, rojenega v Podbrdu.

Predsednik **Tomaž Štenkler** je ob dosežkih društva najprej izpostavil prostovoljstvo članov, opravljeno skozi več kot 2.000 delovnih ur. Glavnina je bila podeljena vzdrževanju Planinskega doma Zorka Jelinčiča na Črni prsti in tovorni žičnici, pa tudi društvenim prireditvam, zlasti ob 60. obletnici prevzema koč, promociji, sodelovanju s planinskim krožkom na OŠ Simona Kosa Podbrdo in pokalu Primorski gorski teki. Na domu je bilo opravljenih več

notranjih popravil, žičnica pa je v 65 voznjah prepeljala skoraj 14 ton tovara. Skrbniški par je opravil svoje delo z odliko. Promet se je glede na preteklo leto povečal za 17 odstotkov, nočitve pa na račun tujih planincev za 30 odstotkov. Kakovost društvene dejavnosti je krepila tudi sekcija Graho–Koritnica.

PD je širilo prepoznavnost s sodelovanjem v projektu Mrouce cajta in s Planinsko zvezo Slovenije (PZS) pri določitvi trase turno-kolesarske poti. S potrditvijo kandidature gornjega dela Baške grape za Gorniško vas pa je postalo nosilec projekta. Te dejavnosti bodo zaposlovale društvo tudi v tem letu. Še posebej se bo trudilo za pridobitev sredstev na razpisu Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo za sanacijo planinskih koč.

Občnemu zboru je prisostvoval novi predsednik Meddruštvenega odbora PD Posočja **Dušan Plesničar**, ki je skupaj z novoizvoljeno podpredsednico društva **Simono Trojer** podelil društvene zahvale ter srebrne in bronaste znake PZS. Kar 55 udeležencev akcije Na obisk na Črno prst je prejelo majice. Podelitev je spremljal videoposnetek spusta pice s Črne prsti po tovorni žičnici na Stržiški sejmi.

Olga Zgaga

NAGRAJENCEM SO ZAPLOSKALI člani PD Podbrdo in gostje iz osmih sosednjih planinskih ter drugih domačih društev. Foto: Matjaž Trojer

Utrinki

kolege iz devetih sosednjih društev ter predstavnike domačih društev. Vsi so z zanimanjem poslušali poročila poveljnika, predsednika, mentorjev mladine, gasilk in veteranov, ki so pokazala, da je bilo preteklo leto pestro ter delovno in usmerjeno v razvoj ter napredek društva in k reševanju potreb ter stisk občanov.

Predstavnika GZ Tolmin sta pohvalila bogate dejavnosti gasilcev, pa tudi njihovo zgledno sodelovanje na izobraževanjih in tekmovanjih, kjer posebno ekipo članov A dosega najvišja mesta, ter prireditvah izven območja delovanja. Posebej sta izpostavila pomoč pri gašenju obširnega požara v sežanski občini in udeležbo na zvezni vaji v Tolminu. Slednjo naj bi letos gostilo Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Podbrdo. Pohvalila sta podporo **Kristjanu Poljancu** pri pridobitvi naziva gasilski častnik in šestim mla-

dim, ki so opravili tečaj za gasilskega pripravnika. Lani je izšel nov Gasilski priročnik o razvrščanju, pri katerega razlagi je pomagal tudi član PGD Podbrdo. Že letos bo GZ Tolmin spodbujala k začetku izvajanja nekaterih nalog iz priročnika v praksi.

Dakskobler je predstavil Severnoprimorsko gasilsko regijo, ki jo želijo organizirati kot društvo.

Gosta GZ Tolmin sta podelila deset odlikovanj zvez in dve državnici: plamenico III. stopnje **Petru Dakskoblerju** in plamenico II. stopnje **Dejanu Štendlerju**. **Marko Trojer** pa je dobil priznanje za najdaljše, kar 50-letno vztrajanje na gasilski poti.

Letos bo vodilo društva prizadevanje za nadomestitev dotrajanega, 20 let starega vozila Nissan Terrano, ki ga uporablja tudi ekipa prve pomoči.

Olga Zgaga

ZBIRAMO NAROČILA ZA NASLEDNJO KURILNO SEZONO

Možnost nakupa:

- bukove goli,
- metrska drva,
- razrezana drva,
- dostava.

Možnost nakupa **na obroke**.

**Vse ostale informacije na številki:
041-262-757.**

Lea Kavs s.p., Žaga 112, 5224 Srpencia

NA ATLETSKEM VEČERU V BOVCU so podelili priznanja najzaslužnejšim športnikom.

ATLETSKI VEČER

Bovec – Tekoško društvo (TD) Bovec je februarja v Hotelu Sanje ob Soči pripravilo tradicionalni Atletski večer, na katerem tudi letos niso razglasili atletov leta. Uvodno besedo je zbranim namenila nova predsednica **Tina Fratina Žagar**, ki se je med drugim zahvalila tudi dosedanemu dolgoletnemu predsedniku **Vasji Vitezu**. Predali so mu simbolično darilce, vidno pa se ga je dotaknila čustvena zahvala tekačev za vse njegovo dosedanje požrtvovalno delo.

Zbrane je nato nagovoril v. d. direktorja Atletske zveze Slovenije **Nejc Jeraša**, ki je poudaril, da se na zvezi zavežajo, da so takšna društva, kot je Bovec, ključnega pomena za razvoj atletike v lokalnih okoljih. Podprl je tudi načrt izgradnje športne dvorane v Bovcu. Župan **Valter Mlekuž** se je v svojem nagovoru osredotočil na predstavitev dosedanjih korakov občine za izgradnjo dvorane, sicer pa se je zahvalil Fratini Žagarjevi, da je prevzela

zahtevno funkcijo predsednice, in Vitezu, ki je bil začetnik te organizacije. *»Sam se vedno trudim in stojim za razvojem športa, saj sem po duši ter srcu športnik, zato vam zagotavljam, da bom do konca svojega mandata še naprej pomagal pri razvoju športa. Saj vsi veste, da skušam za vse te prostovoljne dejavnosti vedno najti najboljše rešitve. Zato smo se tudi odločili za gradnjo nove športne dvorane v Bovcu,«* je izpostavil in nakazal na nadaljnje korake za doseg cilja. Zaključil je z besedami, da bo projekt zagotovo izpeljan, le skupaj je treba držati.

V svoje vrste so nato sprejeli nove člane in podelili priznanja najzaslužnejšim. Plaketo za izjemne dosežke je prejela **Tia Žagar**, ki se od TD Bovec poslavlja in prehaja v drug tekaški klub. Posebni priznanji za izjemne dosežke, s katerimi sta dobitnika posebej zaznamovala leto 2019, pa sta prejela atleta **Manca** in **Matias Mlekuž**.

Besedilo in foto: Milan Štulc

DEJAVNOSTI KNJIŽNICE CIRILA KOSMAČA TOLMIN

Zgornje Posočje – Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin pokriva obsežno območje občin Bovec, Kobarid in Tolmin, kjer po zadnjih podatkih živi 18.200 ljudi. Več kot četrtina (29,4 odstotka) jih je naših članov, kar nas uvršča med najuspešnejše slovenske knjižnice.

V povprečju je lani vsak obiskal knjižnico 18-krat in si izposodil 47 enot knjižničnega gradiva. Zabeležili smo več kot 96.000 obiskov, izposojenih je bilo več kot četrt milijona izvodov gradiva, v povprečju vsak dan 1.004. S pomočjo sistema Cobiss+ in aplikacije mCobiss so člani samostojno izvedli 21.500 rezervacij ali podaljšanj gradiva. Zabeležili smo 66.750 ogledov naše spletne strani, kjer ponujamo tudi brezplačen dostop do spletnih podatkovnih baz in članom omogočamo brskanje po spletnih zbirkah informacij (*»IusInfo«*, *»FinD INFO«*, Enciklopedija *»Britannica«*) ter po zbirki *»PressReader«*, ki zajema tekoče izdaje časopisov in revij z vsega sveta, tudi *»The Guardian«*, *»The Independent«*, *»Il Corriere della Serra«* ter *»Die Presse«*.

Sodelovali smo z vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami; dejavnosti za spodbujanje bralne kulture (pravljичne ure, bralna akcija Moja knjižnica, projekt Rastem s knjigo, Bralnice pod slamnikom) se je udeležilo več kot 4.000 otrok. V začetku leta smo s tolminsko osnovno šolo zastavili projekt Koraki do branja, kjer skušamo skozi posebej označene knjige v naših oddelkih otrokom pomagati do uspešnega branja. Nadaljevali smo s projekti spodbujanja bralne kulture za odrasle (hribranje, Primorci beremo) in pripravili deset radijskih oddaj na Primorskem valu. Jeseni smo v tolminski enoti Doma upokoencev Podbrdo začeli z biblioterapevtskimi urami za starejše, ki potekajo enkrat mesečno. Novost je bila tudi možnost uporabe spletne videoteke VOYO v knjižnicah.

V sklopu dogodkov v starem mestnem jedru Tolmina smo skupaj z zavodom Mala hiša pripravili prireditve za otroke Posoške pripovedke. Dan knjižnice, ki smo ga praznovali v vseh enotah, smo v obliki promocijskega videa dodali na našo spletno stran.

Jerneja Berginc, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

V GALERIJ TOLMINSKE KNJIŽNICE IN KRAJEVNIH KNJIŽNICAH se je odvijalo kar 91 prireditve s potopisnimi, zdravstvenimi in literarnimi vsebinami, med njimi pa so bile tudi pomembne likovne ter kiparske razstave (Damijan Kracina, Tinka Volarič). Foto: arhiv Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin

Utrinki

PIŠATELJ MATE DOLENC IN REŽISER MIHA ČELARJ V KNJIŽNICI TER KINU

Tolmin – Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin in Kinogledališče Tolmin povezujeta knjižne ter filmske vsebine v akciji Od knjige do filma. Njen namen je promocija literarnih del, po katerih so bili posneti filmi, in filmov, povezanih s knjižnimi vsebinami. Ob premierah filmov knjižnica v posebnem kotičku pripravi priložnostno razstavo knjig, za mlade bralce tudi nagradno vprašanje za brezplačno vstopnico za ogled filma. V okviru te akcije se je v začetku januarja na obeh lokacijah odvil prvi knjižno-filmski dogodek.

V tolminski knjižnici smo v klepetu s pisateljem **Matetom Dolencem** in režiserjem **Miho Čelarjem** spoznali multimedijški projekt iOtok, ki govori o zadnjih 13 prebivalcih dalmatinskega otoka Biševo, in Dolencovo novo knjigo Kako dolg je čas. Pisatelj je

V OKVIRU AKCIJE OD KNJIGE DO FILMA je januarja potekal prvi knjižno-filmski dogodek. V pogovoru s pisateljem **Matetom Dolencem** in režiserjem **Miho Čelarjem** je bil predstavljen multimedijški projekt iOtok, ki govori o zadnjih 13 prebivalcih otoka Biševo, in Dolencova nova knjiga Kako dolg je čas. Sledil je ogled filma iOtok. Foto: arhiv Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin

temu otoku in morju posvetil večino svojih najbolj znanih del, denimo Morje v času mrka, Pes z Atlantide ter Ozvezdje Jadran. Njegova zadnja knjiga, zbirka kratkih pripovedi oziroma pravljic, pripoveduje o skrivnostnem svetu živali na kopnem in v

morju, osvetljuje politično situacijo v naši deželi ter opozarja na škodljivost kapitalizma, izčrpanja morja in onesnaževanja.

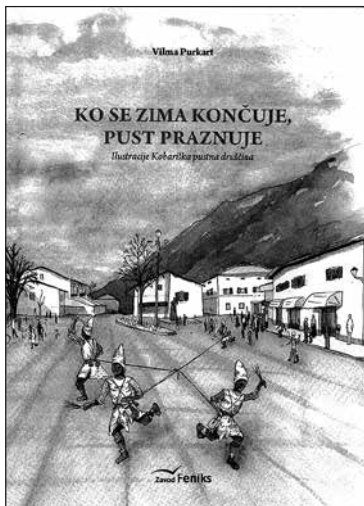
Otok Biševo je Dolenc spoznal pred dobrimi 40 leti in z njim ostal povezan do danes. Z režiserjem Čelarjem

pa se je povezal pred leti, ko je ta zaradi bolezni začel prebirati njegove knjige. Avtor številnih dokumentarnih filmov, kot so Moj čudoviti um, Mama je ena sama, Codelli, Irena, lahko noč in Kameleoni – Beatlesi nekdanje Jugoslavije, je novo zgodbo našel v izumirajočem otoku sredi Jadrana. Dokumentarni film iOtok smo si po pogovoru z avtorjema ogledali v tolminskem kinogledališču.

Peter Pavletič, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

NA REVJI PEVSKIH ZBOROV ZGORNJEGA POSOČJA ZAPELO SKORAJ 350 PEVCEV

Zgornje Posočje – Od 31. januarja do 2. februarja je v organizaciji Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti Območna izpostava Tolmin (JSKD Ol) ter ob podpori občin Bovec, Kobarid in Tolmin potekala tridnevna Revija pevskega zborov Zgornjega Po-

Ko se zima končuje, pust praznuje

Slikanica Ko se zima končuje, pust praznuje mladim bralcem skozi zgodnico predstavi starosvetni pustni običaj na Kobarškem. Izšla je v okviru projekta Revitalizacija uma in prostora – REVITUM.

Souranki so za celih 64 let izginiili iz življenja domačinov in skoraj tonili v pozabo. Pred leti so kobarški tagrdi kot vprega, v kateri so vpeti štirje souranki, pritekli nazaj na kobarški plac. Skozi bogato slikovno opremljeno knjižico mladi bralci lahko

spoznajo to domačo masko in izvor maskiranja, ki seže daleč v zgodovino, med praljudi in takratni način življenja. »Njihova maska je bila nuja, kasneje je postala obredna, danes je za veselje in norčavost.«

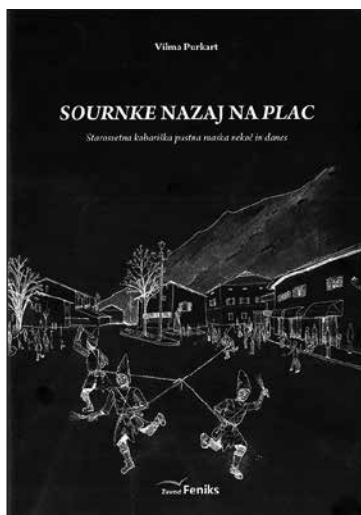
NASLOV: Ko se zima končuje, pust praznuje. Po sledeh starosvetne kobarške pustne maske. AVTORICA: Vilma Purkart. IZDALA IN ZALOŽILA: Občina Kobarid. KRAJ IZDAJE: Kobarid. LETO IZDAJE: 2019. ŠTEVILO STRANI: 18. NAKLADA: 1.000. FORMAT: 21,6 cm × 30,4 cm. VEZAVA: trda.

Sournke nazaj na plac

Brošura predstavlja izvor starosvetnega pustnega običaja, različne starosvetne maske in njihove podobnosti ter verjetno vsa znana dejstva o kobarški starosvetni maski – sourankih. Kot je avtorica v uvodu zapisala, je želela skozi literaturo in vire ugotovljati vzročno-posledična dejanja, ki so vplivala na razvoj starosvetnega pustovanja ter pustni lik soure in souranka. »Namen je bil poiskati izvor starosvetnega običaja in prvih verovanj, ki pomembno sovplivajo na razvoj cikličnih starosvetnih praznovanj ob zimskem solsticiju, vezanih na kult sonca, ko svetloba premaguje

temo.« Pri raziskovanju so jo zanimali »tudi razvoj obredij, skrivnostna divja jaga, nosilci teh običajev, razširjenost in podobnost starosvetnih pustnih mask.« Brošura je izšla v okviru projekta Revitalizacija uma in prostora – REVITUM.

NASLOV: Sournke nazaj na plac. Starosvetna kobarška pustna maska nekoč in danes. AVTORICA: Vilma Purkart. IZDALA IN ZALOŽILA: Občina Kobarid. KRAJ IZDAJE: Kobarid. LETO IZDAJE: 2019. ŠTEVILO STRANI: 40. NAKLADA: 2.000. FORMAT: 21 cm × 29,8 cm. VEZAVA: mehka.

Rojaki

Ob 50-letnici novoletnih srečanj Slovencev Videmske pokrajine in Posočja je Zadruga Most izdala knjigo z naslovom Rojaki. Vsebina je razdeljena v štiri poglavja. Predstavljene so meje ter odnosi med posočskimi in beneškimi Slovenci, med Posočjem in zahodnimi sosedji. Govora je tudi o novoletnih srečanjih, ki so »izvrstna priložnost za medsebojno spoznavanje, navezovanje stikov, utrjevanje prijateljstva. Pred desetletji je bil krog znancev in prijateljev z obeh strani

Utrinki

sočja. Na koncertih se vsako leto predstavijo skoraj vsi pevski sestavi, ki delujejo na tem območju. V Tolminu in Kobaridu je tokrat zapelo 20 ženskih, moških in mešanih zborov, skupaj skoraj 350 pevcev.

Kot je za revijalni program značilno, so se predstavljali tako z ljudskimi kot umetnimi skladbami. Slišali smo tudi prvo izvedbo pesmi s tolminskega Ko mlado dekle šlo je v tujino in Lačen Franc v priredbi **Patricka Quaggiata** ter v izvedbi Komornega zbora Musica Viva. Tridnevno revijo je, tako kot vse ostale v okviru severnoprimorske koordinacije, strokovno spremljala zborovodkinja **Andreja Martinjak**. Po koncertih je z zborovodji spregovorila o programu, predlagala, popravila, pohvalila ..., vse z namenom, da bi znali zbori v prihodnje čim bolj izkoristiti svoje potencialne in iskati nove izzive – tako pri izbiri programov kot sami tehniki petja. Ob zaključku letošnje revije je pove-

dala, da jo je navdušila predvsem velika bera slovenskih skladb, tako ljudskih kot umetnih.

Revijo je povezovala **Urša Ambrožič**, vse večere pa pevci že nekaj let zaključujejo s skupno pesmijo, letos

z ljudsko Dajte, dajte v priredbi **Alda Kumarja**.

Silva Seljak, vodja JSKD OI Tolmin

NA REVII PEVSKIH ZBOROV ZGORNJEGA POSOČJA so letos nastopili: komorna zbor Iskra Bovec in Musica Viva; mešani pevski zbori Canto ergo sum, Planinska roža Kobarid, Sveti Anton Kobarid in Zdravko Munič Most na Soči; moški pevski zbori Golobar, Ivan Lahamar – Planota, Justin Kogoj Dolenja Trebuša in Poljubini; Oktet Simon Gregorčič; Pevska skupina Kresna; Vocal Bača Podbrdo; vokalne skupine Drežnica, Flance, Gadičke in Snežet; ženski pevski zbori Justin Kogoj Dolenja Trebuša, Sožitje in Žarek Šentviška planota. **Foto: Foto Červ**

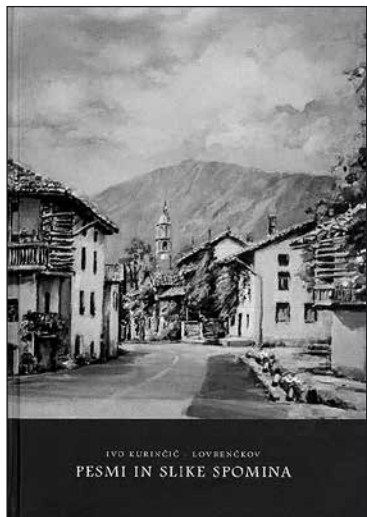

veliko manjši kot danes. Velika zasluga januarskih srečanj je, da se je krog prijateljev in sodelavcev zelo, zelo povečal,« lahko beremo. V zadnjem delu knjige najdemo fotoalbum, ki prikazuje novoletna srečanja od leta 1984 dalje.

NASLOV: Rojaki. Pol stoletja sodelovanja med beneškimi in posoškimi Slovenci. AVTORJI: **Giorgio Banchig, Zdravko Likar in Ezio Gosgnach.** IZDALA: Zadruga Most. KRAJ IZDAJE: Čedad. LETO IZDAJE: 2019. ŠTEVILO STRANI: 158. FORMAT: 16,7 cm × 24 cm. VEZAVA: mehka.

Pesmi in slike spomina

Ivo Kurinčič – Lovrenčkov z Idrskega je ob svoji 80-letnici izdal knjigo, v kateri je zbral svoje pesmi in spo-

minske zapise. Tako besedila kot slike se nanašajo na čas njegovega otroštva in mladosti. »Besedila so opremljena z izvirnim dokumentarnim gradivom in fotografijami in ne zajemajo le avtorjevega otroštva in mladosti, ampak življenje več generacij ter tako zarisujejo časovni lok osemdesetih let, od leta 1900 do potresnega leta 1976.« V prvem delu knjige so zbrane pesmi, v drugem zgodbe, spomini na nekdanje življenje, v prilogi pa so zbrane fotografije starih predmetov iz avtorjevega zasebnega arhiva.

NASLOV: Pesmi in slike spomina. AVTOR: **Ivo Kurinčič – Lovrenčkov.** IZDAL: samozaložba. KRAJ IZDAJE: Idrsko. LETO IZDAJE: 2019. ŠTEVILO STRANI: 124. FORMAT: 17,3 cm × 24,5 cm. VEZAVA: trda.

Jedi iz doline Soče skozi oči kuharskih mojstrov

V okviru projekta REVITUM so bili v dolino Soče povabljeni kuharski mojstri, da se »po notah tradicije in trendih sodobne kulinarike pripravi nova paleta jedi iz lokalnih sestavin.« Na delavnicah so iz lokalnih sestavin pripravili recepte, ki so zbrani v knjigi Jedi iz doline Soče skozi oči kuharskih mojstrov. Okuse so izboljševali s samoniklimi užitnimi rastlinami in zelišči, ki so jih nabrali z **Darjem Cortesejem**. Krožniki z novimiokusnimi lokalnimi jedmi pa so nas-

tali pod rokami **Vladke Cencič, Dušana Jovanoviča, Mateje Klavžar, Valeria Lutmana, Roberta Merzela, Tomaža Sovdata, Uroša Štefelina in Mance Tonkli.**

NASLOV: Jedi iz doline Soče skozi oči kuharskih mojstrov. UREDNIŠKI ODBOR: **Peter Domevšček, Mateja Kutin in Tatjana Šalej Faletič.** IZDALA IN ZALOŽILA: Občina Kanal ob Soči. KRAJ IZDAJE: Kanal. LETO IZDAJE: 2019. ŠTEVILO STRANI: 54. NAKLADA: 2.000. FORMAT: 23 cm × 18,9 cm. VEZAVA: mehka.

Trajnostno kmetijstvo v dolini Soče

Z namenom pregleda trenutnega stanja kmetijskih površin v dolini Soče in iskanja odgovorov na vprašanja o prihodnosti kmetijstva na tem območju je v okviru projekta REVITUM nastala publikacija Trajnostno kmetijstvo v dolini Soče. V sodelovanju z lokalno strokovno javnostjo so gradivo zbirali terenski svetovalci s področja kmetijstva in razvoja podeželja. V pu-

blikaciji so predstavljeni trajnostno kmetovanje, kmetijska politika v dolini Soče, raba kmetijskih površin in ovire za kmetijstvo. Spregovorili so o kmetijskih površinah in najemniških razmerjih. Predstavljene pa so tudi invazivne rastline, ki ogrožajo kmetovanje in avtohtono floro.

NASLOV: Trajnostno kmetijstvo v dolini Soče. Na območju občin Tolmin, Kanal ob Soči, Kobarid in Bovec. AVTORJI BESEDILA: **Peter Domevšček, Jana Čuk, Jani Mlekuž in Jernej Kovačič.** IZDALA IN ZALOŽILA: Občina Bovec. KRAJ IZDAJE: Bovec. LETO IZDAJE: 2019. ŠTEVILO STRANI: 38. NAKLADA: 2.000. FORMAT: 14,8 cm × 21 cm. VEZAVA: mehka.

Knjižno polico napolnila: **Mateja Kutin**

Utrinki

DOLINA SOČE PREJELA ZLATI ZNAK SLOVENIA GREEN DESTINATION

Zgornje Posočje – Občine Bovec, Kobarid in Tolmin so se spomladi 2019 prijavile na peti nacionalni poziv Slovenske turistične organizacije za pospeševanje vpeljevanja trajnostnega poslovanja v turizmu, imenovan Zelena shema slovenskega turizma (ZSST) – »Slovenia Green«. Danes se lahko pohvalijo z zlatim znakom »Slovenia Green Destination«. ZSST je nacionalni program in certifikacijska shema, ki pod krovno znamko Slovenia Green združuje vsa prizadevanja za trajnostni razvoj turizma v Sloveniji, destinacijam ter ponudnikom ponuja

konkretna orodja za oceno in izboljšanje trajnostnega delovanja, skozi omenjeno znamko pa to zelelo delovanje tudi promovira.

Trajnostni razvoj je osrednji fokus Turizma Dolina Soče, destinacijske organizacije, ki povezuje vse tri občine. Zahtevna certifikacijska platforma, ki smo jo v preteklem letu izpolnili, vključuje šest področij:

- destinacijski menedžment,
- narava in pokrajina,
- okolje in podnebje,
- kultura in tradicija,
- družbena klima ter
- poslovanje turističnih podjetij.

Iz rezultatov presoje izhaja, da so vse tri občine najmočnejše na področju narave in pokrajine, kulture in tradicije ter destinacijskega menedžmenta. V teh

kategorijah smo dobili najvišje povprečne točk – v vsaki več kot devet od desetih. Dobre ocene so občine prejele tudi v kategorijah družbena klima in poslovanje turističnih podjetij. Največ dela in izboljšav pa jih čaka na področju okolja in podnebja. Sem sodijo prilagoditve turističnega sektorja na podnebne spremembe, vpeljava dejavnosti za minimaliziranje ogljičnega odtisa obiskovalcev,

zmanjševanje količine odpadkov in izboljšave na področju javnega prevoza. ZSST nas v nadaljevanju zavezuje k pripravi akcijskega načrta za naslednje triletno obdobje, v katerega bomo na osnovi priporočil presojevalca ter občinskih in destinacijskih načrtov vključili dejavnosti za še bolj trajnostni razvoj destinacije.

Ne smemo pozabiti, da nobena od treh občin ne bi prejela zlatega znaka, če vsaka ne bi imela vsaj enega turističnega ponudnika z znakom »Slovenia Green Accommodation«: v Bovcu je to Kamp Korita, v Kobaridu Kamp Koren in Nebesa Chalets, v Tolminu pa Chalet Astra Montana.

Alenka Rutar, zelena koordinatorka v ZSST za dolino Soče